

KvK: 40 53 03 15
IBAN: NL21 RABO 0330 0441 17
BIC: RABO NL2U
Postbus 30204, 2500 GE, Den Haag
www.pvda.nl/contact

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directie Democratie en Bestuur

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Den Haag, 27-06-2024

Betreft: Verantwoording subsidie Wet financiering politieke partijen 2023

Geachte heer van Hout,

Bijgaand treft u in het kader van de Wet financiering politieke partijen het jaarverslag 2023 inclusief controleverklaring accountant aan, van de Vereniging Partij van de Arbeid, Wiardi Beckman Stichting, Foundation Max van der Stoel en voor de Jonge Socialisten een verslag verantwoording subsidie voor het vaststellen van de subsidie 2023.

De volgende stukken worden aangeboden:

1. Jaarverslag Partij van de Arbeid 2023
2. Financiële verantwoording Partij van de Arbeid 2023
3. Bestuursverslag FMS 2023
4. Financiële verantwoording FMS 2023
5. Jaarverslag WBS 2023
6. Financiële verantwoording WBS 2023
7. Giftenoverzicht vanaf 4.500 euro door de WBS 2023
8. Schulden > 25.000 euro WBS 2023
9. Verantwoording subsidie Jonge Socialisten 2023
10. Schulden > 25.000 euro Jonge Socialisten 2023
11. Ledenaantal Partij van de Arbeid en Jonge Socialisten 2023
12. Giftenoverzicht vanaf 4.500 euro door de Partij van de Arbeid 2023
13. Schulden > 25.000 euro Partij van de Arbeid in 2023
14. Giftenoverzicht vanaf 4.500 euro door Jonge Socialisten in 2023

Totaal bedragen uitgegeven subsidie per entiteit:

PvdA: € 7.008.271
WBS: € 537.907
FMS: € 398.224
JS: € 67.689

In de wfpv verantwoording 2023 zijn de ontvangen bijdragen van de vereniging Partij van de Arbeid en de neveninstellingen vanaf 4.500 euro opgenomen. Zowel Partij van de Arbeid als de neveninstellingen hebben in 2023 **geen** giften in natura ontvangen.

Het actuele overzicht van de aan de Partij van de Arbeid gelieerde neveninstellingen is:

Foundation Max van der Stoel (FMS)
Jonge Socialisten (JS)
Wiardi Beckman Stichting (WBS)
Centrum Lokaal Bestuur (CLB)
Stichting Den Uyl lezing

Het bankrekeningnummer waar de subsidie (minus voorschot) op gestort kan worden is: N142RA800L32460947 op naam van de PvdA.

Voor eventuele vragen en opmerkingen hierover kunt u contact opnemen met de Teamleider AO/IC (controller) [REDACTED], telefoon [REDACTED] of per mail [REDACTED]@pvda.nl.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

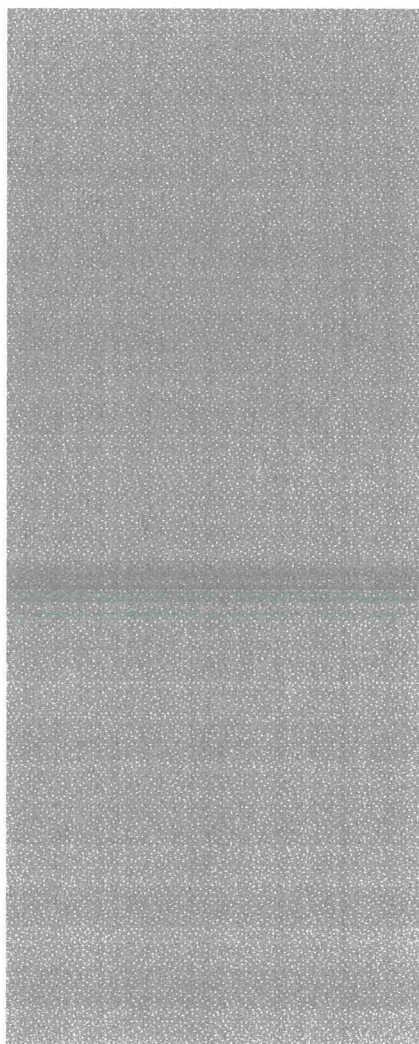
Namens het bestuur van de Partij van de Arbeid:

Ondertekening

Den Haag, 27 juni 2024

Namens het partijbestuur:

Esther-Mirjam Sent	Voorzitter
Jopie Nooren	Vicevoorzitter
Ties Huis in 't Veld	Internationaal Secretaris
John Hofmeijer	Penningmeester
Alptekin Akdogan	Lid
Nadir Baali	Lid
Stijn Jansen	Lid
Peter Kerris	Lid
Marinka Mulder	Lid
Roos Vermeij	Lid
Jelle Zoetendal	Lid

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Vereniging Partij van de Arbeid

Verklaring betreffende het financieel verslag en de overzichten

Wij hebben het financieel verslag en de overzichten 2023 van Vereniging Partij van de Arbeid te 's-Gravenhage gecontroleerd. Overeenkomstig artikel 25, eerste lid onder a tot en met c, en artikel 26, onder c tot en met e, van de Wet financiering politieke partijen bestaat de gecontroleerde (financiële) informatie uit:

- Het financieel verslag over 2023, bestaand uit het jaarverslag 2023 Vereniging Partij van de Arbeid, het jaarverslag 2023 van Stichting Foundation Max van der Stoel For Democracy, Development and Dialogue, het jaarverslag 2023 van Wiardi Beckman Stichting en de verantwoording subsidie 2023 van Vereniging Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid, met daarin een weergave van de (financiële) informatie, die op grond van artikel 20 van de Wet financiering politieke partijen in de administratie is opgenomen.

Het financieel verslag omvat tevens:

- Een volgens de normen van het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde rekening van kosten en opbrengsten met bijbehorende toelichting, van belang zijnde voor de vaststelling van de subsidie, met hierin opgenomen een totaal van subsidiabele lasten van de Vereniging Partij van de Arbeid à € 7.008.271, van de Stichting Foundation Max van der Stoel For Democracy, Development and Dialogue à € 398.224, van de Wiardi Beckman Stichting à € 537.907 en van de Vereniging Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid à € 67.689.
- Een opgave van de voor de vaststelling van de subsidie van belang zijnde gegevens omtrent het ledental van de politieke partij en van de aangewezen jongerenorganisatie.

Het financieel verslag wordt vergezeld van een activiteitenverslag:

- Een overzicht van de bijdrage van in totaal € 4.500 of meer die de partij in het kalenderjaar van een gever heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd.
- Een overzicht van de schulden van € 25.000 of meer, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, derde lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd.

Oordeel betreffende het financieel verslag en de overzichten

Naar ons oordeel geven:

- het financieel verslag 2023 (artikel 25, eerste lid, onder a) en de daarin opgenomen rekening van kosten en opbrengsten (artikel 26 onder c);
- het overzicht van de bijdrage van in totaal € 4.500 of meer die de partij in dat kalenderjaar van een gever heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd (artikel 25, eerste lid, onder b);

- het overzicht van de schulden van € 25.000 of meer, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, derde lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd (artikel 25, eerste lid, onder c);

een getrouw beeld.

Tevens zijn wij van oordeel dat de bij het financieel verslag 2023 gevoegde opgave omtrent het ledental van de politieke partij en van de aangewezen politieke jongerenorganisatie, conform artikel 26, onder d van de Wet financiering politieke partijen, juist is.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Wij zijn van oordeel dat de partij de aan de subsidie verbonden verplichtingen heeft nageleefd en het financieel verslag en de overzichten voldoen aan de bij of krachtens de Wet financiering politieke partijen gestelde voorschriften.

Tevens melden wij dat het activiteitenverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met het financieel verslag.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden alsmede de Regeling financiering politieke partijen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Verantwoordelijkheden van de accountant'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Partij van de Arbeid zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Dit gewaarmerkte financieel verslag en de overzichten 2023 zijn opgesteld ten behoeve van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met als doel Vereniging Partij van de Arbeid in staat te stellen te voldoen aan de relevante bepalingen van de Wet financiering politieke partijen. Hierdoor is het financieel verslag en de overzichten mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Vereniging Partij van de Arbeid en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot het financieel verslag en de overzichten

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur van Vereniging Partij van de Arbeid is verantwoordelijk voor het opmaken van het financieel verslag en de overzichten in overeenstemming met de Wet financiering politieke partijen.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van het financieel verslag en de overzichten mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheden van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over het financieel verslag en de overzichten op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden alsmede de Regeling financiering politieke partijen. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag en de overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het financieel verslag en de overzichten. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het financieel verslag en de overzichten een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

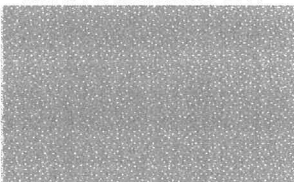
Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van het financieel verslag en de overzichten en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de politieke partij. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de politieke partij gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het financieel verslag.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Sliedrecht, 29 juni 2024

WITh Accountants B.V.

Jaarverslag en jaarrekening

2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Jaarverslag 2023	3
Verantwoording door het partijbestuur	3
Het werkplan	3
Verkiezingen	3
Nieuwe leden	4
Verantwoord gedrag	4
Internationaal	5
Een sterke basis	5
De structuur van de partij	7
Landelijk	7
In gemeenten en provincies	9
Het partijbureau	9
Financiën 2023	10
Algemene toelichting bij de financiën	10
Verdeling verantwoordelijkheden	10
Neveninstellingen	10
Financiering	10
Eigen vermogen	11
Proces om te komen tot de jaarrekening	11
Risicomanagement	12
Begroting 2024	14
Jaarrekening 2023	15
Balans	15
Financiële uitkomsten 2023	16
Landelijk, Gewesten, afdelingen en netwerken	16
Resultaatbestemming	17
Grondslagen voor waardering en bepalen resultaat	19
Toelichting op de balans	25
Toelichting eigen vermogen (reserves)	27
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	29
Overige toelichting	33
Ondertekening	35

Jaarverslag 2023

Verantwoording door het partijbestuur

Als partij willen wij het sociaaldemocratische geluid stevig laten horen. Een opdracht die na uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen urgenter dan ooit is. Wij geloven in een partij die tot in de haarvaten van de samenleving doordringt. In een partij die het verschil maakt. In de kracht van het collectief en in het opkomen voor kwetsbaren. In ideeën, acties en samenwerking die grip geven op onze gedeelde toekomst. Samen met ruim 43 duizend leden werken we daar elke dag hard aan. In dit verslag leggen we als partijbestuur inhoudelijk verantwoording af over het afgelopen jaar. In de jaarrekening leggen we financieel verantwoording af over het afgelopen jaar.

Het werkplan

Het partijbestuur werkt met een werkplan voor de periode 2021-2025. In het werkplan staan de speerpunten van het partijbestuur en de concrete acties die daarbij horen. Het partijbestuur streeft naar een partij die middenin de samenleving staat en de kracht van leden benut. Het werkplan zal in 2024 geactualiseerd worden.

Verkiezingen

Het jaar 2023 was een jaar met veel verschillende verkiezingen. Nadat het voorjaar in het teken stond van de verkiezingen van de provinciale staten, de waterschapsbesturen en de Eerste Kamer, viel het kabinet in de zomer en lag alle focus daarna op de Tweede Kamerverkiezingen.

Verkiezingen provinciale staten, waterschapsbesturen, kiescollege niet-ingezetenen en Eerste Kamer

Bij de provinciale statenverkiezingen van afgelopen voorjaar stonden volkshuisvesting, regionale bereikbaarheid en de stikstofcrisis centraal. In veel provincies was de PvdA onderdeel van het college, en hebben onze gedeputeerden hard gewerkt op juist deze thema's. Met nieuwe plannen en de mooie resultaten van onze lokale vertegenwoordigers konden de lokale campagne teams krachtig en geloofwaardig campagne voeren.

Ook voor de samenwerking met GroenLinks waren deze verkiezingen bijzonder. Zo deden de PvdA en GroenLinks in Zeeland gezamenlijk mee aan de provinciale statenverkiezingen. En voerden we landelijk voor het eerst gezamenlijk campagne voor de Eerste Kamer.

Dankzij de geweldige inzet van alle vrijwilligers en kandidaten boekten we een mooi resultaat. In de provincies (48 zetels) en waterschappen (55 leden) zijn we goed vertegenwoordigd, in het Kiescollege niet-ingezetenen zijn we dankzij de stemmen van Nederlanders in het buitenland vertegenwoordigd (2 zetels) en in de Eerste Kamer werden we samen met GroenLinks de op één na grootste fractie (14 zetels).

Verkiezingen Tweede Kamer

Bij de Tweede Kamerverkiezingen hebben we voor het eerst samen met GroenLinks meegedaan aan de verkiezingen. Dat vroeg om veel voorbereiding. We organiseerden ledengesprekken, schreven ledenreferendums uit en de gezamenlijke verkiezingsprogramma-commissie en kandidaatstellingscommissie gingen voortvarend aan de slag. Uiteindelijk stemde 87,9% van de PvdA-leden voor gezamenlijke deelname aan de verkiezingen.

De uitslag van de verkiezingen blijft bitterzoet. Dankzij onze lijsttrekker Frans Timmermans, alle kandidaten op de lijst en de inzet van duizenden leden gaven 1,6 miljoen kiezers ons hun vertrouwen. Een resultaat waar we ongelofelijk trots op zijn, en waardoor we met een grote fractie vertegenwoordigd zijn in de Tweede Kamer. Eén plus één was drie, uniek voor partijen die voor het eerst samen meedoen. Het laat de enorme potentie van onze samenwerking zien. Tegelijkertijd overheerst ook bij ons de schrik van de verkiezingsoverwinning van radicaal rechts. Het is voor ons als partijbestuur een extra motivatie om op de ingeslagen weg van stevige samenwerking voort te gaan.

Nieuwe leden

Dit jaar werden meer dan 7.000 mensen nieuw lid van onze partij. En schreven maar weinig leden zich uit. Sommige nieuwe leden kwamen terug na de partij een periode verlaten te hebben, anderen waren al lid van GroenLinks en werden nu 'dubbellid'. Maar we wisten ook veel mensen te bereiken die voor het eerst lid werden van een partij. De toestroom van afgelopen jaar is uitzonderlijk, de grootste stijging sinds de jaren '70.

Het grote ledental motiveert ons extra om te investeren in het fijner en warmer maken van onze politieke vereniging. We moedigen leden aan om actief te worden. Bijvoorbeeld bij hun lokale afdeling, een netwerk of op landelijk niveau. Daarom organiseren we extra welkomstbijeenkomsten, leergangen, workshops, en een rode familiedag. De scoutingscommissie scout politieke talenten en biedt ondersteuning aan de kandidaatstellingscommissies. De (nieuwe) leden van nu zijn onze vrijwilligers, actievoerders en politici van de toekomst.

Ledental 1 januari 2023:	39.534
Ledental 31 december 2023:	43.676 (+4142)

Verantwoord gedrag

De PvdA streeft naar een veilige vereniging voor iedereen. Een vereniging waarin geen plaats is voor onverantwoord gedrag zoals discriminatie, intimidatie of uitsluiting en we elkaar daarop aanspreken. Daar werken we hard aan. In 2023 hebben we een extern onderzoek laten uitvoeren naar onze sociale veiligheid. De komende periode gaan we hard aan de slag met de aanbevelingen, die onder andere gaan over:

1. Duidelijke regels en procedures om klachten van ongewenst gedrag te beoordelen, onder andere door het verhelderen van de klachtenregeling en het formuleren van een gedragscode;
2. Het versterken van de samenwerking tussen alle betrokkenen bij het behandelen van meldingen;
3. Toegankelijke aanspreekpunten voor leden die te maken krijgen met ongewenst gedrag.

Internationaal

Van oudsher is de PvdA een internationaal-georiënteerde partij. Internationale solidariteit is een van de kernwaarden van de sociaaldemocratie. Met grote internationale uitdagingen staat deze solidariteit echter steeds vaker onder druk. Niet alleen worden de gevolgen van de klimaatcrisis, de alsmaar groeiende ongelijkheid en de democratische recessie in de wereld steeds evidenter, ook zijn landen in mindere mate in staat om de handen ineen te slaan en gezamenlijk met oplossingen te komen. En dan zijn er nog zorgen over de veiligheidssituatie in Europa en de wereld, met oorlogen tussen Rusland en Oekraïne en tussen Israël en Palestina. Met al die thema's heeft het internationaal secretariaat zich in 2023 bezig gehouden, onder andere door bijeenkomsten binnen en buiten de partij te organiseren, internationale conferenties bij te wonen en bij te dragen aan de voorbereidingen voor de deelname aan de verkiezingen van het Europees Parlement in 2024.

Een sterke basis

Een sterk partijbureau

Het partijbureau is de organisatie die de politieke vereniging van de Partij van de Arbeid ondersteunt. Het partijbureau bereidt verkiezingen voor, organiseert campagnes, ondersteunt de werving en selectie van kandidaten en ondersteunt afdelingen en gewesten. In 2023 zijn wij een traject gestart om het partijbureau beter te organiseren en efficiënter te laten werken, zodat er meer tijd en ruimte ontstaat om de vereniging te ondersteunen. Resultaat daarvan is onder andere de start van het team 'Verenigingsfundament', en de selectie van een nieuwe directeur. Ook is de samenwerking met het CLB geïntensiveerd zodat beide verenigingen elkaars expertise beter kunnen benutten.

Solide financiën

Een succesvolle partij heeft ook gezond financieel beleid. De partij staat er financieel goed voor, maar heeft de afgelopen jaren wel moeten inboeten op haar financiële middelen, ambities en taken. En dus ook op haar campagnekas en daarmee haar concurrentievermogen ten opzichte van andere partijen.

In 2023 hebben we geïnvesteerd in fondsenwerving om meer financiële ruimte en energie te creëren voor de partij. Dit heeft in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen geleid tot veel betrokkenheid en hoge financiële opbrengsten.

Daarnaast hebben wij aangekondigd dat we de afdracht van onze politici in lijn willen brengen met die bij andere linkse partijen. In het voorjaar van 2023 heeft dit voornemen veel reacties opgeroepen. Sindsdien hebben er veel gesprekken plaatsgevonden om de contributieregeling te verbeteren. Daarbij hebben wij aandachtig geluisterd, en de aanbevelingen ter harte genomen. In 2024 komen wij met een voorstel dat recht doet aan de verbeteringsuggesties die zijn gedaan en zorgen we ervoor dat de toekomstige financiële positie van de partij versterkt wordt.

Linkse samenwerking

In verschillende moties riepen de leden op tot een verdieping van onze samenwerking met GroenLinks. Het partijbestuur heeft daar het afgelopen jaar aan gewerkt samen met de

neveninstellingen, de landelijke en Europese fracties, netwerken, afdelingen, gewesten, de Verenigingsraad en ledeninitiatieven als Team Rood en RoodGroen.

Zo presenteerden onze wetenschappelijke bureaus voor het eerst een gezamenlijk visiedocument: *Samen onze toekomst in handen nemen*. Met behulp van leden, maatschappelijke organisaties, en (ervarings) deskundigen werden rode en groene idealen gebundeld tot een sterk links-progressief verhaal dat ook aan de basis stond van het gezamenlijke verkiezingsprogramma.

Ook voerden we door heel het land gesprekken. Veel afdelingen en gewesten gingen eerst onderling en daarna met GroenLinks in gesprek over de toekomst van de linkse samenwerking. Die gesprekken zullen we in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen doorzetten zodat we elkaar door heel het land weten te versterken.

Niet alleen met GroenLinks bundelden we het afgelopen jaar onze krachten. Door onze samenwerking wisten we ook maatschappelijke partners sterker aan ons te binden. Op onze congressen waren heel veel maatschappelijke organisaties aanwezig, en we sloten aan bij tal van demonstraties en acties, zoals de grote 1-mei manifestatie van de FNV en de Klimaatmars.

De structuur van de partij

De Partij van de Arbeid is een sociaaldemocratische partij, die zich inspant om haar beginselen te verwezenlijken zoals deze nader zijn omschreven in het door het congres vastgestelde beginselprogramma.

De Partij van de Arbeid is een vereniging. De vereniging staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder het nummer 40530315.

Landelijk

Het partijbestuur

Het partijbestuur is belast met het bestuur van de partij, het beheer van de partijorganisatie en het uitvoeren van alle overige taken en bevoegdheden die aan het partijbestuur zijn toegewezen en is daarover verantwoording schuldig aan het congres en de Verenigingsraad. Leden van het partijbestuur worden benoemd door het congres.

Op 31 december 2023 bestond het bestuur van de PvdA uit:

- Esther-Mirjam Sent (voorzitter)
- Jopie Nooren (vicevoorzitter)
- John Hofmeijer (penningmeester)
- Ties Huis in 't Veld (Internationaal Secretaris)
- Alptekin Akdogan
- Nadir Baali
- Stijn Jansen
- Peter Kerris
- Marinka Mulder
- Roos Vermeij

In 2023 zijn Lutz Jacobi en Jimme Nordkamp tussentijds teruggetreden uit het partijbestuur. Jimme Nordkamp is in november lid geworden van de Tweede kamer, Lutz Jacobi heeft er in juli zelf voor gekozen om terug te treden.

Nadir Baali was reserve lid en is in augustus 2023, na het vertrek van Jacobi, toegetreden tot het partijbestuur.

De politiek leider, de voorzitters van de fracties in de Tweede en Eerste Kamer en de voorzitter van de delegatie in het Europees Parlement wonen de vergaderingen van het partijbestuur bij met raadgevende stem, net als de directeur van de Wiardi Beckman Stichting, de voorzitter van het Centrum voor Lokaal Bestuur en een vaste vertegenwoordiger van het landelijk bestuur van de Jonge Socialisten. Ook de directeur van de Foundation Max van der Stoel woont vergaderingen van het partijbestuur bij.

Het congres

Het congres is de ledenvergadering van de Partij van de Arbeid. Het congres is het hoogste gezag binnen de partij. Alle leden hebben toegang tot het congres en kunnen deelnemen aan de beraadslagingen.

De verenigingsraad

De verenigingsraad heeft tot taak beslissingen te nemen over in de reglementen omschreven organisatorische en financiële aangelegenheden van de vereniging en om over andere organisatorische en financiële kwesties gevraagd en ongevraagd advies te geven aan het partijbestuur. De verenigingsraad stelt bijvoorbeeld de begroting en jaarrekening van de partij vast, op voorstel van het partijbestuur. Om dat goed te doen heeft de verenigingsraad uit haar midden een auditcommissie samengesteld die de besluitvorming over financiële documenten voorbereid. De leden van de verenigingsraad worden benoemd door de ledenvergaderingen van de twaalf gewesten.

Het presidium

Het presidium heeft tot taak de vergaderingen van het congres, de Politieke Ledenraad en de Verenigingsraad te leiden en om een goed verloop van deze vergaderingen te bewerkstelligen, zowel tijdens de vergadering als in de voorbereiding daarvan. De leden van het presidium worden benoemd door het congres.

De beroepscommissie

De beroepscommissie doet bindende uitspraken in beroep in geval van roeyement, alsmede in die gevallen waarvan de beslissing in beroep door de statuten of de reglementen aan haar is opgedragen. De leden van de beroepscommissie worden benoemd door het congres.

De commissie integriteit

De commissie integriteit is belast met het uitspreken van een oordeel over feitelijke kwesties met betrekking tot integriteit. De commissie kan het partijbestuur gevraagd en ongevraagd advies kan geven over zaken die raken aan de integriteit. De leden van de commissie worden benoemd door het congres.

De klachtencommissie ongewenst gedrag en integriteitsschendingen

De Klachtencommissie ongewenst gedrag en integriteitsschendingen binnen de PvdA heeft tot taak om te adviseren in het kader van klachten over ongewenst gedrag en integriteitsschendingen binnen de PvdA. Dit doet de commissie op basis van de klachtenregeling. De leden van de klachtencommissie worden benoemd door het partijbestuur.

Netwerken

Netwerken zijn in de PvdA dé plek waar leden samenkomen op inhoudelijke thema's. In netwerken wordt kennis gedeeld, meningen gevormd en acties opgezet. Netwerken worden opgericht door het partijbestuur.

Neveninstellingen

Neveninstellingen zijn zelfstandige organisaties met eigen rechtspersoonlijkheid die aan de partij zijn verbonden. Het zijn geestverwante organisaties die door het partijbestuur van de PvdA als zodanig erkend zijn. De PvdA kent de volgende neveninstellingen: de Jonge Socialisten, het Centrum voor Lokaal Bestuur, de Wiardi Beckman Stichting en de Foundation Max van der Stoel.

In gemeenten en provincies

Afdelingen

De PvdA kende op 31 december 2023 295 lokale afdelingen (inclusief 8 onderafdelingen). Een afdeling omvat één of meer gemeenten. Een afdeling bestaat uit de leden van de partij die woonachtig zijn in die gemeente(n). Het partijbestuur kan toestaan dat in één gemeente twee of meer afdelingen gevestigd zijn en dat afdelingen in het buitenland zijn gevestigd. Een afdeling heeft tot doel deel te nemen aan lokale politiek en om de plaats te zijn waar de tot de afdeling behorende leden hun ledenrechten kunnen uitoefenen, dan wel waar deze ondersteund worden. Een afdeling heeft een eigen bestuur. De leden van het afdelingsbestuur worden gekozen door de ledenvergadering van de afdeling.

Gewesten

De PvdA kende op 31 december 2023 12 gewesten. Een gewest is de geleding van de partij, waarin de afdelingen in één provincie deelnemen. Een gewest bestaat uit de leden van de partij die woonachtig zijn in die provincie. Het gewest heeft als doel deel te nemen aan de provinciale politiek en het bestuur van de in die provincie gevestigde waterschappen, en om binnen de kaders die het partijbestuur geeft het functioneren van de partij als vereniging te ondersteunen. Een gewest heeft een eigen bestuur. De leden van het gewestbestuur worden gekozen door de gewestelijke ledenvergadering.

De gewesten en afdelingen houden hun eigen financiën bij en leggen verantwoording af aan de leden van de eigen geleding. De cijfers van gewesten en afdelingen gaan geconsolideerd mee in de jaarrekening van de vereniging als geheel.

Het partijbureau

Het partijbureau is de professionele werkorganisatie van de PvdA. Het partijbureau werkt aan een sterke sociaaldemocratische beweging. Dat doet het partijbureau door bruggen te bouwen tussen de PvdA en de maatschappij, ondersteuning, advisering en activering. Het partijbureau wordt aangestuurd door een managementteam onder leiding van een directeur. De directeur wordt aangesteld door het partijbestuur.

Financiën 2023

Algemene toelichting bij de financiën Verdeling verantwoordelijkheden

De Partij van de Arbeid is één rechtspersoon met een decentrale structuur. De partij kent naast een landelijk partijbestuur ook besturen op provinciaal niveau (gewesten) en gemeentelijk niveau (afdelingen).

Gewesten en afdelingen verkrijgen jaarlijks op grond van ledenaantal een bijdrage vanuit de landelijke PvdA-kas. Gewesten en Afdelingen zijn in principe autonoom in de besteding van de middelen die zij ter beschikking hebben gekregen van het partijbestuur. Omdat het partijbestuur juridisch en financieel eindverantwoordelijk is, dienen de gewesten en afdelingen zich daarbij wel te houden aan de richtlijnen die het partijbestuur geeft. Deze richtlijnen kunnen zowel zien op de gang van zaken binnen de gewesten en afdelingen als op de relatie met het partijbestuur.

Deze jaarrekening geeft een totaalbeeld van de financiële positie van de gehele vereniging. De cijfers van de 295 (inclusief 8 onderafdelingen) en 12 gewesten zijn volledig samengevoegd met de landelijke cijfers tot één jaarrekening die de gehele Vereniging PvdA omvat. De verslaglegging geeft daardoor een goed inzicht in de financiën van de gewesten en afdelingen.

Neveninstellingen

Binnen de subsidie die de PvdA van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ontvangt, zijn tevens de door het ministerie vastgestelde bedragen voor de Wiardi Beckman Stichting (WBS), de Foundation Max van der Stoel (FMS) en de Jonge Socialisten (JS) opgenomen. Het partijbestuur verstrekt daarnaast jaarlijks ook nog een algemene financiële bijdrage uit eigen middelen aan WBS en FMS.

Daarnaast belast de Partij van de Arbeid op basis van een overeenkomst die deel uitmaakt van het convenant dat is afgesloten met neveninstellingen kosten voor bijvoorbeeld huisvesting, ICT en/of (salaris)administratie. Het team financiën van de PvdA fungeert als administratiekantoor voor de neveninstellingen en heeft uit dien hoofde een rekening-courant verhouding met hen.

Financiering

De Partij van de Arbeid wordt gefinancierd met geld dat afkomstig is uit de volgende bronnen:

- 1) Contributies van leden;
- 2) Subsidies verstrekt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- 3) Aanvullende en specifieke contributies van politieke ambtsdragers;
- 4) Fondsenwerving.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de Partij van de Arbeid is ondergebracht in twee reserves: de continuïteitsreserve en de bestemmingsreserve. Onder de continuïteitsreserve is opgenomen dat deel van het eigen vermogen, waarover het bestuur binnen de statutaire doelstellingen van de Partij van de Arbeid vrij kan beschikken. Onder de bestemmingsreserves zijn reserves opgenomen waaraan door het bestuur van de vereniging een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan.

Er is besloten om met één bestemmingsreserve te werken, waaraan de geormerkte gelden worden gedoteerd en waaruit ten gunste van campagnes onttrekkingen worden gedaan ter financiering van de landelijke verkiezingscampagnes voor het Europees Parlement, de Tweede en Eerste Kamer, de Provinciale Staten en de Gemeenteraad. Tevens worden uit deze reserve afdrachten aan afdelingen gefinancierd voor de GR-verkiezingscampagnes.

Uitgaven die worden gedekt uit bestemmingsreserves worden in de resultatenrekening verantwoord en via de resultaatbestemming ten laste van de betreffende reserve gebracht. Wijzigingen in de beperking van de bestemming van de reserve, welke door de daartoe bevoegde organen of instanties worden aangebracht, worden als overige mutatie binnen het eigen vermogen verwerkt.

Proces om te komen tot de jaarrekening

Jaarlijks moet de Partij van de Arbeid voor 1 juli verantwoording afleggen aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken over de besteding van de ontvangen subsidiegelden. Dit doet de partij door middel van een door een accountant goedgekeurde jaarrekening met daarbij behorend jaarverslag.

Het proces om te komen tot de jaarrekening ziet er als volgt uit:

1. Start interim controle door accountant einde van het lopende jaar. Jaarlijks worden de cijfers voor de jaarrekening op een rij gezet. Uit dit overzicht blijkt waar (en hoe veel) geld uitgegeven is en hoe veel er binnengekomen is. De accountant controleert of alle uitgaven en inkomsten kloppen en geeft een verklaring af. Deze verklaring is belangrijk voor o.a. banken, en de overheid. De accountant controleert of de regels van de WFPP (wet financiering politieke partijen) worden nageleefd.
2. Na de interim controle volgt de eindcontrole, van de enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening over het voorgaande boekjaar door de accountant.
3. Voor het consolideren van de jaarrekening dienen de gewesten en afdelingen hun jaarrekening in een online administratiesysteem in, samen met een ondertekend document van de kascommissie.
4. De door de accountant goedgekeurde jaarverslag gaat ter vaststelling naar het Partijbestuur.
5. Na het door het Partijbestuur vastgestelde jaarverslag gaat deze vervolgens ter goedkeuring naar de Verenigingsraad.
6. Waarna ter afsluiting het jaarverslag nogmaals ter goedkeuring aan het Partijbestuur wordt voorgelegd.
7. Voor 1 juli gaat het door de accountant en Partijbestuur goedgekeurde jaarrekening ter verantwoording naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK).

Op de jaarrekening is de verslaggevingsrichtlijn RJK-C1 van toepassing, de richtlijn voor kleine organisaties zonder winststreven.

Risicomanagement

Verantwoorde reserves

De Partij van de Arbeid heeft in de afgelopen jaren gewerkt aan de opbouw van verantwoorde reserves van ten minste € 2.700.000. We voldoen aan de gestelde norm uit het verleden maar onderzoeken wel of dat in deze tijd van stevige inflatie en veranderende wereld nog wel passend is.

Risico's en beheersmaatregelen

Activiteiten

Fraude:

Beheersmaatregelen: Fraudeprotocol, Treasurystatuut, monitoring door financiën, directie, interne en externe audits.

Onjuiste uitvoer projecten

Beheersmaatregelen: aansturing projecten, eisen aan kwaliteit, zo nodig externe beoordeling rapport van bevindingen.

Inkomsten gerelateerd

Risico: Daling aantal leden en politici

Beheersmaatregelen: tav leden: uitvoer van 'survivalchart door actuaris' op levensverwachting en langjarig verloop. Op basis hiervan opstellen begroting. tav politici: niet op voorhand begroten/rekenen op een verhoging van de aanvullende contributie.

Onregelmatigheden bij afdelingen, gewesten

Risico: Bij afdelingen en gewesten:

Beheersmaatregelen: fraudeprotocol, monitoring vanuit partijbureau.

Personeel/Medewerkers

Risico: Ziekteverzuim (langdurig)

Beheersmaatregel: HRM-beleid / Inzet ARBO (preventief)

Risico: Veiligheid van medewerkers:

Beheersmaatregel: uitvoer risico-inventarisatie en – evaluatie, opvolging adviezen (uitgevoerd mei 2022), gedragscode en gesprekken over (sociale) veiligheid.

Interne organisatie

Risico: Organisatiestructuur

Beheersmaatregelen: Profiel directeur, overlegstructuur, traject organisatieontwikkeling

Risico: security en privacy schendingen

Het risico van schending van security en privacy omvat ongeautoriseerde toegang tot persoonsgegevens, niet-naleving van de AVG, datalekken door externe leveranciers, onvoldoende beveiliging van mobiele apparaten, onjuiste verwerking van persoonsgegevens en een gebrek aan incidentrespons. Beheersmaatregelen omvatten sterke authenticatie- en autorisatieprocessen, regelmatige audits en penetratietests,

encryptie van gegevens, aanstellen van een Data Protection Officer, implementatie van privacy by design en privacy by default, strikte contracten met leveranciers, Mobile Device Management oplossingen, datakwaliteitscontroles en een robuust incidentresponsplan. Door deze maatregelen te implementeren, kan het risico op privacy- en beveiligingsschendingen aanzienlijk worden verminderd en wordt de naleving van de AVG gewaarborgd.

Rapportage en verantwoording

Elk kwartaal bespreekt het partijbestuur de voortgang van de financiële realisatie van de begroting, het debiteurensaldo, de liquiditeitsprognose en de ledenontwikkeling. Het managementteam van het partijbureau wordt maandelijks geïnformeerd met rapportages.

Het partijbestuur stelt de begroting en jaarrekening op. De verenigingsraad stelt de begroting en jaarrekening vast.

Begroting 2024

De begroting 2024 is op 19 februari 2024 door de verenigingsraad, op voorstel van het partijbestuur, vastgesteld.

2024	Landelijk	Gewesten + Afdelingen	Correctie interne Geldstromen	TOTAAL
Inkomsten				
Contributies 100%	4.840.124			4.840.124
Overheidssubsidie	1.625.754			1.625.754
Fondsenwerving	542.000	41.155		583.155
Extra contributies politici	714.870	620.439		1.335.309
Afdracht van Partijbureau		618.627	-618.627	0
Extra afdracht van Partijbureau		222.000	-222.000	0
				0
Overige baten	123.200	192.895		316.095
Totaal Inkomsten	7.845.948	1.695.116	-840.627	8.700.437
Uitgaven bedrijfsvoering				
Partijbestuur	193.925			193.925
Int Secretariaat	178.045			178.045
Directie/MT	1.115.624			1.115.624
Team Bestuurs- en Verenigingszaken	478.382			478.382
Team AO/IC	942.715			942.715
Team Verenigingsevenement	634.098			634.098
Team Verenigingsfundament	511.761			511.761
Team Communicatie	584.034			584.034
Algemene Bedrijfskosten	1.051.229			1.051.229
Reguliere afdrachten	618.627		-618.627	0
Activiteiten Netwerken en groepen	10.000			10.000
Afdrachten Activiteitenfonds en Partijkantorenpot	222.000		-222.000	0
Lasten Gewesten en Afdelingen		1.108.304		1.108.304
Totaal Uitgaven	6.540.440	1.108.304	-840.627	6.808.117
Saldo Inkomsten en Uitgaven	1.305.508	586.812		1.892.320
AF: Geoordeelde Inkomsten	-1.256.870			-1.256.870
Resultaat Bedrijfsvoering Vereniging als geheel	48.638	586.812	-	635.450

Jaarrekening 2023

Balans

Het totale geconsolideerde eigen vermogen van de vereniging is met € 1.408.761 afgenomen tot € 6.699.378 Een gedetailleerd overzicht van de vermogensmutaties vindt u in de toelichting op het vermogen op pagina 28. De solvabiliteit per eind 2023 bedraagt 83,5% (2022: 91,9%).

Geconsolideerde balans Vereniging Partij van de Arbeid (7.1)	2023		2022	
	€	€	€	€
Vaste activa (7.4.0)				
Immateriële vaste activa bij Partij van de Arbeid	191.439		265.903	
Materiële vaste activa Partij van de Arbeid	139.135		149.852	
Materiële vaste activa Gewesten en Afdelingen	<u>4.151</u>		<u>4.951</u>	
		334.725		420.706
Vlottende activa				
Vorderingen Landelijk Partij van de Arbeid (7.4.1)	1.064.947		951.898	
Vorderingen Gewesten/Afdelingen	120.855		86.703	
Liquide middelen Landelijk Partij van de Arbeid (7.4.2)	3.692.473		4.610.721	
Liquide middelen Gewesten/Afdelingen/Netwerken	<u>2.809.827</u>	<u>7.688.103</u>	<u>2.755.774</u>	<u>8.405.096</u>
Totaal activa		<u>8.022.828</u>		<u>8.825.802</u>
Passiva				
Eigenvermogen (7.4.3)				
Continuïteitsreserve Landelijk	3.562.623		4.559.190	
Continuïteitsreserve Gewesten/Afdelingen/Netwerken	1.687.987		1.636.070	
Bestemmingsreserves Landelijk	305.276		774.257	
Bestemmingsreserves Gewesten/Afdelingen	<u>1.143.492</u>		<u>1.138.621</u>	
Totaal Eigen vermogen		6.699.378		8.108.138
Voorzieningen (7.4.4)				
Landelijke Jubileumvoorziening Partij van de Arbeid	<u>12.904</u>		<u>12.904</u>	
Totaal Voorzieningen		12.904		12.904
Kortlopende schulden (7.4.5)				
Landelijke kortlopende schulden	1.207.192		632.023	
Gewesten en Afdelingen				
Fractiegelden in beheer bij afdelingen	79.715		52.769	
Kortlopende schulden Gewesten/Afdelingen	<u>23.640</u>		<u>19.968</u>	
Totaal Kortlopende schulden		1.310.546		704.760
Totaal passiva		<u>8.022.828</u>		<u>8.825.802</u>

Financiële uitkomsten 2023

Landelijk, Gewesten, afdelingen en netwerken

Geconsolideerde staat van baten en lasten

Het jaar 2023 is op geconsolideerd niveau afgesloten met een negatief resultaat van € 1.408.761 Dit resultaat is hoofdzakelijk te wijten aan de extra kosten die zijn ontstaan door de vervroegde verkiezingen van € 2.751.830.

Hoewel dit negatieve resultaat invloed heeft op de vermogenspositie van de vereniging, benadrukt het de inzet en betrokkenheid bij het waarborgen van een transparant en democratisch proces.

De vereniging Partij van de Arbeid is één rechtspersoon. Dat betekent dat het partijbestuur ook verantwoording aflegt over de financiën van gewesten, afdelingen en netwerken.

7.2 Staat van Baten en Lasten Vereniging Partij van de Arbeid	Begroot 2023	Uitkomst 2023	Uitkomst 2022
Inkomsten (7.5.0)	€	€	€
Contributies 100%	4.543.665	4.399.330	4.315.059
Totale overheidssubsidie (7.5.0.0)	2.116.411	2.161.625	2.227.126
Service-inkomsten neveninstellingen	52.000	52.283	45.400
Contributie CLB en Landelijke politici (7.5.0.1)	675.795	684.963	611.611
Fondsenwervingsactie	302.000	1.638.105	123.388
Rente en overige inkomsten (7.5.0.2)	30.000	69.105	21.746
Inkomsten Gewesten/Afdelingen	1.306.314	958.331	1.220.024
Totaal inkomsten	9.026.185	9.963.743	8.564.354
Uitgaven bedrijfsvoering (7.5.1)			
Partijbestuur en int. Secretariaat (7.5.1.0)	384.829	386.156	321.569
Directie/MT/Teams Bestuurs-Verenigingszaken en AO/IC (7.5.1.1)	2.117.082	2.173.247	2.155.196
Team Projecten en Communicatie (7.5.1.2)	1.752.903	1.710.256	1.348.374
Neveninstellingen (7.5.1.3)	759.126	731.506	845.954
Bedrijfskosten Algemeen (7.5.1.4)	829.679	931.053	793.931
Afdrachten aan netwerken	12.000	6.000	10.925
Bedrijfsvoering Gewesten/Afdelingen (7.5.1.5)	895.645	668.143	670.845
Totaal bedrijfslasten	6.751.263	6.606.361	6.146.795
Uitgaven tbv Campagnes			
Verkiezingen 2e Kamer 2023	-	2.751.830	558.497
Provinciale verkiezingen 2023	400.000	709.388	40.704
Europees parlement verkiezingen 2024	-	6.150	-
Kosten fondsenwerving	70.000	280.283	39.396
Fonds 2025	42.000	44.400	47.133
Sub-totaal Landelijke Campagnekosten	512.000	3.792.051	685.729
Campagnekosten Gewesten en Afdelingen	805.936	980.092	2.306.573
Totaal Campagnekosten	1.317.936	4.772.143	2.992.302
Inkomsten gewesten/afdelingen vanuit PvdA Landelijk	850.627	746.692	715.611
Afdrachten gewesten/afdelingen vanuit PvdA Landelijk	-840.627	-746.692	-715.611
Afdrachten afdelingen ivm Gemeenteraadsverkiezingen	-	-	-
Afdrachten afdelingen ivm herindeling	-10.000	-	-
Subtotaal interne afdrachten	-	-	-
Totaal Resultaat Vereniging PvdA	956.986	-1.408.761	-563.818

Resultaatbestemming

Landelijk

Het Landelijk (exclusief gewesten en afdelingen) negatieve resultaat ad € 1.465.549 is als volgt bestemd:

- € 468.982 ten laste van de Bestemmingsreserve, waarmee het eindsaldo van de Landelijke Bestemmingsreserve per 31-12-2023 op € 305.276 is gekomen. (er is € 1.000.000 onttrokken vanuit het landelijke continuïteitsreserve en toegevoegd aan het landelijke bestemmingsreserve)
- € 996.567 ten laste van de landelijke continuïteitsreserve, waarmee het saldo van de Continuïteitsreserve per 31-12-2023 uit op € 3.562.623 is uitgekomen.

Het totale Landelijke Eigen Vermogen bedraagt aldus per 31-12-23 € 3.867.899.

7.3.1 Resultaatbestemming Landelijk	Begroot 2023 €	Uitkomst 2023 €	Uitkomst 2022 €
Dotaties aan Bestemmingsreserve Landelijk			
CLB contributie t.b.v. Verkiezingsfonds 1,6%	570.851	573.051	513.810
Fondsenwerving Verkiezingen	260.000	1.591.897	63.717
Webshop	-	-	25.610
Bijdrage landelijke bestuurders en politici aan verkiezingsfonds	104.944	111.913	97.801
Totale Dotatie aan Bestemmingsreserve Landelijk	935.795	2.276.860	700.939
Dotaties aan Fonds 2025			
Fonds 2025	42.000	46.208	34.061
Totale dotaties aan Fonds 2025	42.000	46.208	34.061
Onttrekkingen aan Bestemmingsreserve Landelijk			
Afdrachten aan afdelingen ivm herindeling	-10.000	-	-
Campagne 2e kamer verkiezingen 2023	-	-2.751.830	-558.497
Provinciale Staten verkiezingen 2023	-400.000	-709.388	-40.704
Europees parlement verkiezingen 2024	-	-6.150	-
Kosten fondsenwerving	-70.000	-280.283	-4.224
Kosten Webshop	-	-	-35.172
Toevoeging vanuit continuïteitsreserve	-	1.000.000	-
Totale Onttrekking aan Bestemmingsreserve Landelijk	-480.000	-2.747.651	-638.597
Onttrekking Fonds 2025			
Fonds 2025	-42.000	-44.400	-47.133
Totale onttrekking Fonds 2025	-42.000	-44.400	-47.133
Mutatie bestemmingsreserve Landelijk	455.795	-468.982	49.270
Mutatie Continuïteitsreserve Landelijk	5.834	-996.567	428.695
Totaal mutatie Continuïteitsreserve landelijk	461.629	-1.465.549	477.965
Resultaat boekjaar Landelijk	461.629	-1.465.549	477.965

Gewesten en afdelingen

7.3.2 Resultaatbestemming Gewesten/Afdelingen	Begroot 2023 €	Uitkomst 2023 €	Uitkomst 2022 €
Dotaties aan bestemmingsreserve Gewesten/Afdelingen			
Toevoeging overschot naar Verkiezingsfonds 2023	360.427	445.973	398.466
Totale Dotatie aan Bestemmingsreserve Gewesten	360.427	445.973	398.466
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve Gewesten/Afdelingen			
Onttrekking i.v.m. verkiezingen	-	-441.101	-1.047.162
Totale Onttrekking aan bestemmingsreserve Gewesten	-	-441.101	-1.047.162
Mutatie bestemmingsreserve Gewesten/Afdelingen 2023	360.427	4.871	-648.695
Totaal mutaties bestemmingsreserve Gewesten/Afdelingen	360.427	4.871	-648.695
Mutatie Continuïteitsreserve Gewesten/Afdelingen 2023	360.427	49.458	-388.248
Mutatie Continuïteitsreserve Gew./Afd. voorgaande jaren	-	2.459	-4.839
Totaal mutatie Continuïteitsreserve Gewesten/Afdelingen 2023	360.427	51.917	-393.087
Resultaat boekjaar Gewesten/Afdelingen	-	56.788	-1.041.782

Het resultaat ad € 56.788 is als volgt bestemd:

- € 4.871 toevoeging van de Bestemmingsreserve, waarmee het saldo van Gewesten en afdelingen per 31-12-2023 € 1.143.492 is gekomen.
- € 51.917 ten toevoeging van de Continuïteitsreserve, waarmee het saldo van Gewesten en afdelingen per 31-12-2023 uit op € 1.687.987 is uitgekomen.

Het totale Eigen Vermogen van Gewesten en afdelingen bedraagt aldus per 31-12-23 € 2.831.479.

Grondslagen voor waardering en bepalen resultaat

Jaarrekening voor de vereniging als geheel

Op grond van het Huishoudelijk Reglement van de Vereniging Partij van de Arbeid zijn alle gewesten en afdelingen verplicht een jaarrekening op te stellen via het daartoe door de Vereniging ontwikkelde Online Administratiesysteem (OAS) en deze tijdig in te dienen bij het Team Financiën van het Landelijke Partijbureau.

De jaarrekeningen van de gewesten en afdelingen worden samen met de financiële gegevens van het landelijke partijbureau geconsolideerd tot één jaarrekening die de Vereniging PvdA als geheel omvat.

De nummers die in de staatjes tussen haakjes achter de diverse onderdelen worden getoond verwijzen naar verderop in het verslag volgende toelichtingen.

Algemene toelichting bij de jaarrekening 2023

Voornaamste activiteiten

De Vereniging Partij van de Arbeid, is opgericht in 1946 te Amsterdam en vanaf 2017 gevestigd te 's-Gravenhage. De vereniging is een politieke partij met een sociaaldemocratische grondslag die zich ten doel stelt haar beginselen, zoals deze nader zijn omschreven in het door haar congres vastgestelde beginselprogramma, te verwezenlijken door programma's te formuleren die leidraad zijn bij het politiek handelen van de partij en haar vertegenwoordigers, door het selecteren en verkiesbaar stellen van vertegenwoordigers, door het leveren van bestuurders in het publieke domein, door het onderhouden van wisselwerking met de samenleving, alsmede door het in stand houden van de partijorganisatie en alle overige middelen die ten dienste van dat doel staan.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen en overige voorschriften en richtlijnen in Nederland, voor zover deze van toepassing zijn op de PvdA. De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van "Richtlijn voor de jaarverslaggeving Kleine-organisaties-zonder-winststreven" (RkJ-C1), geldend voor Kleine Organisaties zonder winststreven. Alle bedragen luiden in euro's.

Continuïteit

Dankzij een stabiele bedrijfsvoering en het afstemmen van het activiteitsniveau op de omvang van de (verwachte) inkomsten, is het eigen vermogen van de vereniging in 2023 uitgekomen op € 6.699.378. De solvabiliteit per eind 2023 bedraagt 83,5% (2022: 91,9%). Het gepresenteerde eigen vermogen is nagenoeg volledig in balans met de beschikbare liquiditeiten. Opmerkelijk is dat 17% van het vermogen is verbonden aan afdelingen, gewesten en stadsdelen, terwijl meer dan 43% van de liquiditeiten is gestald bij deze afdelingen.

De begroting voor 2024 is zodanig opgesteld dat de continuïteitsreserve gehandhaafd blijft.

Treasurystatuut

In 2019 is een door het Partijbestuur goedgekeurd treasurystatuut opgesteld. Met als doel een verantwoord en adequaat beheer van haar financiële middelen.

In het treasurystatuut is de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van het aanwijzen van verantwoordelijkheden en het benoemen van handelingsvrijheid. Jaarlijks zal een korte verantwoording hiervan in het jaarverslag worden weergegeven.

De vanaf 2020 ingegane negatieve rente is in de loop van 2022 overgegaan in een 'voorzichtig' positieve rente. De Rabobank blijft vooralsnog onze huisbank de overstap naar een duurzame bank is vanwege de hoeveelheid rekeningen die de PvdA onder zijn beheer heeft en de complexiteit die dat met zich mee brengt, (nog) niet mogelijk.

Grondslagen voor consolidatie en verbonden partijen

De jaarrekeningen van de gewesten en de afdelingen die geen eigen rechtspersoonlijkheid bezitten zijn, zoals hiervoor reeds aangegeven, samengevoegd tot één jaarrekening voor de Vereniging Partij van de Arbeid.

In deze jaarrekening zijn de transacties tussen het landelijke partijbureau, de gewesten en de afdelingen derhalve geëlimineerd.

De Vereniging Partij van de Arbeid heeft een relatie met een aantal neveninstellingen en/of verbonden partijen. Omdat daarbij geen sprake is van overheersende zeggenschap of feitelijke beleidsbepalende invloed worden de jaarcijfers van deze entiteiten niet met de jaarrekening van de Vereniging Partij van de Arbeid geconsolideerd.

Het betreft de volgende entiteiten:

- Vereniging Centrum voor Lokaal Bestuur in de Partij van de Arbeid (CLB)
- Stichting Foundation Max van der Stoel for Democracy, Development and Dialogue (FMS)
- Wiardi Beckman Stichting (WBS)
- Vereniging 'De Jonge Socialisten' (JS)
- Stichting Dr. J.M. den Uyl lezing (UYL)

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de Vereniging Partij van de Arbeid zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de Staat van Baten en Lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden regelmatig beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten bij Vereniging Partij van de Arbeid vorderingen, liquide middelen, en kortlopende schulden. Deze worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en direct toerekenbare transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Materiële en immateriële vaste activa

De materiële en immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Inventaris: 20%
- Hardware: 25%
- Software: 25%

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdiendtijd van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een

actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven op bladzijde 20 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Reserves

Binnen de reserves wordt onderscheid gemaakt tussen de Continuïteitsreserve en Bestemmingsreserve.

Onder de Landelijke Continuïteitsreserve is opgenomen dat deel van de reserves, waarover het landelijk bestuur binnen de statutaire doelstellingen van de Vereniging Partij van de Arbeid vrij kan beschikken.

Onder de Landelijke Bestemmingsreserves zijn reserves opgenomen waaraan door het landelijk bestuur van de vereniging een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan.

De resultaatsbestemming bij de gewesten en afdelingen, alsmede de omvang van dotaties en onttrekkingen wordt in principe overgelaten aan de lokale besturen, tenzij er voor het Landelijk (hoofd-) bestuur aanleiding is de opbouw van de vermogensstructuur van de Vereniging als geheel aan te passen, om aan de financiële en juridische verplichtingen van de als rechtspersoon te kunnen blijven voldoen.

Aanwending van bestemmingsreserves

Uitgaven die worden gedekt uit Bestemmingsreserve worden eerst in de Staat van Baten en Lasten verantwoord en dan via de resultaatbestemming ten laste van de betreffende reserve gebracht.

Eventuele wijzigingen in de beperking van de bestemming van reserves welke door de daartoe bevoegde organen of instanties worden aangebracht, worden als overige mutatie binnen de reserves verwerkt.

Landelijke Bestemmingsreserve

Er is besloten om ten behoeve van verkiezingen met één bestemmingsreserve te werken, waaraan de geormerkte gelden worden gedoteerd en waaruit onttrekkingen ten gunste van een campagne worden gedaan.

Het beschikbare saldo wordt aangewend voor de financiering van landelijke verkiezingscampagnes voor het Europees Parlement, de Tweede Kamer, de Provinciale Staten, de Waterschappen en de Gemeenteraad (inclusief herindeling). Tevens worden uit deze reserve de afdrachten aan afdelingen ten behoeve van Gemeenteraadsverkiezingscampagnes gefinancierd.

Bestemmingsreserves afdelingen en gewesten

Dit betreft bestemmingsreserves die door de besturen van de gewesten en afdelingen dienen te worden beheerd ten behoeve van lokale verkiezingscampagnes en eventueel aan andere door deze besturen vastgestelde doelen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te dekken.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen:

- wanneer er sprake is van een in rechte afdwingbare verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- waarvan het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van geldmiddelen nodig is.

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, leeftijd en kans van in dienst blijven.

Kortlopende schulden

De waardering van de kortlopende schulden is toegelicht op bladzijde 20 onder bij Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden - zodra er zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de vereniging zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden - in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten.

De door de vereniging ontvangen subsidie betreft een subsidie op basis van de Wet financiering politieke partijen.

Personeelsbeloningen / pensioenen

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum al betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door de verzekeraar of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van de verzekeraar en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met de verzekeraar, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij de pensioenverzekeraar wordt een vordering opgenomen als de vereniging de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de vereniging zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Belastingen

De activiteiten van de Vereniging zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting en omzetbelasting.

Toelichting op de balans

7.4.0 Materiële en immateriële vaste activ	Inventaris	Hardware	Software	Imm.activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Cumulatieve aanschafwaarde	307.986	132.940	1.346.348	51.425	1.838.700
Cumulatieve afschrijvingen	-216.877	-74.197	-1.112.094	-45.186	-1.448.355
Boekwaarde 1 januari 2023	91.109	58.743	234.254	6.239	390.345
Investerings	22.290	22.830	31.460	-	76.580
Desinvestering cum. aanschafwaarde	-	-15.171	-	-	-15.171
Desinvestering cum. afschrijvingen	-	11.821	-	-	11.821
Afschrijvingen	-31.822	-20.664	-74.275	-6.239	-133.001
Totaal van de mutaties	-9.533	-1.184	-42.815	-6.239	-59.771
Cumulatieve aanschafwaarde	330.276	140.600	1.377.808	51.425	1.900.109
Cumulatieve afschrijvingen	-248.700	-83.041	-1.186.370	-51.425	-1.569.535
Activa in ontwikkeling	-	-	-	-	-
Boekwaarde 31 december 2023	81.576	57.559	191.439	-	330.574

7.4.1 Vorderingen	2023	2022
	€	€
Debiteuren	46.831	36.977
Voorziening oninbare vorderingen AX	-11.665	-10.000
Rekening-courant neveninstellingen (7.4.1.1)	242.299	229.609
Stichting Den Uyl	-	7.912
Te vorderen overheidssubsidie	665.922	607.632
Vooruit betaald (7.4.1.0)	56.035	45.394
Leningen en voorschotten medewerkers	1.150	-
Depotbedrag Post.nl*)	6.600	6.600
Te vorderen rente	24.471	-
Overige vorderingen	33.302	27.774
Sub-totaal Landelijke Vorderingen	1.064.947	951.898
Vorderingen Gewesten en Afdelingen	120.855	86.703
Totaal Vordering Vereniging Partij van de Arbeid	1.185.802	1.038.601

*) Deze vordering loopt zolang de postbezorging door Post.nl wordt verzorgd.

Het beleid ten aanzien van het innen van de contributies is in 2023 onverminderd scherp. Dit houdt in dat voor achterstallige lidmaatschapsbetalingen gebruik wordt gemaakt van een extern bureau. Mede hierdoor is het debiteurensaldo blijvend laag.

Kosten worden toegerekend aan de periode waar ze betrekking op hebben. Op het balansmoment 31 december al voor het nieuwe jaar betaalde kosten worden als vooruitbetaald op de balans gezet. In de bovenstaande opstelling zijn deze gespecificeerd.

7.4.1.0 Vooruit betaald Landelijk	2023	2022
	€	€
Vooruitbetaalde huur Leeghwaterplein Den Haag	34.227	31.702
Vooruitbetaalde kosten ICT Exact	6.477	6.031
It Creations cloud jan 2024	12.270	-
inhuur adviseer internetveiligheid jan 2024	2.360	-
Overige landelijk vooruitbetaalde kosten	703	-
		<u>7.661</u>
Totaal Vooruit betaald Landelijk	56.035	45.394

7.4.1.1 Rekening-courant neveninstellingen	2023	2022
	€	€
Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid	90.464	70.197
Foundation Max vd Stoel	122.536	143.919
Wiardi Beckmanstichting	-	-
Centrum lokaal bestuur	29.299	15.492
Totaal Rekening-courant neveninstellingen	242.299	229.609

Jaarlijks streven wij er naar om de rekening-courantsaldi met de neveninstellingen zo dicht mogelijk bij € 0,- te houden. Aan het einde van elk kalenderjaar worden de saldi met de neven afgestemd.

7.4.2 Liquide middelen	2023	2022
	€	€
Landelijke Kas	2.198	2.275
Landelijke Rekening-courant RABO	633.725	3.049.984
Landelijke Spaarrekeningen ASN en RABO	3.056.551	1.558.462
Sub-totaal Landelijke liquide middelen	3.692.473	4.610.721
Kas Gewesten/Afdelingen	1.609	1.581
Betaalrekeningen RABO Gewesten/Afdelingen/Netwerken	1.842.430	2.062.356
Spaarrekeningen RABO/ASN Gewesten/Afdelingen/Netwerken	965.788	691.837
Sub-totaal liquide middelen Gewesten en Afdelingen	2.809.827	2.755.774
Totaal Liquide middelen Vereniging Partij van de Arbeid *)	6.502.300	7.366.495

*) De liquide middelen staan vrij ter beschikking aan de Vereniging

De liquide middelen staan in principe ter vrije beschikking van het bestuur van de vereniging.

Toelichting eigen vermogen (reserves)

Het eigen vermogen van de Vereniging Partij van de Arbeid is als volgt opgebouwd:

EIGEN VERMOGEN EIND 2023 NA RESULTAATBESTEMMING	2023		2023
	Landelijk	Afdeling/Gewest	TOTAAL
Saldo Continuïteitsreserve 1 januari 2023	4.559.190	1.636.070	6.195.260
Mutatie-saldo Continuïteitsreserve 2023	-996.567	51.917	-944.650
Continuïteitsreserve 31 december 2023	3.562.623	1.687.987	5.250.610
Saldo Bestemmingsreserve per 1 januari 2023	774.257	1.138.621	1.912.878
Mutatie-saldo Bestemmingsreserve 2023	-468.982	4.871	-464.111
Bestemmingsreserve 31 december 2023	305.275	1.143.492	1.448.767
TOTAAL EIGEN VERMOGEN 1 JANUARI 2023	5.333.447	2.774.691	8.108.138
Mutatie-saldo Eigen Vermogen 2023	-1.465.549	56.788	-1.408.761
TOTAAL EIGEN VERMOGEN 31 DECEMBER 2023	3.867.898	2.831.479	6.699.377

Tot het aldus bestemmen van de resultaten is landelijk besloten door de Verenigingsraad en het Partijbestuur. In de Gewesten en Afdelingen is daartoe besloten door de lokale besturen en de Algemene Ledenvergaderingen.

7.4.4 Voorzieningen	2023	2022
	€	€
Landelijke Jubileumvoorziening		
Stand 1 januari	12.904	14.259
Toevoeging/onttrekking	-	-1.355
Stand 31 december	12.904	12.904

Binnen de PvdA geldt de volgende regeling ten aanzien van arbeidsjubilea. De medewerkers ontvangen op de volgende momenten een jubileumuitkering:

- 12,5 jaar een half maandsalaris
- 25 jaar een heel maandsalaris
- 40 jaar anderhalf maandsalaris

7.4.5 Kortlopende schulden	2023	2022
	€	€
Landelijk		
Crediteuren	545.568	154.203
Af te dragen loonheffing	117.508	101.415
Diverse schulden en vooruit ontvangen	544.115	376.405
Subtotaal Landelijke kortlopende schulden	1.207.192	632.023
Gewesten en Afdelingen		
Fractiegelden in beheer bij afdelingen	79.715	52.769
Kortlopende Schulden Gewesten en Afdelingen	23.640	19.968
Subtotaal kortlopende schulden Gewesten en Afdelingen	103.354	72.737
Totaal Kortlopende schulden Vereniging	1.310.546	704.760

Niet uit de balans blijvende langdurige verplichtingen.

Vanaf juni 2019 zijn we een meerjarige huurovereenkomst aangegaan voor 6 jaar aan het Leegwaterplein 45 te Den Haag.

In verband met de outsourcing van ICT-werkzaamheden zijn meerjarige verplichtingen aangegaan die aflopen op 31 december 2023.

7.4.6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	2023	2022
	€	€
Periode < 1 jaar	267.476	242.007
1 jaar < periode < 5 jaar	116.240	243.047
Periode > 5 jaar	-	-
Totaal van de verplichtingen	383.715	485.054

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

Overheidssubsidies

De subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken over 2023 is afhankelijk van het aantal zetels in de Tweede Kamer der Staten Generaal en het aantal subsidiabele leden van de PvdA en de Jonge Socialisten op 1 januari 2023.

Voor de volledige subsidievoorwaarden wordt verwezen naar de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP).

Subsidiabele leden zijn personen, die op 1 januari 2023 lid zijn en in 2023 minimaal 12 euro (voor de PvdA), respectievelijk 5 euro (voor de Jonge Socialisten, tussen de 14 en 27 jaar oud) aan contributie hebben betaald en ledenrecht hebben. De subsidie 2023 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken wordt via deze jaarrekening als volgt afgerekend, inclusief eventuele correcties op voorgaande jaren:

Inkomsten

7.5.0.0 Overheidssubsidies	Begroot 2023	Uitkomst 2023	Uitkomst 2022
	€	€	€
Aandeel subsidie WBS	275.596	291.262	272.902
Aandeel subsidie JS	87.991	55.355	106.342
Aandeel subsidie FMS (WFPP)	124.239	113.590	145.410
Jettengelden	653.698	-	-
Aandeel subsidie Partij van de Arbeid	974.887	1.701.419	1.702.472
Totaal Overheidssubsidies	2.116.411	2.161.625	2.227.126

De door de Vereniging ontvangen subsidie is een subsidie op basis van de Wet financiering politieke partijen. De bedragen die door het Ministerie worden vastgesteld voor WBS, JS en FMS zijn specifiek geormerkt voor deze instellingen.

Het Ministerie betaalt in het lopende subsidiejaar een voorschot van 80% van de voorlopige subsidietoekenning. De exacte bedragen worden altijd pas na afloop van het kalenderjaar definitief vastgesteld op basis van de subsidieverantwoording met, onder andere, dit jaarverslag.

De PvdA had in 2022 39.275 subsidiabele leden en 9 zetels in de Tweede Kamer. De subsidie is vastgesteld tot en met het boekjaar 2022

Contributie politici en bezoldigd bestuurders

7.5.0.1 Aanvullende Contributie politici/bestuurders	Begroot 2023	Uitkomst 2023	Uitkomst 2022
	€	€	€
Contributie landelijke politici en bezoldigd bestuurders (5,5%)	104.944	111.913	97.801
Aanv. contributie CLB-politici (1,6% voor verkiezingsreserve)	570.851	573.051	513.810
Totaal Contributie politici en bezoldigd bestuurders	675.795	684.963	611.611

Alle politici betalen verenigingscontributie die in principe is gerelateerd aan het totale inkomen en een aanvullende en specifieke contributie die is gerelateerd aan het politieke inkomen.

Voor gemeentelijk, provinciaal, of waterschap functionarissen (CLB-leden) gaat het om 3% van dit politieke inkomen. Deze 3% gebruikt de PvdA als volgt:

- 1,6% wordt aangewend voor aanvulling van de landelijke bestemmingsreserve verkiezingen.
- 1,1% gaat naar het Centrum voor Lokaal Bestuur.
- 0,3% gaat naar opleidingen.

Daarnaast betalen CLB-leden in principe 2,5% specifieke contributie direct aan hun Afdeling of Gewest ter financiering van hun lokale verkiezingen.

Eerste en Tweede Kamerleden, bewindspersonen, leden van de Fractie in het Europees Parlement, Eurocommissarissen en bezoldigde leden van het Partijbestuur betalen eveneens een aanvullende contributie van 3% en daarboven een specifieke contributie van 2,5%. Verschillende functionarissen betalen bovendien vrijwillig een hogere dan de rekenkundig bepaalde bijdrage.

7.5.0.2 Overige inkomsten	Begroot 2023	Uitkomst 2023	Uitkomst 2022
	€	€	€
Overige inkomsten	-	20.546	21.746
Inkomsten verkopen Webshop	30.000	24.158	-
Specifieke contributie Afdelingen	-	662	-
Rente opbrengsten	-	25.063	-
Sub-totaal overige landelijke inkomsten	30.000	69.105	21.746
Totaal overige inkomsten Vereniging PvdA	30.000	69.105	21.746

Organisatiekosten

7.5.1.0 Partijbestuur en Internationaal Secretariaat	Begroot 2023	Uitkomst 2023	Uitkomst 2022
	€	€	€
Salariskosten en sociale lasten	227.329	225.494	215.410
Overige organisatiekosten	35.000	37.237	43.831
Reis en verblijfkosten partijbestuur/partijdelegaties/IS	40.000	24.935	27.124
Lidmaatschappen	17.500	43.962	29.693
Informatie leden, bijeenkomsten, debatten	15.000	10.874	5.511
Linkse samenwerking	50.000	43.653	-
Totaal Partijbestuur en Internationaal Secretariaat	384.829	386.156	321.569

Jaarverslag en jaarrekening 2023

7.5.1.1 Directie/MT/Teams Bestuur en Ver. Zaken en AO/IC	Begroot 2023	Uitkomst 2023	Uitkomst 2022
	€	€	€
Salariskosten en sociale lasten	1.499.582	1.479.653	1.355.695
Overige organisatiekosten	25.000	23.931	32.214
Extern en juridisch advies	50.000	122.079	239.006
Scholing en loopbaanbegeleiding	50.000	38.673	39.240
Ondernemingsraad	5.000	-	-
HRM en salarisadministratie	17.000	15.675	20.199
Personeelsverzekeringen/activiteiten/ ARBO	43.000	40.787	42.342
Programma sociale veiligheid / vertrouwenspersoon	-	49.170	-
Politieke ledenraad/ledendemocratie	95.000	5.070	72.026
Ledenraadpleging	60.000	5.990	5.445
Beheer en ontwikkeling Ledendemocratie	20.000	2.495	31.047
Lezing Den Uijl	4.000	-	4.000
Verenigingsraad	8.000	1.620	-
Versterking Vereniging/Org. ontwikkeling/Externe inhuur	220.000	384.080	299.086
Commissies	20.500	4.024	14.897
Totaal Directie/MT/Teams Ondersteuning+Diensten	2.117.082	2.173.247	2.155.196

7.5.1.2 Team Projecten en Communicatie	Begroot 2023	Uitkomst 2023	Uitkomst 2022
	€	€	€
Salarissen en sociale lasten	1.285.903	1.291.858	1.000.602
Overige organisatiekosten	25.000	50.627	48.705
Electoraal onderzoek	30.000	20.873	22.446
Congres	150.000	172.288	134.764
Club Rood & Actie en Ondersteuning	30.000	692	17.085
Rood	45.000	-	32.062
Fotografie en Vormgeving	5.000	-	4.599
Online	30.000	19.646	20.071
Rode familiedagen en ledendag	15.000	8.045	-
Spots en films vrijwilligers	10.000	-	-
Ledenwerving/ledenbehoud	72.000	120.197	49.055
Vrijwilligersmanagement	15.000	7.143	728
Scholing afdelingen	25.000	16.143	12.357
Taskforce verjonging	15.000	2.745	5.900
Totaal Team Projecten	1.752.903	1.710.256	1.348.374

Dit zijn de geormerkte subsidiebedragen die in 2023 door de Vereniging Partij van de Arbeid aan de neveninstellingen zijn overgemaakt, alsmede de eigen bijdrage van de PvdA aan de neveninstellingen.

7.5.1.3 Neveninstellingen	Begroot 2023	Uitkomst 2023	Uitkomst 2022
	€	€	€
Bijdrage PvdA			
Wiardi Beckmanstichting	133.000	133.000	133.000
Foundation Max van der Stoel	88.300	88.300	88.300
Jonge Socialisten	50.000	50.000	100.000
Totaal Bijdrage PvdA	271.300	271.300	321.300
Subsidies van het Ministerie van Binnenlandse zaken			
Foundation Max van der Stoel (WFPP)	124.239	113.590	145.410
Jonge Socialisten	87.991	55.355	106.342
Wiardi Beckmanstichting	275.596	291.262	272.902
Totaal Subsidies t.b.v. Neveninstellingen	487.826	460.206	524.654
Totaal neveninstellingen	759.126	731.506	845.954

Jaarverslag en jaarrekening 2023

7.5.1.4 Bedrijfskosten Landelijk Algemeen	Begroot 2023	Uitkomst 2023	Uitkomst 2022
	€	€	€
Afschrijvingslasten hardware	16.300	21.875	16.621
Afschrijvingslasten software	121.088	74.275	51.541
Afschrijvingslasten immateriele activa	6.200	6.239	8.319
Webbeheer	251.916	255.226	281.589
Onderhoud en abonnementen ICT	46.691	80.692	39.864
Subtotaal kosten automatisering	442.196	438.307	397.934
Accountantskosten	32.000	39.386	40.377
Huisvesting	167.255	184.435	167.846
Afschrijvingslasten inventaris	29.800	31.822	28.744
Salariskosten niet actieve medewerkers	-	-	-
Webshop	-	67.602	-
Stagiaires en vrijwilligers	25.000	21.374	9.398
Algemene bureaunkosten+overige verzekeringen+jubilea	133.428	148.127	149.630
Subtotaal Overige Bedrijfskosten	387.483	492.746	395.997
Totaal Bedrijfskosten Algemeen	829.679	931.053	793.931

7.5.1.5 Bedrijfsvoering Gewesten en Afdelingen	Begroot 2023	Uitkomst 2023	Uitkomst 2022
	€	€	€
Organisatiekosten Gewesten en Afdelingen	436.746	1.296.809	2.681.845
Ledenwerving, -behoud en -raadpleging	129.934	78.321	71.647
Gezamenlijke activiteiten binnen de PvdA	167.901	163.269	132.915
Gezamenlijke activiteiten buiten de PvdA	77.685	73.319	71.103
Thematische vergadering/werkgroepen	83.379	36.517	19.908
	895.645	1.648.235	2.977.418
Totaal Bedrijfsvoering Gewesten en Afdelingen	895.645	1.648.235	2.977.418

Personeelsbestand en personeelskosten

Op het Partijbureau waren eind 2023 44 personen in dienst, samen 36,11 Fte, waarvan 27,74 Fte voor onbepaalde tijd en 8,37 voor bepaalde tijd.

7.6 Personeelskosten	Begroot 2023	Uitkomst 2023	Uitkomst 2022
	€	€	€
Salarissen (regulier)	2.204.948	2.330.541	1.974.815
Sociale lasten (regulier)	443.744	397.921	343.388
Pensioenlasten	320.186	317.441	313.933
Overige personeelskosten	64.643	100.412	63.660
Totaal Regulier	3.033.521	3.146.315	2.695.795
Salarissen (campagne)	-	48.615	15.241
Sociale lasten (campagne)	-	7.656	3.519
Pensioenlasten (campagne)	-	6.195	2.194
Overige personeelkosten (campagne)	-	-	164
Totaal Campagne	-	62.466	21.118
Totaal Personeelskosten	3.033.521	3.208.781	2.716.913

Overige toelichting

Verantwoording Wfpp

In de Wet financiering politieke partijen staat dat na afloop van het kalenderjaar wordt beoordeeld of de door de Vereniging bestede subsidie valt binnen de grenzen van de wet. Om deze beoordeling mogelijk te maken is hieronder een overzicht opgenomen van de belangrijkste activiteiten ingedeeld naar categorie volgens de WFPP, waarvoor de subsidie in 2023 werd aangewend. Dit zijn directe kosten toewijsbaar aan subsidiabele activiteiten zonder toerekening van de indirecte kosten.

7.7 Verantwoording activiteiten WFPP	Categorie	2023 €	2022 €
Congres	a.	172.288	134.764
Politieke ledenraad	a.	5.070	72.026
Ledenraadpleging	a.	5.990	5.445
Activiteiten Netwerken en groepen	a.	6.000	10.925
Activiteiten afdelingen en gewesten	a.	351.426	295.573
Activiteiten afdeling Projecten	a.	1.415.027	1.126.593
Project ledendemocratie	a.	2.495	31.047
		1.958.296	1.676.373
Webbeheer	b.	255.226	281.589
Rood	b.	-	32.062
		255.226	313.652
Internationaal Secretariaat	c.	152.177	124.768
		152.177	124.768
Ondersteuning neveninstelling WBS	d.	-	133.000
			133.000
Activit. bevordering politieke participatie jongeren	e.	2.745	5.900
		2.745	5.900
Ledenwerving	f. + g.	198.518	120.702
		198.518	120.702
Campagnekosten gewesten en afdelingen	i.	980.092	2.306.573
Campagnekosten GR en Provinciale verkiezingen	i.	3.461.217	599.200
		4.441.310	2.905.773
Totaal verantwoording		7.008.271	5.280.168

Verantwoording Fonds 2025

Deze verantwoordingsparagraaf is opgesteld om ondersteuners van het fonds inzicht te geven in de doelstelling, de realisatie van de fondsen, de ondersteuning van de projecten in immateriële zin en materiële zin.

Toelichting

Met Fonds 2025, het vijfjarige fonds dat in 2020 is opgericht, waren we verzekerd van de middelen om de begeleiding, training en coaching van politiek talent een impuls te geven en een infrastructuur voor permanente scholing in te richten. Met een gedetailleerde rapportage is verantwoording afgelegd aan de fondsdeelnemers.

Administraties proces rondom de fondsenwerving

Methode van fondsen werven: via de site van de PvdA konden de leden of sympathisanten hun definitieve deelname via een formulier bevestigen.

In het verslagjaar lopend van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 hebben zich 70 prominenten gemeld welke in totaliteit € 42.000 beschikbaar hebben gesteld voor het fonds 2025.

Onze prestaties in 2023

De activiteiten welke georganiseerd zijn vanuit het fonds zijn voornamelijk door vrijwilligers en medewerkers van het partijbureau uitgevoerd. Het werven, activeren, motiveren, inzetten en organiseren van deze activiteiten is gebeurd door een opleidingscoördinator die heeft het werk inmiddels overgedragen aan de medewerker scouting & talentmanagement. De beschikbare middelen zijn dan ook aan deze salariskosten besteed.

Periode	2020 – 2025
Jaar	4 (2023)
Aantal deelnemers	70 prominenten
Dotatie per jaar	€ 42.000
Projecten	<ul style="list-style-type: none">- PvdAcademy- Scholingsdagen en stoomcursussen- Campagnecoördinatorenendag- Debatleergang- Ontwikkeling van coachingsprogramma- Ontwikkeling van een onderwijsvisie
	<p><i>De nagenoeg enige kostenpost is een projectmedewerker voor 32 uur per week. Alle activiteiten worden met diens inzet georganiseerd en versterkt.</i></p>

Bezoldiging bestuur

De bezoldiging van de voorzitter van het partijbestuur bedraagt in totaal € 140.723 bruto, inclusief werkgeverslasten en pensioenpremie.

De bezoldiging van de Internationaal secretaris van het partijbestuur bedraagt in totaal € 77.306 bruto, inclusief werkgeverslasten en pensioenpremie.

Gebeurtenissen na balansdatum

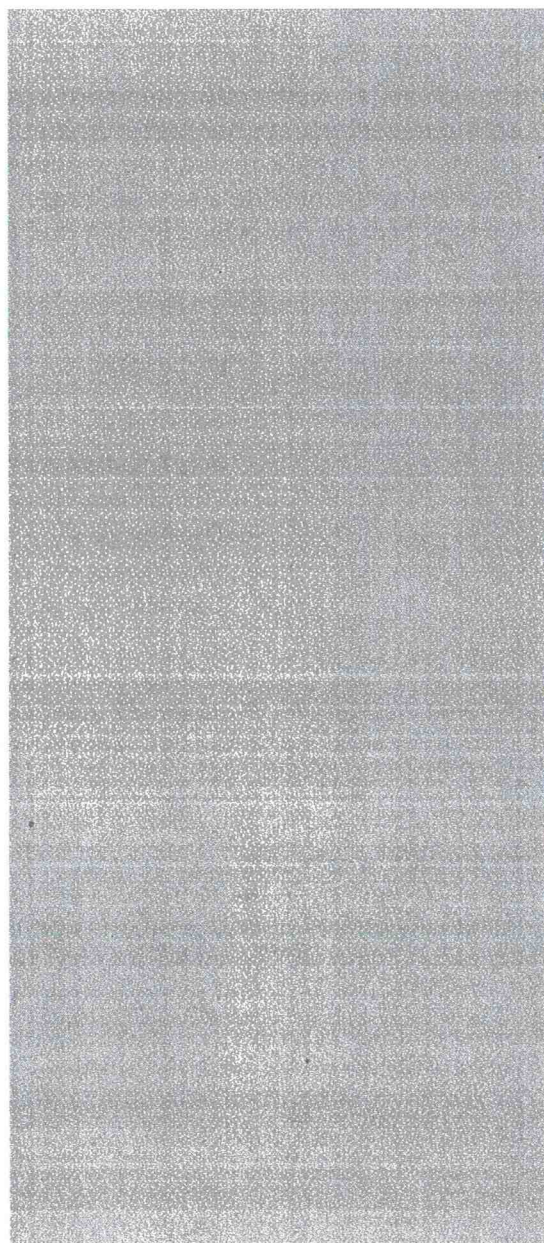
Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum bekend, die het beeld van de jaarrekening in belangrijke mate beïnvloeden.

Ondertekening

Den Haag, juni 2024

Namens het partijbestuur:

Esther-Mirjam Sent	Voorzitter
Jopie Nooren	Vicevoorzitter
Ties Huis in 't Veld	Internationaal Secretaris
John Hofmeijer	Penningmeester
Alptekin Akdogan	Lid
Nadir Baali	Lid
Stijn Jansen	Lid
Peter Kerris	Lid
Marinka Mulder	Lid
Roos Vermeij	Lid
Jelle Zoetendal	Lid

Jaarverslag 2023

Bestuursverslag 2023 Foundation Max van der Stoel

Den Haag , Juni 2024

FMS
Foundation Max van der Stoel

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2023 Foundation Max van der Stoel	1
Inleiding	4
Team FMS.....	4
Bestuur	4
Medewerkers	4
Stagiairs	4
De FMS boodschap.....	5
Netwerken.....	5
Relatie met FEPS	5
Linkse samenwerking internationaal	6
Development	7
Building Change.....	7
Actieplan beleidscoherentie voor ontwikkeling	7
Kamerdebat beleidscoherentie voor ontwikkeling.....	7
Contacten buiten de commissie BHOS.....	8
Penvoerder voor de Nationale SDG-rapportage.....	8
Evenementen en conferenties.....	8
Tax Justice	8
Verkiezingen.....	8
Jongeren denktank.....	10
Afrikadag	11
Coherentiedebatten.....	12
Democracy	13
European Forum for Democracy and Solidarity (EFDS)	13
Achtergrond	13
Hernieuwde koers.....	14
Activiteiten en mijlpalen in 2023	14
PES Congres Malaga.....	15
Regio Oost-Europa en Zuid-Kaukasus	15
Armenië.....	15
Belarus.....	16
Oekraïne.....	17
Georgië.....	18
Regio Zuidoost-Europa.....	18
Noord-Macedonië.....	18

Bosnië en Herzegovina (BiH)	19
Montenegro	20
Servië.....	20
Friends of the Western Balkans	21
Landen in de EU	21
Regio Midden-Oosten en Noord-Afrika	22
Jordanië.....	22
Tunesië.....	23
Libanon.....	23
Trainerspool en Methodiek.....	24
Trainersdag.....	24
Trainingsmethodiek	25
Trainers	25
Dialogue	26
Politieke café's	26
Online verkiezingsupdates	26
PvdA congressen	27
Democratie onder Druk	27
Najaar '23	28
10 jaar FMS	29
Externe Communicatie.....	30
Donateurspagina's website.....	30
Communicatie vernieuwingen	30
Financieel jaaroverzicht.....	32

Bestuursverslag FMS 2023

Inleiding

In dit bestuursverslag kijk de Foundation Max van der Stoep terug op een bewogen 2023, waarin we ons 10-jarig jubileum hebben gevierd, heel veel hebben bereikt. Het was het jaar van de provinciale staten *en* de onverwachte landelijke verkiezingen. Het was ook het jaar van de linkse samenwerking – die we ook als FMS hebben opgezocht met IFG. Voor FMS is echter wat er buiten de grenzen gebeurt leidend en ook daar waren er stormachtige ontwikkelingen die helaas somber stemmen. De oorlog in Oekraïne gaat onverminderd door, het conflict in Gaza sinds 7 oktober vergt een verschrikkelijke tol, en deze twee conflicten domineren het nieuws zodanig dat bijvoorbeeld het gruwelijke conflict in Soedan en de etnische zuivering van 120.000 Armeniërs in Nagorno-Karabach met weinig impact op de internationale gemeenschap plaatsvinden.

In zo'n context kan een stichting als de FMS veel betekenen. Deze verantwoordelijkheid voelen we dan ook. Daarbij komen ook kansen zoals de kandidatuur van nieuwe mogelijke EU lidstaten en de aanloop naar de Europese verkiezingen van 2024 in beeld.

We hebben het verslag van de activiteiten van 2023 als volgt geclusterd:

- In dit hoofdstuk bespreken we de FMS organisatie en de Netwerken waarvan wij deel uitmaken.
- Development, met daarin onze lobbyactiviteiten met Building Change, de Afrikadag en enkele van onze eigen advocacy activiteiten
- Democratisering, waaronder onze activiteiten voor het European Forum of Democracy and Solidarity en onze partnerschappen en trainingen in de regio's rondom de Europese Unie
- Dialogue, met daarin onze publieksactiviteiten als politieke café's, onze communicatie, en met speciale aandacht voor onze activiteiten met de Democratie onder Druk coalitie

Klik op bovenstaande links om direct naar de betreffende hoofdstukken te springen.

Team FMS

FMS heeft in 2023 een aantal wijzigingen in de bezetting gekend, maar grosso modo de continuïteit van de het team en het werk kunnen waarborgen. Enkele wijzigingen hebben plaatsgevonden in het bestuur en in de samenstelling van het team van medewerkers:

Bestuur: Liselore van der Heijden is vertrokken. Hayte de Jong heeft haar als penningmeester vervangen. Ook heeft de PvdA een nieuwe internationaal secretaris aangesteld: Ties Huis in 't Veld. Hij is daarmee ook toegetreden tot het bestuur van FMS. Hierdoor bestond het FMS bestuur in 2023 uit:

Bert Koenders (voorzitter), Kirsten Meijer (vice-voorzitter), Hayte de Jong (penningmeester), Yannick Du Pont, Milka Yemane, Lau Schulpen, Kiza Magendane, Ties Huis in 't Veld (internationaal secretaris PvdA)

Medewerkers: Anne van der Meer, onze ervaren kracht die de development pilaar voor haar rekening nam is vertrokken per 1 mei. Zij is in haar rol vervangen door Jarne van der Poel. Daarnaast is voor ons tijdelijke project "Jongeren denktank Afrikadag" Racheal van Damme voor een half jaar aangesteld, tussen juli en december. Het team van medewerkers van de FMS in 2023 bestond hierdoor uit:

Kido Koenig, Meriem Hammami, Jarne van der Poel, Emiel Bongaerts, Racheal van Damme en Anne van der Meer.

Stagiairs: Zoals elk jaar heeft de FMS twee periodes waarin drie stagiairs meelopen, twee op het thema democracy en één op het thema development – deze stageplek noemen we Lobby & Advocacy. In 2023 hadden we voor het eerst in jaren tevens een zomerstagiair: Luna Sent. Zo konden we ook in juli en augustus nieuwsartikelen blijven publiceren. Ook was er een toegewijde Afrikadagstagiair actief tussen juli en december. Max Ellens, Manouk Bronzwaer, David Groenen (periode 1), Luna Sent (zomerstagiair), Douwe Duvetkot (Afrikadag), Yasmin Bijvank, Ype Verhagen, en Timon Driessen (periode 2).

De FMS boodschap

De FMS is de buitenlandstichting gelieerd aan de PvdA. Wij zetten ons door het geven van trainingen in voor democratisering, doen onderzoek en voeren lobby en advocacy voor een eerlijker beleid ten aanzien van landen in het zuiden en brengen internationale zaken onder de aandacht van het Nederlandse publiek. Onze boodschap is:

We zetten ons in voor de mensen die het niet meer pikken dat in hun land corruptie en eigenbelang de boventoon voeren. De activist die het zat is dat zijn stem niets waard is, omdat er geen eerlijke verkiezingen zijn. Moedige mensen die grote persoonlijke risico's nemen door de macht te trotseren. Die strijden tegen de ongelijkheid in de wereld. Tegen de politiek van stagnatie en uitbuiting. Voor solidariteit, democratie en mensenrechten. We streven naar een wereld waarin de democratische rechten van alle mensen gewaarborgd zijn. We wakkeren het vuur van verandering aan door activisten praktische tools te geven die ze direct in hun strijd kunnen gebruiken. Wij steunen de changemakers in de wereld en geven ze een podium. Wij nemen ook nadrukkelijk onze eigen verantwoordelijkheid voor eerlijke politiek in Nederland, de Europese Unie, Afrika en het Midden-Oosten. Wij betrekken daar zoveel mogelijk verschillende mensen bij door kennis te delen en dialoog te stimuleren. Zo maken wij mensen sterker en de politiek eerlijker. Daar staat de FMS voor.

Netwerken

De FMS is lid van de volgende netwerken:

- European Forum for Democracy and Solidarity (zie ook onder [democracy](#))
- Foundation for European Progressive Studies FEPS (zie ook [volgende kopje](#))
- Solidar: Europees netwerk van progressieve civil society organisaties
- European Network of Political Foundations (ENoP)
- Partos: brancheorganisatie van Nederlandse ngo's in de ontwikkelingssamenwerkingssector
- Tax Justice Netherlands (TJNL)
- Coalitie "Democratie onder Druk" (zie ook onder [democracy](#))
- Internationale klimaatcoalitie – een samenwerkingsverband van Nederlandse NGOs die aan klimaatrechtvaardigheid werken
- Raad van Advies van Netherlands Institute for Multiparty Democracy (NIMD)

Relatie met FEPS

Als FMS hebben we een sterke relatie met onze Europese koepel, de Foundation for European Progressive Studies (FEPS). In 2023 heeft Kido Koenig namens FMS ook in het bureau (bestuur) gezeten. Deze relatie is breed en volop in ontwikkeling, wat een aparte paragraaf rechtvaardigt.

Tijdens het PES congres in Málaga hebben we samen met de secretaris-generaal van FEPS, Lászlo Andor, en de voorzitter van de PvdA, Esther-Mirjam Sent en bestuurslid Alptekin Akdogan overleg gevoerd over de wederzijdse interesses en mogelijke toegevoegde waarde van samenwerking.

We hebben in 2023 ook weer als partner in verschillende projecten gezeten met FEPS, waarvan enkelen al meerdere jaren : Friends of the Western Balkans, het Oekraïne project en de Afrikadag. Deze projecten worden later in het verslag toegelicht.

Bij de Afrikadag hebben we in 2023 een financiële tegenvaller van 2022 moeten verwerken, omdat de Europese autoriteit van mening was dat de FEPS bijdrage aan deze Afrikadag te hoog is geweest. We hebben dit in samenwerking met FEPS opgelost. De financiële verantwoording hierover volgt later in dit document.

De FMS is tot en met 2022 partner geweest in het project 'Balkan Focus' van de Foundation for European Progressive Studies (FEPS), in samenwerking met verschillende sociaaldemocratische stichtingen in Europa. In 2023 heeft de FMS besloten om haar betrokkenheid in dit project te beëindigen. Het concept van Balkan Focus vertoont veel gelijkenissen met de News Service van het European Forum for Democracy and Solidarity (EFDS), die de FMS ook verzorgt. De FMS heeft daarom besloten om zich te focussen op de heroriëntatie van deze Newsservice (zie het kopje EFDS), en na dit proces te kijken hoe een samenwerking met Balkan Focus hierop

aansluit – ter voorkoming van duplicatie. De jaarlijkse bijdrage van de FMS in 'Balkan Focus' tot en met 2022 was 1.500 EUR.

Linkse samenwerking internationaal

2023 stond voor de PvdA voor een groot deel in het teken van de linkse samenwerking. In het eerste deel van het jaar hebben de internationale stichtingen en internationaal secretarissen van PvdA en GroenLinks met elkaar gewerkt om ook de verkenning van de internationale dimensie hiervan te organiseren. Hiertoe hebben we een gezamenlijk ledengesprek georganiseerd in Rotterdam op 1 juni. Om tot een goede sessie te komen hebben we gewerkt aan een inhoudelijke notitie.

Met de International Foundation GroenLinks hebben we gedurende het jaar nog herhaaldelijk samengewerkt, bijvoorbeeld in het kader van de parallelle sessie bij het congres op 4 februari en het internationaal programma op 14 oktober. Bovendien hebben we als FMS ook verkennende afspraken gehad met partners van IFG in Libanon en Jordanië. We hadden ook contact met de Georgische partner, maar dat is helaas niet tot een fysieke afspraak gekomen.

Development

Onder de pilaar Development worden onze lobby- en campagneactiviteiten geschaard waarmee wij, bijna altijd in samenwerking met maatschappelijke organisaties, pleiten voor eerlijk en coherent Nederlands (en in mindere mate Europees) beleid richting ontwikkelingslanden. De Nederlandse inzet op het gebied van ontwikkelingssamenwerking wordt vaak ondermijnd doordat Nederlandse beleidskeuzes op het gebied van handel, uitstoot en belastingverdragen een grote impact hebben op ontwikkelingslanden. Beleidscoherentie voor ontwikkeling houdt in, dat het brede beleid van de regering het ontwikkelingsbeleid niet ondermijnt, maar daar juist een positieve bijdrage aan levert.

Building Change

Partos, Foundation Max van der Stoep (FMS) en Woord en Daad werken sinds 2014 intensief samen als 'Building Change' om politieke actie aan te jagen op beleidscoherentie voor (duurzame) ontwikkeling. Samen pleiten we voor eerlijk Nederlands beleid, met de SDG's als leidraad, dat geen negatieve impact heeft op duurzame ontwikkeling in lage-inkomenslanden. Om dit te bereiken werkte het team in 2023 aan de volgende doelstellingen:

- Building Change streeft ernaar dat beleidscoherentie voor ontwikkeling en de SDG's in de Tweede Kamer binnen verschillende Kamercommissies onder de aandacht komen, o.a. aan de hand van de lobby op coherentiethema's en de campagne #AdopteerEenSDG.
- Door de inzet van Building Change voert de Tweede Kamer een actief debat over de jaarlijkse rapportage beleidscoherentie voor ontwikkeling, en past deze kennis toe bij andere debatten binnen de thema's van het actieplan zodat de impact op ontwikkelingslanden breed wordt meegenomen.
- Building Change zet zich in voor een effectieve uitvoering van de SDG-toets binnen het beleidskompas, zodat beleid aan de voorkant al getoetst wordt aan de impact op ontwikkelingslanden.
- Building Change draagt als penvoerder vanuit het 'maatschappelijk middenveld' bij aan de jaarlijkse gezamenlijke SDG-rapportage aan de Tweede Kamer. Building Change ambieert hiermee het opbouwen en onderhouden van een breed netwerk binnen verschillende sectoren rondom de SDG's (overheid, bedrijfsleven, kennisinstututen, jongerenorganisaties).

Actieplan beleidscoherentie voor ontwikkeling

Op Verantwoordingsdag (17 mei 2023) publiceerde minister Schreinemacher de jaarrapportage beleidscoherentie. Deze rapportage geeft jaarlijks inzicht in de voortgang van het Actieplan Beleidscoherentie en de genomen stappen op het gebied van beleidscoherentie voor ontwikkeling. Building Change coördineerde, zoals gebruikelijk, de reactie van het maatschappelijk middenveld op de rapportage en **publiceerde op 16 juni 2023 een uitgebreide reactie van 14 pagina's**. Deze reactie - tot stand gekomen met bijdragen van CARE Nederland, ActionAid, Women Engage for a Common Future, Simavi, Tax Justice NL, the Dutch Global Health Alliance, CNV Internationaal en Wemos - diende met name ter voorbereiding en als ondersteuning voor het Kamerdebat over beleidscoherentie op 6 juli 2023. Daarnaast is de reactie strategisch ingezet op andere momenten, waarbij een van de mede-opstellers aangaf het document ook bij andere gelegenheden te hebben gebruikt.

Kamerdebat beleidscoherentie voor ontwikkeling

Dit jaar vond na zes jaar weer een debat in de Tweede Kamer over beleidscoherentie plaats. Building Change speelde een cruciale rol bij de totstandkoming van dit debat door in december 2022 hiervoor te lobbyen bij BHOS-woordvoerders. Op 6 juli 2023 vond het commissiedebat over Beleidscoherentie dan eindelijk plaats, met minister Schreinemacher (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), minister Adriaansens (Economische Zaken en Klimaat) en staatssecretaris Van Rij (Financiën).

Building Change heeft rondom het debat ook actief Kamerleden geadviseerd en voorbereid. Voorafgaand aan het debat werden gesprekken gevoerd met Tweede Kamerleden van vijf verschillende partijen. Tijdens het debat werden veel punten uit onze reactie door Kamerleden ingebracht, en het onderzoek van Building Change werd drie keer genoemd, waaronder door de Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Op 26 oktober vond het Tweeminutendebat plaats, waarbij Building Change actief Kamerleden suggesties gaf voor moties. Vier moties, waarvan er drie werden aangenomen, bevatten onze inbreng.

Contacten buiten de commissie BHOS

Building Change streeft ernaar dat beleidscoherentie voor ontwikkeling breder bekend en toegepast wordt dan alleen bij de vaste Kamercommissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit jaar hebben we daarom actief geïnvesteerd in relaties met andere Kamerleden en andere instituten.

Op 25 januari 2023 organiseerden we bijvoorbeeld een **kleinschalige ronde tafel over beleidscoherentie in het Feministisch Buitenlandbeleid**. Aanwezig waren Kamerleden en afgevaardigden van de organisaties CARE, Oxfam Novib, WO=MEN, CNV en ActionAid. We hebben met de aanwezige Kamerleden, Jorien Wuite (D66) en Tom van der Lee (GroenLinks) onder andere gesproken over de onderwerpen handel, IMVO, klimaat en voedselzekerheid in relatie tot het FBB.

Daarnaast hebben we *position papers* gepubliceerd over de Internationale Klimaatstrategie en het Actieplan Circulaire Economie en gaven we input op de Grondstoffenstrategie, die op 29-06 op de Kameragenda stond, en op het commissiedebat circulaire economie van 4 oktober. In dat commissiedebat werden onze punten ook ingebracht door Habtamu de Hoop (GroenLinks-PvdA).

Ten slotte hebben we onze contacten uitgebreid en gesprekken gevoerd met onder andere de Sociaal-Economische Raad, de ABN Amro en het Sociaal Cultureel Planbureau.

Penvoerder voor de Nationale SDG-rapportage

Building Change heeft in 2023 wederom namens Partos het hoofdstuk van het maatschappelijk middenveld in de **jaarlijkse nationale SDG-rapportage** gecoördineerd. Daarbij focusten we ons in 2023 specifiek op de inzet van Nederland op het behalen van de doelen *internationaal*. Voor het stuk is inbreng opgehaald bij 30 organisaties uit het maatschappelijke middenveld door middel van een enquête.

De nationale SDG-rapportage is zoals elk jaar op Verantwoordingsdag (17 mei) gelanceerd op een evenement in Den Haag. Building Change heeft ook meegedacht over de voorbereidingen van dit aanbiedingsmoment. Door onze inzet is de internationale component van de SDG's onder de aandacht gekomen doordat op onze suggestie een panelgesprek is georganiseerd over internationaal maatschappelijk ondernemen met onder andere kamerlid Stieneke van der Graaf (CU).

Evenementen en conferenties

Op 26-09 was Building Change aanwezig op de SDG-Action Day. Daar hebben we een kraampje bemenst om het internationale perspectief van de SDG's onder de aandacht te brengen van het publiek. Hiervoor hebben we een puzzel ontworpen en laten maken die het publiek uitdaagt om inzichtelijk te maken welke keuzes hier in Nederland gevolgen hebben voor het behalen van de SDG's elders in de wereld. Op 09-11 verzorgde Building Change op het SDG-event van Buitenlandse Zaken een workshop over beleidscoherentie in relatie tot het duurzaam regeerakkoord

Tax Justice

Ook is de FMS actief in het Tax Justice Nederland (TJN) netwerk, onderdeel van het wereldwijde Tax Justice netwerk. Met expertise op het gebied van eerlijke belastingen wereldwijd is Tax Justice Nederland een belangrijke kennisbaak die ons op verscheidene momenten van inbreng heeft voorzien, bijvoorbeeld voor de reactie op de beleidscoherentierapportage, voor moties, en het GroenLinks-PvdA verkiezingsprogramma. Ook heeft Tax Justice een goed bezochte sessie op de Afrikadag georganiseerd met een spreker van het Tax Justice Network Africa, wat voor ons een mooie synergie tussen verschillende netwerken opleverde.

Verkiezingen

Het verkiezingsdebat 'Nederland in de Wereld'

Op 22-11 waren de Tweede Kamerverkiezingen. In aanloop daarnaartoe hebben we het thema Beleidscoherentie ingebracht bij verschillende verkiezingsdebatten. Bij het uitverkochte verkiezingsdebat 'Nederland in de Wereld' op 9 november in de Jaarbeurs met 7 kandidaat-Kamerleden was de FMS met 23 andere organisaties medeorganisator en had de FMS een leidende rol in de agenda en het script van het debat. Er zaten 450 mensen in het publiek.

Daarnaast heeft Building Change in aanloop naar de verkiezing een stemhulp ontwikkeld waarmee we aandacht vroegen voor het effect van de verkiezingen op verschillende OS-thema's. Deze is gedeeld via de sociale media en de website.

Na de verkiezingen heeft Building Change zich ook bezig gehouden met het beïnvloeden van het formatieproces. Er zijn persoonlijke brieven naar de hoofdonderhandelaars van alle formerende partijen gestuurd. Hierop volgde van in ieder geval de BBB een positieve reactie.

Na de verkiezingen heeft ook een nieuwe samenstelling van de Tweede Kamer zitting genomen. Building Change is daarom in het najaar van 2023 alweer begonnen met de voorbereidingen voor een nieuwe editie van de campagne 'Adopteer Een SDG' waarbij Kamerleden van verschillende pluimage een SDG 'adopter' en zich hier gedurende hun ambtsperiode voor inzetten. De eerste SDG is al overhandigd, aan Mpanzu Bamenga van D66. Met afzwaaiende 'adoptie-ouders' zijn zes interviews gepubliceerd op onze website. Verder zijn evaluatiegesprekken gevoerd met vertrekkende Kamerleden. Met hun feedback wordt de nieuwe editie van de campagne aangescherpt.

Jongerendenktank

Bij de FMS staat de betrokkenheid van jongeren hoog in het vaandel. Om deze reden hebben we afgelopen zomer de Afrikadag Jongerendenktank in het leven geroepen, een volledig nieuw project dat we niet eerder hebben uitgevoerd. Een groep van dertig jongeren met uiteenlopende persoonlijke achtergronden en studierichtingen, hebben zich zes maanden lang over de Nederlandse Afrikastrategie gebogen. Gedurende vijf leerdagen hebben de deelnemers hun eigen visie op de Afrikastrategie ontwikkeld én hebben zij de juiste vaardigheden opgedaan om hun ideeën ook overtuigend over te brengen aan stakeholders.

Zo gingen ze tijdens het traject in gesprek met verschillende stakeholders, waaronder Jelte van Wieren, de directeur van de afdeling Afrika van het ministerie van Buitenlandse Zaken, en Sandra Pellegom, de Nederlandse SDG-coördinator. De jongeren ontvingen een workshop over lobbyen en belangenbehartiging van Marit Maij, directeur van ActionAid Nederland, en Bas Bijlsma, onafhankelijk adviseur internationale zaken. Ook voerden de deelnemers (online) gesprekken met jongeren uit Kenia, Nigeria, Marokko, Senegal, Tanzania, Lesotho en Zimbabwe. Aan het eind van het traject kregen ze feedback op hun ideeën van Joris Thijsen, Tweede Kamerlid (PvdA), Milka Yemane, gemeenteraadslid voor GroenLinks in Amsterdam en FMS-bestuurslid, en Rosa van Driel, beleidsadviseur bij Care en oud-beleidsmedewerker bij de FMS.

Op de Afrikadag van 18 november hebben de jongeren hun ideeën bij het publiek getoetst en laatste input verzameld, voordat zij in december hun aanbevelingen hebben gepresenteerd op het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Voor de uitvoer van dit project ontvingen we 39,000 EUR subsidie van Erasmus+, het jongerenprogramma van de Europese Unie. Totale kosten van het project bedroegen rond de 31,000 EUR

Afrikadag

Klimaatactiviste Hilda Flavia Nakabuye sluit de Afrikadag af met een krachtige toespraak

Op zaterdag, 18 november was het weer tijd voor de jaarlijkse Afrikadag – hét vlaggenschip van de FMS. Er is dit jaar gekozen voor een nieuwe locatie, namelijk Pakhuis de Zwijger in Amsterdam. Verspreid over vijf zalen werden er in vier rondes twintig programmaonderdelen georganiseerd. Het hoofdthema was dit jaar klimaatrechtvaardigheid en de hoofdgast van de dag was Hilda Flavia Nakabuye, een jonge klimaatactiviste en leider van de grootste klimaatbeweging van Oeganda.

In de grote zaal werd de dag afgetrapt met een verkiezingsdebat, in de aanloop naar de stembusgang later die week. Derk Boswijk (CDA), Joris Thijssen (GL-PvdA), Marieke Koekoek (Volt) en Mpanzu Bamenga (D66) gingen met elkaar in discussie over de Nederlandse relatie met Afrika. In daaropvolgende sessies kwam de staat van de democratie en de veiligheid in de Sahel ter sprake. Bert Koenders, voorzitter van de Adviesraad Internationale Vraagstukken, presenteerde het nieuwe rapport van de Raad over klimaatrechtvaardigheid. Ondertussen gaf Jan Pronk op het hoofdpodium een krachtige toespraak, met reacties van onder andere Milka Yemane. De dag werd afgesloten door de hoofdspreker van de dag, Hilda Flavia Nakabuye, samen met Diederik Samsom en andere sprekers.

Naast alle politiek-maatschappelijke discussies, debatten en lezingen, was er natuurlijk ook geen gebrek aan kunst, literatuur en cultuur. Zo hield schrijver Babah Tarawally een inspirerend interview met collega en gevierd Brits schrijfster Afua Hirsch over identiteit en racisme, en kreeg Marlana Blaauw de handen op elkaar bij een spectaculaire modeshow.

Met 409 verkochte kaarten, 188 sprekers en gasten, en 48 vrijwilligers was het een drukke dag. Het aantal lag weliswaar lager dan vorig jaar, maar hierbij moet ook gezien worden dat de Afrikadag enkele dagen voor de Tweede Kamerverkiezingen viel. Hierdoor was een grote groep bezoekers (politiek geïnteresseerden en actieve PvdA-leden) moeilijker te mobiliseren door veel concurrerende activiteiten en drukte.

Er is dit jaar ook media-aandacht geweest voor de Afrikadag. Op 17 november hebben Milka en Jarne op NPO Radio 1 over de Afrikadag verteld, en hoofdgast Hilda Nakabuye heeft een interview gegeven in Vrij Nederland.

Dit jaar is het gelukt om ruim binnen budget van de Afrikadag te blijven, met een totaal kostenplaatje van €69.925. Voor het evenement is 6.595 EUR opgehaald met de kaartverkoop en donaties, en 19.200 EUR van sponsors. Hiermee kan de FMS bijna de helft van het evenement zelf bekostigen. De andere helft van de kosten worden gedragen door FEPS.

Coherentiedebatten

Het is goed nieuws dat de jarenlange lobby voor beleidscoherentie voor ontwikkeling ook vele andere actoren in het veld heeft gemotiveerd. In samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken, Building Change, de Fair Green and Global Alliantie en Vice Versa hebben we in 2023 twee keer een groot aantal van deze actoren bij elkaar gebracht.

20 januari: Het Grote Coherentiedebat. Anne van der Meer organiseerde mee. Kido Koenig was voorzitter van het debat. De gasten waren van hoog niveau: Niels Redeker (EZK), Christiaan Rebergen (Financiën) en Kitty van der Heijden (Buitenlandse Zaken), Jan Klink (VVD), Eva Akersloot (Partij voor de Dieren), Agnes Mulder (CDA), Joris Thijssen (PvdA), Marie Christine Siemerink (BZ), en Danielle Hirsch (Both Ends). Debat was erop gericht zowel binnen bestuurlijk als politieke Nederland de discussie over beleidscoherentie voor ontwikkeling en het onderlinge contact daarover, inclusief het contact met de OS sector te verbeteren.

8 december: Groot Coherentiedebat over waar Nederland binnen haar coherentiebeleid de komende jaren het beste op kan inzetten als het gaat om het aanpakken van Vaccin- en Mondiale Gezondheidsongelijkheid, met als titel "Eerlijke toegang tot gezondheid als beste geneesmiddel". Hierbij waren Het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Vice Versa de hoofdorganisatoren en waren organisaties als Wemos, Artsen Zonder Grenzen en enkele Afrikaanse medici, studenten en experts aanwezig in het panel. Kido Koenig was co-organisator en presentator.

Democracy

Foto: Groepsfoto na de Annual Meeting van het European Forum, Sarajevo, BiH, november 2023

Onder 'democracy' heeft zich gedurende 2023 veel afgespeeld – op verschillende vlakken. In Oekraïne zijn er weer trainingen georganiseerd met het SD Platform, ondanks de uitdagingen van de Russische agressieoorlog in het land. En in de Zuidelijke Kaukasus blijven we actief in Armenië, maar hoopt de FMS ook weer projecten in Georgië op te starten. De FMS focust zich daarnaast onveranderlijk op de regio Zuidoost-Europa. Ook in 2023 hebben we dat gedaan door middel van het European Forum for Democracy and Solidarity, maar ook met bilaterale én regionale projecten met (inter)nationale partners. Ten slotte heeft de FMS in de MENA ook haar werk in 2023 doorgezet, ondanks de uitdagingen door de oorlog in Gaza. Verschillende trainingen en projecten in Tunesië, Jordanië en Libanon zijn weer succesvol afgerond in het kader van het MinBZ-programma NPPP-Shiraka.

European Forum for Democracy and Solidarity (EFDS)

Sinds 2005 voert de Foundation Max van der Stoep het Secretariaat van het European Forum for Democracy and Solidarity (EFDS). 2023 stond in het teken van grote uitdagingen voor de FMS op het gebied van het EFDS – op verschillende vlakken.

Achtergrond

De rol van het EFDS is stevig veranderd sinds haar oprichting in de jaren '90. Het was toentertijd een los verband van sociaaldemocratische politici en stichtingen om snel werkbezoeken en onderzoeksmissies te kunnen ondernemen, zonder de gevoeligheden en affiliatie met instituties zoals S&D, PES of anderen. Dit was met name zéér relevant richting de "Big Bang" EU-toetreding van 2004, waarbij veel banden werden gelegd met latere leden van de S&D groep. Alhoewel de EFDS deze rol altijd heeft behouden, is de organisatie ook in toenemende mate gebureaucratiseerd. De EFDS werd belangrijk in het schrijven van verschillende publicaties en een groot gedeelte van haar werk kwam te liggen in de "News Service" – een brede verzameling van documentatie en nieuwsvoorziening over non-EU landen in het Oostelijk Partnerschap, de Westelijke Balkan en de MENA-regio. Gedurende de jaren heeft deze strategie de relevantie van het EFDS ietwat doen afnemen. De publicaties van het EFDS op haar site www.europeanforum.net worden onvoldoende bereikt door het Europese sociaaldemocratische publiek. Daarnaast stakte de schwing in het EU-toetredingsproces sterk in het afgelopen decennia door het vastlopen van toetredingsonderhandelingen op de Westelijke Balkan. Ook op financieel gebied heeft dit ervoor gezorgd dat de slagkracht van het EFDS niet is meegegroeid met die van andere politieke stichtingen en samenwerkingsverbanden, en zelfs is verminderd in de afgelopen jaren.

Hernieuwde koers

In 2023 heeft de FMS daarom een nieuwe koers ingezet met het EFDS, in samenspraak met haar bestuur en stuurgroep. Het platform moet weer een centrale plaats worden voor netwerkontwikkeling tussen sociaaldemocraten in en buiten de EU, gefocust op het Oostelijk Partnerschap en de Westelijke Balkan. Het voorkomen van duplicatie is hierbij van groot belang. Het Platform dient – net zoals in de jaren '90 en jaren '00 een voorgeschoven post worden in netwerkontwikkeling en kennisopbouw over potentieel nieuwe EU-leden – een belangrijke rol nu EU-toetredingsprocessen lijken te versnellen onder de geopolitieke realiteit na februari 2022. Daarnaast wordt de schaal van de 'News Service' sterk herzien. Dit gebeurt ook deels onder financiële druk – het project hiervan met het Olof Palme International Center van 2019-2022, goed voor ca. 30.000 EUR per jaar werd niet verlengd en het is de FMS en het EFDS niet gelukt om nieuwe bronnen hiervoor te vinden.

Maar het is ook van strategisch belang om de News Service anders in te steken. De rol van de Foundation of European Progressive Studies (FEPS) is hierbij van grote waarde. Zij zijn een centraal punt geworden voor tientallen Europese politieke stichtingen, en publiceren ook verscheidene onderzoeken. Het EFDS zal haar News Service in 2024 verder in lijn brengen met het werk van FEPS, om duplicatie te voorkomen. De relaties van beide organisaties zijn zeer goed en in 2024 zal er verder gesproken worden over welke aspecten van netwerkontwikkeling en onderzoek het EFDS kan afdekken ten opzichte van de FEPS.

Activiteiten en mijlpalen in 2023

In 2023 heeft de FMS verschillende aspecten van het EFDS hernieuwd en versterkt.

- Ten eerste zijn de kwartaalbijeenkomsten met de stuurgroep weer ingesteld en is het bestuur versterkt met de uiterst ervaren Daša Šilović van het CEE Gender Network.
- Ten tweede is de FMS met verschillende politieke stichtingen binnen de EU in gesprek om lid te worden van het EFDS. Dit heeft in ieder geval geresulteerd tot deelname van de Sloveense sociaaldemocratische stichting Društvo Progresiva tot de stuurgroep van het EFDS. Gesprekken met andere actoren worden in 2024 voortgezet.
- Ten derde heeft de FMS een grote enquête opgezet waarmee meningen en feedback werd opgehaald vanuit de doelgroep van het EFDS. De kennis vanuit deze enquête is van groot belang voor de verdere ontwikkeling van het platform.

Daarnaast heeft de FMS bestaande aspecten van het EFDS doorgezet met een sterkere focus op netwerkontwikkeling en het voorkomen van duplicatie onder de politieke stichtingen in Europa.

Ten eerste is in augustus 2023 de Korčula School georganiseerd in samenwerking met het CEE Gender Network, waarbij zeer veel hoogwaardigheidsbekleders uit heel Europa aanwezig waren voor een meerdaagse conferentie. De FMS was hier ook aanwezig met online participatie van Kido Koenig in een panel over capaciteitsopbouw en een openingswoord door Björn von Sydow, de President van het EFDS. Daarnaast heeft de FMS (in het kader van het EFDS) financieel bijgedragen aan vertaling op het evenement.

Financiën

Project: Korcula School 2023 (vertaling)

Besteed: 1.000,00 EUR

Ten tweede heeft de FMS in oktober 2023 de 'Fact-Finding Georgië' georganiseerd. In lijn met de wens van de stuurgroep dat de FMS weer een vooruitgeschoven post wordt in potentiële EU-leden was een bezoek naar Georgië zeer belangrijk. Tijdens de meerdaagse onderzoeksmisssie was er deelname vanuit collega-organisaties uit Zweden, Duitsland en Groot-Brittannië. Dit heeft de synergie, kennis en netwerkdeling rondom de context van de Georgische politiek verhoogt binnen onze organisaties. Zie de financiën van dit project hieronder onder kopje 'Georgië'.

Ten derde heeft de FMS binnen het EFDS ook weer de "Annual Meeting" georganiseerd – in samenwerking met FEPS en haar project "Friends of the Western Balkans". Dit vond plaats in november 2023 in Sarajevo, Bosnië en

Herzegovina. Deze netwerkbijeenkomst is altijd van grote waarde om alle partners fysiek bijeen te laten komen en te spreken over de plannen en strategie voor 2024.

Financiën

Project: Annual Meeting of EFDS

Datum en plaats: 23-25 november, Sarajevo, Bosnië en Herzegovina

Besteed: 7.201,00 EUR

Ten vierde heeft de FMS weer binnen het EFDS het programma "Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the Western Balkans - Rights of Minorities" georganiseerd. Naast dat dit regionale project een belangrijke impuls biedt aan LGBTIQ+-inclusie in de Westelijke Balkan, heeft de FMS haar relatie met Labour UK (de donororganisatie) ook versterkt in het kader van dit project. Het werk wat de FMS hierin steekt heeft dus een breed multiplier-effect in de Westelijke Balkan, maar ook door verbeterde relaties met Labour UK. Zie hieronder het volledige bestede bedrag over 2023 in het kader van dit programma. Dit geeft echter niet een waarheidsgetrouwe omvang van een projectcyclus weer. Het financiële jaar van Labour loopt van maart tot maart – en dit project van september tot maart. Hierdoor zijn twee 'halve' projectcycli in het kalenderjaar 2023 gerekend. Voor 2023-2024 is het volledige budget van het programma ca. 37.302 EUR (meetdatum 1 feb '24, bedrag onderhevig aan stand van de Great British Pound).

Financiën

Project: "Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the Western Balkans - Rights of Minorities"

Datum en plaats: Gedurende 2023

Besteed: 24.261,00 EUR

PES Congres Malaga

Op 10 en 11 november waren we met het EFDS aanwezig op het PES congres in Malagá. We hebben hier veel kunnen netwerken met potentiële nieuwe leden, in het bijzonder de PSOE (Spanje) en het Gramsci Center (Italië), huidige leden en partners, waaronder de Belarussische oppositie en politici, wetenschappers en activisten in de Europese sociaal-democratische familie.

Regio Oost-Europa en Zuid-Kaukasus

In Oost-Europa en de Zuidelijke Kaukasus heeft de FMS een verscheidenheid aan projecten georganiseerd in het kader van NPPP-MATRA.

Armenië

In 2023 hebben we een drietal activiteiten gerealiseerd in Armenië.

Ten eerste vond in mei 2023 de 'Training of Trainers' (ToT) plaats met het SD Platform Armenië (SDPA). De ToT is een belangrijk middel voor jonge, beginnende organisaties zoals het SDPA om zich onafhankelijk te kunnen ontwikkelen en zelf – zonder tussenkomst van partners – activiteiten te kunnen organiseren. Een twintigtal jonge sociaaldemocraten is opgeleid tot trainer en kan deze vaardigheden nu in hun eigen context verder inzetten. De ToT was hierom een succes.

Als vervolg op de ToT is er in het najaar van 2023 een 'Future Factory' georganiseerd. In dit concept worden de opgeleide trainers van de ToT direct ingezet in kleinschalige trainingen in het gehele land. Dit concept heeft drie voordelen. (1) Een organisatie kan zich snel tonen in verschillende gebieden in het land. (2) Financieel en organisatorisch is dit makkelijk te realiseren. Er is bijvoorbeeld geen vertaling nodig. (3) De opgeleide trainers van de ToT kunnen direct hun vaardigheden inzetten, waardoor geen verlies van kennis, talent en kwaliteit ontstaat. We hebben samen met het SDPA vijf trainingen georganiseerd door heel Armenië. Dit was succesvol en we zullen dit in 2024 doorzetten.

Tenslotte heeft de FMS, samen met collega-organisatie Eduardo Frei Stichting (EFF, buitenlandstichting van het CDA) de Leadership Academy weer georganiseerd nadat het in 2022 geen doorgang kon vinden door organisatorische problemen. In de Leadership Academy komen jongeren van politieke partijen en NGOs vanuit een breed politieke spectrum bijeen om te praten over coalitievorming en het belang van goede relaties tussen

politieke partijen. Deze training heeft in het verleden gezorgd voor netwerkontwikkeling tussen een breed scala aan partijen – dit ontbreekt dikwijls nog in de Armeense context. In 2023 was deze training gematigd succesvol. De SDPA wist weinig deelnemers af te vaardigheden door logistieke problematiek en de ‘scope’ van de training was te summier doordat de liberalen niet deelnamen. In 2024 zullen we de Leadership Academy weer organiseren, maar dan met D66 Internationaal als nieuwe partner. Daarnaast zal de FMS, naast SDPA, ook kijken in samenwerking met sociaaldemocratische partners hoe we een bredere afvaardiging van sociaaldemocraten kunnen bewerkstelligen. Eind 2024 zullen we onze deelname aan de Leadership Academy opnieuw evalueren.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: Training of Trainers

Datum en plaats: 19-21 mei, Aghveran, Armenië

Besteed: 9.497,00 EUR

Activiteit 2: Leadership Academy 2023

Datum en plaats: 28-30 augustus, Tsaghkadzor, Armenië

Besteed: 3.059,00 EUR

Activiteit 3: Future Factory – five regional trainings

Datum en plaats: september-november 2023, Armenia (various provinces)

Besteed: 2.643,00 EUR

Totaal besteed in Armenië: 15.199,00 EUR

Belarus

In Belarus werken we momenteel met de Belarusian Women’s League. Zij zijn onderdeel van de Belarussische sociaaldemocraten (Narodnaya Hromada). We werken al ongeveer twee decennia met hen samen - een hechte relatie. De repressie in Belarus is uiteraard enorm toegenomen na de protesten van 2020 en 2021. Een gedeelte van de partijtop van onze partnerorganisatie is gevlucht naar buurlanden zoals Litouwen en Polen – met hen hebben we ook goed contact (zie hieronder over conferentie in Vilnius). Vele activisten verblijven nog in Belarus, en er is nog steeds aanwas van nieuwe activisten bij de organisatie. De activiteiten die door BWL in verschillende hoeken van het land worden georganiseerd zijn cruciaal voor het voortbestaan van deze organisatie, en we ondersteunen ze hierin. Mocht de politieke situatie weer verbeteren in Belarus, dan zijn de fundamenten van de sociaaldemocratie nog steeds aanwezig. De BWL heeft in 2023 zeven trainingen georganiseerd.

In 2023 hebben we wederom samengewerkt met de Belarus Women’s League (BWL), die al sinds 2019 bezig is geweest om zich om te vormen tot een politieke partij gericht op vrouwen.

Activiteiten en financiën:

- **Activiteit 1: Regional training**
Datum en plaats: 21 maart, Grodno, Belarus
- **Activiteit 2: Regional training**
Datum en plaats: 24 april, Bobrujsk, Belarus
- **Activiteit 3: Regional training**
Datum en plaats: 6 mei, Svetlogorsk, Belarus
- **Activiteit 4: Regional training**
Datum en plaats: 24 juni, Kobrin, Belarus
- **Activiteit 5: Regional training**
Datum en plaats: 29 juli, Orsha, Belarus
- **Activiteit 6: Regional training**
Datum en plaats: 28 augustus, Soligorsk, Belarus
- **Activiteit 7: Regional Coordinating Training**
Datum en plaats: 21-22 september, Minsk, Belarus

Totaal besteed: 10.007,00 EUR

Daarnaast is de FMS betrokken geweest bij de conferentie '120 jaar Belarussische sociaaldemocratie' die in december 2023 werd georganiseerd in Vilnius, Litouwen. De FMS heeft via het European Forum for Democracy and Solidarity een breed netwerk aan sociaaldemocraten kunnen betrekken bij dit onderwerp en een aantal collega's waren ook aanwezig bij de conferentie. Het belang van steun en aandacht voor de Belarussische sociaaldemocraten is niet te onderschatten – de situatie waarin zij zich bevinden is zeer penibel en internationale aandacht is vaak summier. Dit is ook het geval voor hen die momenteel in Polen, Litouwen en andere landen verblijven. Bij deze conferentie zijn de nodige contacten gelegd met sociaaldemocraten en de FMS hoopt hier in 2024 op voort te kunnen bouwen.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 8: Assessment visit en bezoek conferentie Belarussische oppositie Vilnius

Datum en plaats: 7-10 december, Vilnius, Litouwen

Besteed: 288,00 EUR

Oekraïne

In Oekraïne werken we al jarenlang met het SD Platform. Deze civiele organisatie richt zich met een 'grassroots' toenadering op het vergroten vraag naar sociaaldemocratische politiek, met name onder jongeren. Het SD Platform is flink gegroeid de afgelopen jaren, en na de grootschalige invasie van Rusland in februari 2022 een zeer belangrijk contactpersoon geworden voor Europese instituties om de sociaaldemocratische mogelijkheden in het land in kaart te brengen. Uiteindelijk heeft SD ook de ambitie om zich politiek te institutionaliseren, wij helpen hierbij waar mogelijk. We organiseren elk jaar 1 à 2 trainingen met deze organisatie. Concreet legt het SD Platform hiervoor ook contacten met bestaande (lokale) politici, om ook breed een basis op te bouwen zodat zij de volgende stap in de komende jaren kunnen zetten. Ondanks de uitdagingen van de oorlog is het Platform in staat geweest om verschillende activiteiten succesvol uit te voeren.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: Training on local-level communication, progressive leadership, social democracy

Datum en plaats: 28-30 april, Odessa, Oekraïne

Activiteit 2: Local-level politics & social democracy

Datum en plaats: 7-9 juli, Kyiv, Oekraïne

Besteed: 20.479,00 EUR

Daarnaast is de FMS onderdeel geweest van het project "Progressive Paths to Rebuild Ukraine" dat gedurende 2023-2024 wordt georganiseerd door de Foundation of European Progressive Studies (FEPS) in samenwerking met verschillende politieke stichtingen. De publicaties en documenten die uit dit onderzoek voortvloeien zijn een belangrijke bron van informatie voor de projecten van de FMS en partners. Projecten zoals deze leggen een belangrijke brug tussen de praktijk van trainingen en capaciteitsopbouw, en ontwikkelingen op academisch gebied.

Activiteit 3: Progressive Paths to Rebuild Ukraine

Datum en plaats: gedurende 2023, Brussel, Kyiv, Londen

Contributie FMS: 1250,00 EUR

Foto: Trote deelnemers van het SD Platform Oekraïne na een training met de FMS (april 2023)

Georgië

In de context van Georgië hebben we in 2023 een Fact Finding missie georganiseerd. Vind meer informatie hierover onder het kopje 'European Forum for Democracy and Solidarity'.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: Fact-Finding Georgia

Datum en plaats: 27 oktober – 1 november, Tbilisi, Georgië

Besteed: 3.056,00 EUR

Regio Zuidoost-Europa

In Zuidoost-Europa heeft de FMS een verscheidenheid aan projecten georganiseerd in het kader van NPPP-MATRA, maar ook in samenwerking met andere internationale partners zoals – onder andere - de Foundation for European Progressive Studies (FEPS) en Labour UK.

Noord-Macedonië

In Noord-Macedonië werken wij samen met Progres Institute for Social Democracy (Progres), een instituut gelieerd aan de Sociaaldemocratische Unie van Macedonië (SDSM). We hebben al jarenlang een zeer goede relatie met deze stichting en hebben veel activiteiten met hen georganiseerd door de jaren heen. Een constante hierin is de jaarlijkse zomerschool voor negentig sociaaldemocratische jongeren – een evenement waar elk jaar naar wordt uitgekeken. Deze activiteit is dé kennismaking voor jongeren uit het hele land die zijn geïnteresseerd in de sociaaldemocratie. Zij maken kennis met Progres en SDSM en krijgen hier hun eerste trainingen. De FMS stuurt altijd twee trainers naar de Summer School. Zij werken daar samen met Macedonische trainers die in eerdere stadia zijn getraind door de FMS en internationale partners. De beginnende ideeën en politieke ambitie die zij hier ontwikkelen wordt verder ontplooid binnen de "Winter School". Dit wordt georganiseerd door de Friedrich Ebert Stiftung (FES) en is een goed voorbeeld van hoe activiteiten van internationale partners op elkaar aan dienen te sluiten.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: Summer School 2023

Datum en plaats: 4-7 juli, Ohrid, Noord-Macedonië

Besteed: 15.937,00 EUR

Ten slotte werkt de FMS al jarenlang samen met Progres in het kader van het regionale project "Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the Western Balkans - Rights of Minorities". Zie meer hierover onder het kopje "European Forum for Democracy and Solidarity". Voor overzicht en uitleg financiën, zie het kopje "European Forum for Democracy and Solidarity"

Activiteit 2: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – National Seminar

Datum en plaats: 4-5 februari, Bitola, Noord-Macedonië

Activiteit 3: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – ToT

Datum en plaats: 11-13 november, Skopje, Noord-Macedonië

Activiteit 4: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – National Seminar

Datum en plaats: 15-16 december, Skopje, Noord-Macedonië

Activiteit 5: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – Podcasts

Datum en plaats: gedurende 2023, Noord-Macedonië

Bosnië en Herzegovina (BiH)

In 2023 heeft de FMS weer een activiteit georganiseerd met partner Forum Lijevje Inicijative (FLI) uit Bosnië & Herzegovina (BiH). FLI is voor lange tijd al partner van de FMS en partnerstichtingen en is gelieerd aan de sociaaldemocratische partij van BiH (SDP). De activiteit richtte zich op het ontwikkelen van beleidsplannen rondom onderwijs in het kanton Tuzla. De training met jongeren van de SDP uit die regio was gericht op het maken van beleidsvoorstellen voor de lokale partij en had hierdoor ook direct effect. Daarnaast zijn een aantal deelnemers van de training aanwezig geweest bij de Annual Meeting van het European Forum for Democracy and Solidarity (EFDS), om verder het belang – maar ook de uitdagingen – rondom dit soort trainingen te bediscussieren. Dit zorgde voor een interessante wisselwerking tussen de doelgroep van onze trainingen, de organisatoren en de internationale partners.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: Youth, education reform and social democracy

Datum en plaats: 27-29 oktober, Tuzla, Bosnië en Herzegovina

Besteed: 3993,00 EUR

Zoals hierboven vermeld, is de FMS onderdeel geweest van de organisatie en deelname van de Annual Meeting van het EFDS. Deze is in nauwe samenwerking georganiseerd met partnerorganisatie FLI. De banden tussen FMS en FLI zijn hierdoor verder aangehaald – we hopen in de komende jaren weer meer activiteiten met hen te organiseren, met name in samenwerking met andere internationale politieke stichtingen zoals het Olof Palme International Center (OPC) en de Friedrich Ebert Stiftung (FES). Zie meer informatie (o.a. financiën) over de Annual Meeting onder het kopje "European Forum for Democracy and Solidarity".

Ten slotte werkt de FMS al jarenlang samen met FLI in het kader van het regionale project "Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the Western Balkans - Rights of Minorities". Zie meer hierover onder het kopje "European Forum for Democracy and Solidarity".

Activiteit 2: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – National Seminar

Datum en plaats: 4 maart, Vitez, Bosnië en Herzegovina

Activiteit 3: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – National Seminar

Datum en plaats: 22 december, Sarajevo, Bosnië en Herzegovina

Activiteit 4: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – Podcasts

Datum en plaats: gedurende 2023, Bosnië en Herzegovina

Montenegro

In Montenegro werken wij samen met de politieke stichting gelieerd aan de sociaaldemocratische partij (SDP) van Montenegro, de Fund for Progressive Politics (FPP; *NVO fond za progresivne politike*). De sociaaldemocratie in Montenegro verkeert in crisis – onze zusterpartij haalde bij de meest recente verkiezingen in maart 2023 slechts 3% en kwam daardoor als oudste partij van het land voor het eerst niet in het parlement. Met onze samenwerking proberen wij de fundamenten van de SDP te versterken, zodat ze zich weer kunnen herpakken. Hiervoor is een nieuwe, jonge generatie in de partij nodig die opstaat en nieuwe legitimiteit en vertrouwen van kiezers op kan wekken. Daarom organiseert de FMS verschillende trainingen rondom leiderschap en communicatie georganiseerd met FPP. Zij doen dit met eigen trainers, zodat de kosten van trainingen relatief beperkt blijven. Deze trainers zijn door de FMS getraind en zijn volledig bekend met onze methode en technieken.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: Leadership and Public Performance

Datum en plaats: 22-24 september, Petrovac, Montenegro

Activiteit 2: Modern Campaigning

Datum en plaats: 8-10 oktober, Petrovac, Montenegro

Besteed: 7903,00 EUR

Ten slotte werkt de FMS al jarenlang samen met FPP in het kader van het regionale project "Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the Western Balkans - Rights of Minorities". Zie meer hierover onder het kopje "European Forum for Democracy and Solidarity".

Activiteit 3: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – Regional Seminar

Datum en plaats: 24-26 februari, Bar, Montenegro

Activiteit 4: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – National Seminar

Datum en plaats: 10-11 november, Podgorica, Montenegro

Activiteit 5: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – Podcasts

Datum en plaats: gedurende 2023, Montenegro

Servië

In Servië werkt de FMS samen met verschillende partners gelieerd aan de sociaaldemocratische gemeenschap in het land. De democratische en rechtsstatelijke situatie in Servië is abominabel onder de huidige President Vučić en zijn SNS-partij. Servië heeft zich in de afgelopen jaren bewogen naar een autocratie en in 2023 werd duidelijk dat ook verkiezingen in het land onderhevig zijn aan grootschalige fraude en manipulatie. In deze moeilijke situatie proberen we de sociaaldemocratische stichtingen te steunen waar mogelijk. Zij onderhouden goede contacten met de S&D-geaffilieerde partijen in de Servische oppositie. Wij doen dit samen met twee stichtingen, Centar Modernih Vestina (CMV) en de Academy for Democratic Development (ADD).

Met ADD zijn er in 2023 geen projecten georganiseerd. Wel is er uitgebreid gesproken over de mogelijke creatie van een project rondom arbeidsrechten en groene transitie in een regionaal (Westelijke Balkan 'Zes') kader. Dit project, waarin ook andere sociaaldemocratische politieke stichtingen partner zijn, gaat naar verwachting in 2024 van start. Het is een goede kans voor de FMS om milieu- en klimaatthema's toe te voegen aan het projectportfolio en ook om op dit thema de expertise en kennis van de International Foundation GroenLinks te benutten.

Ten slotte werkt de FMS al jarenlang samen met CMV in het kader van het regionale project "Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the Western Balkans - Rights of Minorities". In Servië zijn de uitdagingen rondom LHBTIQ+-rechten zeer groot. Zie meer hierover onder het kopje "European Forum for Democracy and Solidarity".

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – National Seminar

Datum en plaats: 11-12 februari, Belgrado, Servië

Activiteit 2: Promoting Inclusion and Tackling Inequalities in the WB – Podcasts

Datum en plaats: gedurende 2023, Servië

Friends of the Western Balkans

De FMS is daarnaast nadrukkelijk actief in het project van de Foundation for European Progressive Studies (FEPS) "Friends of the Western Balkans" (FoWB). De missie van het project is om EU- en nationale parlementariërs meer inzicht en informatie te geven over de huidige situatie in de Westelijke Balkan en de stand van zaken van het uitbreidingsproces. Bovendien biedt FoWB mogelijkheden voor de uitwisseling van ideeën en standpunten met belanghebbenden in de Westelijke Balkan en ondersteunt het nauwere banden tussen de EU en sociaaldemocraten in de Westelijke Balkan. In gelijkenis met het project "Progressive Paths to Rebuild Ukraine" (zie kopje "Oekraïne") is FoWB een belangrijke brug voor de FMS met de academische wereld en het is een belangrijke bron van informatie voor advocacy trajecten rondom EU-uitbreiding in de context van de FMS.

Een ander positief aspect van FoWB is de nauwere samenwerking tussen FEPS, FMS en het European Forum for Democracy and Solidarity. In november 2023 is het tweede evenement van FoWB van 2023 georganiseerd in tandem met de Annual Meeting van het EFDS. Hierdoor werd duplicatie voorkomen, aangezien een groot deel van dit netwerk hetzelfde is. Zowel FEPS als de FMS ervoer dit als succesvol en we hopen dit concept in 2024 voort te zetten.

De FMS zal zich daarom ook in 2024 in blijven zetten binnen dit netwerk.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: FoWB meeting 1

Datum en plaats: 22-24 juni, Thessaloniki, Griekenland

Activiteit 2: FoWB meeting 2

Datum en plaats: 23-25 november, Sarajevo, Bosnië en Herzegovina

Contributie FMS: 2.000,00 EUR

Landen in de EU

Gedurende 2023 heeft de FMS de banden met Foundation of European Progressive Studies (FEPS) aangehaald op verschillende vlakken. Één daarvan is het organiseren van trainingen. De kennis, didactische kwaliteiten en ervaring van FMS-trainers komt hiermee ook van pas in breder Europees verband. In samenwerking met FEPS hebben we de eerste stappen hierin kunnen zetten in Polen en Oostenrijk. Voor de FMS is dit een positieve ontwikkeling. We kunnen onze trainers meer inzetten en we zijn ook actief in landen en contexten die binnen MinBZ-programma's zoals NFRP-Matra en NFRP-Shiraka niet subsidiabel zijn.

In Polen is de FMS betrokken geweest bij een drietal trainingen. Deze richtten zich op intergenerationele solidariteit, eerlijke lonen en huisvesting. De trainingen richtten zich specifiek op het ontwikkelen van de deelnemers op dit gebied en het interactief ontwikkelen van ideeën, in samenwerking met de Poolse partij Nowa Lewica (S&D). Financiering hiervoor kwam van FEPS.

Activiteiten:

Activiteit 1: Training on social democracy & housing

Datum en plaats: 24 juni, Wloclawek, Polen

Activiteit 2: Training on social democracy & Future of Work

Datum en plaats: 30 juni, Kielce, Oekraïne, Polen

Activiteit 3: Training on social democracy & intergenerational solidarity

Datum en plaats: 1 juli, Dabrowa Gornicza, Polen

In Oostenrijk was de FMS betrokken in een training in de context van FEPS' Young Academics Network (YAN). Dit netwerk vormt een brug tussen academici en PhD's die hun studies beter willen laten aansluiten bij beleidsmakers en 'de praktijk'. Een FMS-trainer heeft hiervoor een uitgebreide workshop verzorgd waarin theorieën en handvatten rondom dit thema aan bod kwamen.

Activiteit 4: Training voor FEPS Young Academics Network

Datum en plaats: 8 juli, Wenen, Oostenrijk

Regio Midden-Oosten en Noord-Afrika

De FMS heeft in het Midden-Oosten en Noord-Afrika diverse activiteiten georganiseerd. Specifiek was dit in Jordanië, Tunesië en Libanon. De activiteiten zijn betaald uit de NPPP-Shiraka gelden.

Jordanië

In Jordanië werken we samen met de Jordanian Social Democratic Party (JSDP). De normen van de JSDP komen erg overeen met de onze. Zo probeert de partij steeds meer jongeren en vrouwen bij de organisatie te betrekken. De JSDP maakt al jarenlang onderdeel uit van het Jordaanse politieke landschap. Tot op heden zijn zij echter een relatief kleine factie.

De laatste jaren zijn de omstandigheden in het maatschappelijke landschap veranderd waardoor aan de ene kant online vrijheid van meningsuiting sterk is ingeperkt en aan de andere kant er wel meer ruimte ontstaat voor politieke partijen om vertegenwoordiging in het parlement te krijgen. Bij de landelijke verkiezingen wordt een derde van de parlementszetels ingevuld door landelijke partijen. De campagne is daarom extra belangrijk, hoewel er dus behoedzaam moet worden omgegaan met open kritiek op de overheid via online kanalen.

In 2023 stonden onze trainingen met de JSDP in het teken van het opleiding van trainers, communicatie en digitale media. Met name de laatste twee punten zijn belangrijk voor onze partner omdat er in 2024 parlementaire verkiezingen plaatsvinden. Door het gebruik van een goede communicatiestrategie hoopt de JSDP groter te kunnen worden.

We vinden het belangrijk om ons netwerk in Jordanië te blijven uitbreiden. Een excellent moment om dit te doen, is wanneer we sporadisch een keer ter plekken zijn. Dit was het geval in 2023. We hebben gesproken met de Green Generation Foundation, de Jordaanse partner van de International Foundation GroenLinks; ons voormalig partner, het Al Sindyan instituut; en het NMID Jordanië.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: Advanced Training of Trainers

Datum en plaats: 4 tot 6 mei in Amman

Activiteit 2: Communication and Digital Media

Datum en plaats: 15 tot 16 juni in Amman

Activiteit 3: Communication and Digital Media

Datum en plaats: 21 tot 23 september in Amman

Besteed: 39.850,00 EUR

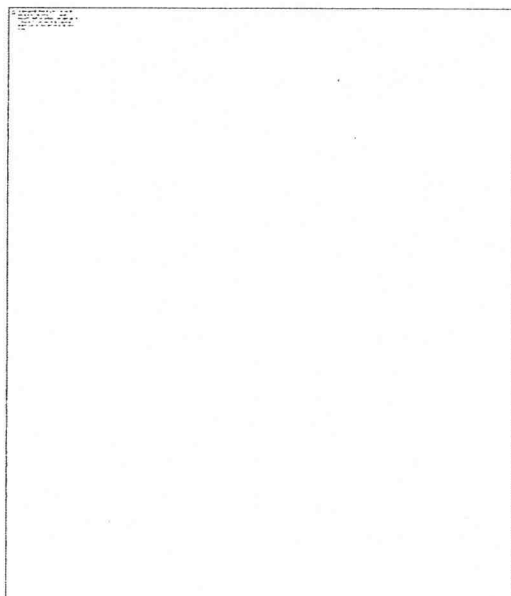

Foto: Participant neemt certificaat in ontvangst na voltooiën FMS training in Jordanië (september 2023)

Tunesië

In Tunesië werken we met de Ettakatol partij (Democratic Forum for Labour and Liberties). Dit is een sociaaldemocratische partij, die waarden heeft waarin wij ons kunnen vinden. Het doel van ons partnerschap is om de partij groter en sterker te maken. Onderdeel hiervan is dat wij hen ondersteunen om de linkse samenwerking in Tunesië te verbeteren.

De autoritaire Presidentiele tendens in Tunesië heeft zich dit jaar voortgezet en er is sprake van afnemende vrijheden. Veel politieke prominenten en publieke figuren zijn het afgelopen jaar opgepakt, omdat zij zich hebben uitgesproken tegen de president. Daarnaast zijn de laatste parlementaire verkiezingen geboycot door een groot gedeelte van de politieke partijen, waaronder Ettakatol. Ondanks het feit dat het steeds lastiger wordt om politiek actief te zijn in Tunesië, wil onze partner doorgaan met het trainen van politiek geïnteresseerden. Zo kunnen zij, ondanks alle moeilijkheden, blijven opereren en kunnen zij met volle kracht verder, wanneer het politieke landschap weer wat vrijer wordt.

In 2023 stonden onze trainingen met Ettakatol in het teken van diverse onderwerpen: leiderschap, het opleiden van trainers, communicatie, recruitment en central message.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: Central message and recruitment

Datum en plaats: 18 tot 19 februari in Hammamet

Activiteit 2: Leadership

Datum en plaats: 26 tot 28 mei in Monastir

Activiteit 3: Communication

Datum en plaats: 16 tot 17 september in Hammamet

Activiteit 4: Training of Trainers

Datum en plaats: 21 tot 22 oktober in Hammamet

Besteed: 39.316,00 EUR

Libanon

In Libanon werken wij samen met de Progressive Youth Organisation (PYO). Dit is de jongerenpartij van de Progressive Socialist Party. De moederpartij is goed geïntegreerd in het huidige Libanese sektarische politieke stelsel. Dit betekent wel dat zij vaak worden bekritiseerd en gezien als onderdeel van een systeem dat de

politieke impasse in stand houdt. Hierom werken wij enkel samen met de PYO. De hoop is dat de jongeren een bijdrage kunnen leveren om het politieke systeem van binnenuit te verbeteren.

Libanon is de afgelopen jaren in een storm van crises terecht gekomen. Er was al een enorme vluchtelingencrisis door de oorlogen in Syrië en Irak, vervolgens ontstond ook een grote economische crisis. De gigantische ontploffing in de haven van Beiroet stortte het land nog dieper de ellende in en er is een politieke opstand gaande tegen de gevestigde orde.

In 2023 stonden onze trainingen met de PYO in het teken van public speaking, leiderschap, team building en het opleiden van nieuwe trainers.

We willen ons netwerk blijven uitbreiden, ook in Libanon. Daarom gaan we graag in gesprek met organisatie en individuen, wanneer we ter plekken zijn. In 2023 hadden we hiertoe de mogelijkheid. Zo hebben we gesproken met Leave No One Behind (LNA), een progressieve, sociaaldemocratische partij, die buiten het sektarische stelsel valt. Tevens hebben wij de activiste Riwa Fahed-Ghawi, die ook partner is van de International Foundation GroenLinks, ontmoet en geïntroduceerd aan de PYO. Zij hebben onder andere gediscussieerd over het sektarische stelsel.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: Public speaking, leadership and team building

Datum en plaats: 20 tot 22 januari in Beiroet

Activiteit 2: Advanced Training of Trainers

Datum en plaats: 10 tot 12 februari in Beiroet

Besteed: 17.918,00 EUR

Trainerspool en Methodiek

Trainersdag

Op 25 februari organiseerden we voor het eerst sinds jaren weer een trainersdag, waarbij we alle FMS trainers hebben uitgenodigd. In totaal waren er uiteindelijk 29 aanwezigen op ons kantoor in Den Haag. Gedurende de dag konden trainers elkaar beter leren kennen en hebben wij hen een update kunnen geven over de huidige stand van zaken binnen de FMS. Daarnaast hadden wij Galyna Krasovska van het SD Platform Oekraïne te gast om ons een partnerupdate te geven. Het belangrijkste onderdeel van de dag was echter de brainstorm over het verbeteren en vernieuwen van de FMS trainingsmethodiek.

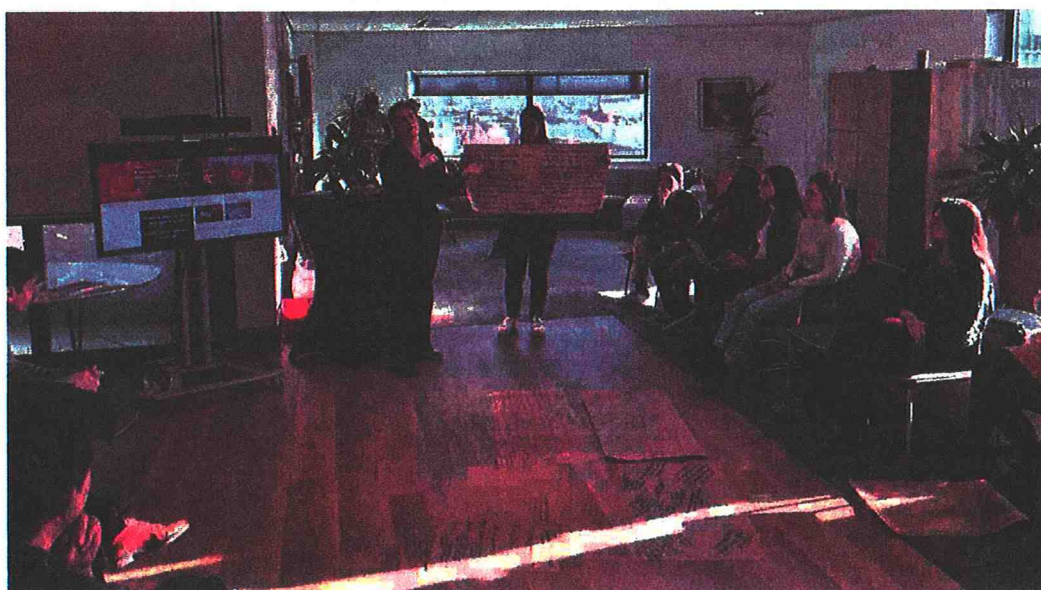

Foto: Trainers presenteren resultaat van brainstormmoment (februari 2023)

Trainingsmethodiek

De FMS maakt al jaren gebruik van een zelfontwikkelde trainingsmethodiek, bestaande uit verschillende modules. Sommige van deze modules komen nog uit de tijd van de Alfred Mozer Stichting en de eerste jaren van de FMS en zijn de basis geweest voor ontelbare succesvolle trainingen. Echter hebben er sinds dien veel ontwikkelingen plaatsgevonden in de wereld, waardoor een update van de modules nodig waren. In 2023 zijn wij, met behulp van zo'n 30 FMS trainers, begonnen met het updaten van de volgende modules:

- Communicatie, debatteren en sociale media
- Werving
- Veiligheid
- Campagnes en canvassen
- Sociaaldemocratische waarden
- Coalitievorming en onderhandelen.

Trainers

Gedurende 2023 hebben we uitgebreid gekeken naar de opzet en samenstelling van onze trainerslijst. We hebben hier uitgebreid aandacht aan besteed. We hebben trainers die niet meer in de gelegenheid waren te trainen op reserve gezet, nieuwe trainers toegevoegd, en een survey uitgestuurd om je juiste gegevens, skills en voorkeuren beter in beeld te hebben. Momenteel hebben we een goed ge-update trainerspool waarvan de werkorganisatie bijna alle leden persoonlijk kennen.

Wij hebben veel waardering voor onze trainers, onder wie velen zich al jarenlang vrijwillig inzetten voor de FMS. Daarom wilden wij hen in 2023 extra in het zonnetje zetten. Zo hebben wij al onze trainers een waarde-cheque gegeven. Tevens hebben wij alle trainers extra bedankt tijdens onze 10 Jaar FMS viering.

Dialogue

De FMS organiseert regelmatig publieksbijeenkomsten en expertmeetings in Nederland over ontwikkelingen in landen en regio's die ons aangaan. Hierbij debatteren vertegenwoordigers uit de politiek, het maatschappelijk middenveld, wetenschap en het bedrijfsleven over landen waar wij werken of over ontwikkelingssamenwerking. De publieksactiviteiten betrekken het bredere publiek bij internationale samenwerking en hebben als doel het draagvlak voor internationale solidariteit te vergroten. We werken altijd samen met maatschappelijke organisaties, de PvdA of mensen die oorspronkelijk uit deze landen afkomstig zijn. Naast fysieke bijeenkomsten, organiseren we tevens meerdere openbare of gesloten online gesprekken, waarbij we dieper op een specifiek onderwerp ingaan. (Inter)nationale verkiezingen zijn hier een voorbeeld van.

De FMS publiceert ook regelmatig artikelen op de website en we zijn een bron van betrouwbare, actuele analyses over politieke ontwikkelingen in de regio's waar we actief zijn. De maandelijkse nieuwsbrief van de FMS bood ook letterlijk ruimte voor dialoog: naast de evenementen die we organiseren is er ook altijd ruimte voor opinieartikelen en reacties op voorgaande artikelen.

Politieke café's

In 2023 organiseerde de FMS 5 politieke cafés. Tijdens een politiek café bespreken we de politieke en maatschappelijke ontwikkelingen in een bepaald land. Dit doen wij in samenwerking met o.a. diaspora organisaties en politici. Het is ons dit jaar gelukt om het aantal politieke café's bijna te verdubbelen, door samen te werken met organisaties en individuen die een financiële bijdrage konden leveren aan het event.

We organiseerden politieke cafés over:

- Iran, op 2 februari, over de strijd voor vrijheid en vrouwenrechten. Sprekers waren: Beri Shalmashi, een filmmaakster van Iraans-Koerdische komaf; Damon Golriz, een publicist, politiek analist en Iran-kenner; Kati Piri, Tweede Kamerlid van de PvdA; Matin Abassi, gemeenteraadslid PvdA in Haarlem; en Asefeh Eskandari, woordvoester van *Women, Life, Freedom* in Nederland.
- Turkije en Syrië, op 21 maart, over de nasleep van de aarbeving. Sprekers waren: Sinan Can, journalist en documentairemaker; Songül Mutluer, Tweede Kamerlid van de PvdA; Michiel Servaes, directeur van Oxfam Novib; Laura Janssen, singer-songwriter en humanitair activiste; Farouq Habib, lid van de Syrische *White Helmets*; en Tunc Soyer, een Turkse politicus van de Republican People's Party (CHP) en president van Izmir.
- Tunesië, op 26 juni, over de politieke, sociale en financiële onrust in het land. Sprekers waren: Tineke Strik, GroenLinks Europarlementariër; Fairouz Ben Salah, freelance correspondent in Tunesië; en Kati Piri, Tweede Kamerlid van de PvdA. Dit event was digitaal en werd gepresenteerd door Rogier Elshout.
- Oekraïne, op 19 oktober, over de solidariteit vanuit het Westen die onder druk staat. Sprekers waren o.a.: Kati Piri, Tweede Kamerlid van de PvdA; Iryna Shulikina, een Oekraïense kunstenares; Professor André Gerrits; en historicus Nicolaas Kraft van Ermel.
- Servië, op 7 december, over de nationale verkiezingen. Sprekers waren: Thijs Reuten, PvdA Europarlementariër; Nevenka Tromp, hoogleraar European Studies, auteur en researcher; Geert Luteijn, hoogleraar European Studies en gespecialiseerd in de Westelijke Balkan; en Dušan Vukić, een Servische diplomaat, gestationeerd in Nederland.

Online verkiezingsupdates

Gedurende 2023 heeft de FMS zich ten doel gesteld om zich meer te laten zien in gesproken media, met name gericht op kennisdeling over landen en contexten die vaak niet in het nieuws komen in Nederland en breder in Europa. Hiervoor is gedurende 2023 met name gefocust op themagesprekken op YouTube, gericht op verkiezingen in verschillende landen. Deze gesprekken met partners en collega's uit ons sociaaldemocratische netwerk werden gematigd tot goed bekeken (100-200 weergaven per video), mede in de veronderstelling dat dit het eerste jaar is geweest dat we deze opzet hebben ingezet.

Wo 24 mei 19:30 (op Youtube)

**Thijs & Thijs over de Turkse
verkiezingen**

Thijs de Bekker Thijs Reuten

Kom ook en discussieer mee!

FMS PvdA Europa

Foto: voorbeeld van promotiestuk voor 'online verkiezingsupdate' over verkiezingen in Turkije

De FMS heeft online sessies georganiseerd over de verkiezingen in Egypte, Polen, Turkije en Nederland (niet openbaar). Deze online sessies verhogen de naamsbekendheid van de FMS onder nieuwe doelgroepen (politiek geïnteresseerden, studenten), ook buiten de sociaaldemocratie. Dat zien we ook in het profiel van de kijkers via YouTube. Daarnaast zorgt het contact met sprekers voor netwerkontwikkeling van de FMS met experts in verschillende regio's. In 2024 zal de FMS deze vorm van content doorzetten, aangezien het relatief weinig tijd kost in voorbereiding en potentieel veel doelgroepen aan kan spreken. 2024 als 'superverkiezingsjaar' is hier uitermate voor geschikt en de FMS zal zich dan ook blijven richten op minder bekende verkiezingen en contexten – bijvoorbeeld in Litouwen, Noord-Macedonië en Georgië.

PvdA congressen

De FMS was nadrukkelijk aanwezig op het PS-verkiezingscongres in Den Bosch (4 februari 2023) en het TK-verkiezingscongres in Rotterdam (14 oktober 2023). Beide congressen werden in samenwerking met GroenLinks georganiseerd en de FMS trok daarom hierin ook nauw op met de International Foundation GroenLinks (IFG), waarmee in Ahoy op 14 oktober ook een marktgraam samen werd gedeeld en samen het internationale programma is geleid. Met name in Den Bosch was de opkomst en interesse van congresbezoekers hoog voor de FMS, en we hebben daarna vele donaties en nieuwsbriefinschrijvingen mogen ontvangen. In Den Bosch heeft de FMS ook een sessie georganiseerd met partnerorganisaties van de "Democratie onder Druk"-coalitie, te weten: Pax, NHC, Free Press Unlimited en Stichting Meer Democratie. Ook deze was zeer goed bezocht.

Democratie onder Druk

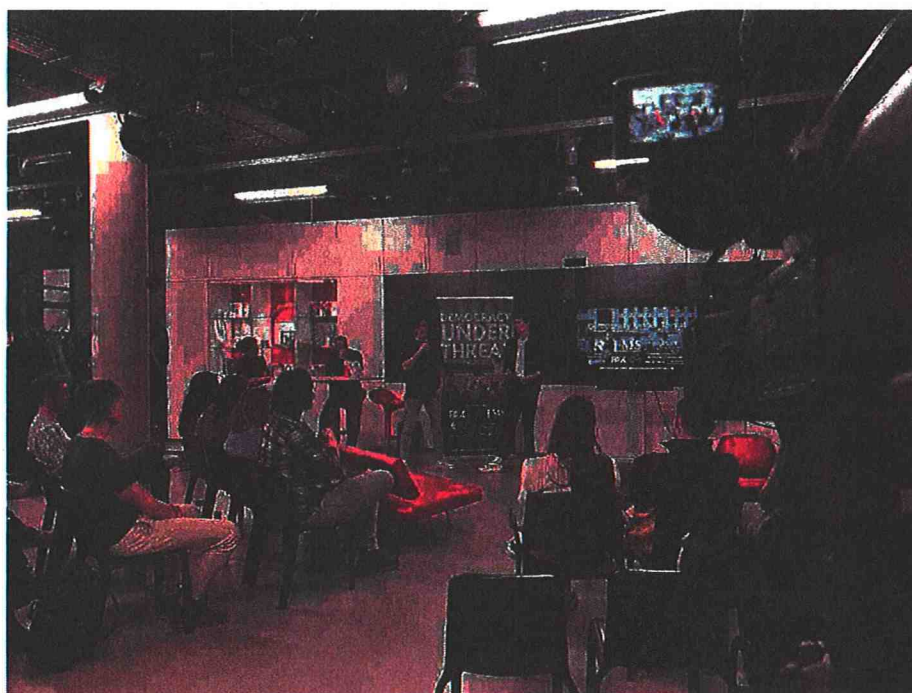

Foto: FMS medewerkers Jarne van der Poel (r) en Emiel Bongaerts (l) aan het woord op activiteit op 20 maart 2023 bij de Haagse Hogeschool

In het voorjaar van 2023 heeft de FMS een vervolg gegeven aan de “Democratie onder Druk” coalitie met verschillende activiteiten en netwerkbijeenkomsten. Deze coalitie is eind 2021 in het leven geroepen door verschillende maatschappelijk organisaties om uitdagingen en innovatie rondom democratie in Nederland aan de kaak te stellen. Hierbij is er ook een gerichte focus op de rol van Nederland in de wereld op het gebied van democratisering. De voortzetting van dit project in 2023 was mogelijk door een fondsenaanvraag bij de Adessium Foundation en Stichting Democratie en Media, waardoor de FMS 5.500 EUR aan projectmanagement kon bijschrijven.

Het project in het voorjaar van 2023 had het doel om de resultaten van de werkconferentie “Democratie onder Druk” van 10 nov. 2022 door te zetten met verschillende sub-bijeenkomsten, en om daarbij nieuwe leden en geïnteresseerden te vinden voor de punten van het gedeelde manifest. Hierbij ging speciale aandacht uit naar de lobby voor een ‘Democratiefonds’, een centraal middel waarmee overheid en maatschappelijk middenveld sneller zouden kunnen inspelen op uitdagingen en problematiek rondom de Nederlandse democratie en rechtsstaat.

De FMS heeft veel werk gestoken in de verschillende activiteiten in het voorjaar van 2023. Deze activiteiten waren gematigd succesvol. Vanwege de relatieve onbekendheid van de coalitie en de té brede insteek van onderwerpen, waren sommige activiteiten niet onderscheidend genoeg en daardoor slecht bezocht. De grote hoeveelheid sub-bijeenkomsten zorgde ervoor dat kwantiteit in sommige opzichten boven kwaliteit kwam te staan – en er lag te veel druk op de schouders van hoofdorganisatoren FMS en PAX. Dit is naderhand ook uitgebreid geëvalueerd binnen de coalitie. Echter, over het algemeen heeft het project in het voorjaar een aantal belangrijke inzichten en ontwikkelingen rondom netwerkcreatie opgeleverd voor de FMS. Zowel voor de FMS, als voor de hele coalitie, was deze fase ook een duidelijk signaal dat we terug dienden te gaan naar de tekentafel om de langetermijndoelen en ‘theory of change’ van de coalitie veel scherper te krijgen.

Najaar '23

Gedurende de zomer en het najaar van 2023 is de FMS met de partners binnen de coalitie aan de slag gegaan met een nieuw projectvoorstel voor Adessium Foundation en Stichting Democratie en Media. Beide fondsen waren enthousiast om ons opnieuw te steunen en het potentieel van onze coalitie verder een kans te geven. In het najaar van 2023 zijn er geen evenementen of grote bijeenkomsten georganiseerd door de coalitie, maar is

er met name gewerkt aan een breed gedragen voorstel voor Fase "O" (Ontwikkeling). Deze Fase staat in het teken van een gestructureerde verbreding van de coalitie, maar ook een breder gedragen verantwoordelijkheid voor de coalitie door andere organisaties in de kerngroep. Het doel hier is om de coalitie een gestructureerd karakter te geven onder de vlag van de 'Nederlandse Democratie Coalitie' (NDC). De rol van de FMS in de coalitie zal meer gebalanceerd zijn en hiermee wordt voorkomen dat onze stichting te ver buiten gestelde doelen en werkveld treedt. Fase "O" is in december 2023 goedgekeurd door beide fondsen en is in januari 2024 van start gegaan.

Zie alle informatie over evenementen en opzet van "Democratie onder Druk" en de "Nederlandse Democratie Coalitie" via www.democratiecoalitie.org.

Activiteiten en financiën:

Activiteit 1: Jongeren & Democratie op de Haagse Hogeschool

Datum en plaats: 20 maart, Den Haag

Activiteit 2: Discussie over het Democratiefonds

Datum en plaats: 21 maart, online

Activiteit 3: OnderMIJNing van de Democratie

Datum en plaats: 23 maart, Groningen

Activiteit 4: Activists & Repression in Authoritarian Contexts

Datum en plaats: 24 maart, online

Activiteit 5: Slotbijeenkomst Democratie onder Druk

Datum en plaats: 27 maart, Amsterdam

10 jaar FMS

Foto: Bert Koenders aan het woord op het evenement '10 jaar FMS'

Op 16 juni heeft FMS het heuglijke feit gevierd dat de stichting 10 jaar bestond met een evenement in het Westerpark voor ongeveer 80 partners, oud-collega's en donateurs. De hoofdsprekers waren Bert Koenders, Lilianne Ploumen, Thijs Reuten, Alvis Tanzi (de kleinzoon van Max van der Stoel). Daarnaast deden we een thematische terugblik middels beeld en anekdotes met Arjen Berkvens, Jan Marinus Wiersma, Anne van der Meer en Rosa van Driel. Dagvoorzitter was Kido Koenig.

Aan het 10 jarig jubileum hebben we ook een artikel gewijd en voor deze gelegenheid hebben we ook met één van onze trainers, Inez Flameling, een video/mini-docu gemaakt. Daarnaast was dit jubileum ook een groot deel van het thema van de fondsenwerving onder PvdA leden.

Externe Communicatie

In 2023 heeft de FMS haar projecten afgerond rondom de vernieuwing van de websites www.foundationmaxvanderstoel.nl & www.europeanforum.net. Beide websites zijn vernieuwd qua design en responsiever geworden in zoekmachines van Google (en anderen). Hierbij is de website van de FMS ook logischer ingedeeld en zijn er verschillende elementen toegevoegd.

Kosten verbetering website: 3732,00 EUR

Donateurspagina's website

De FMS heeft tegelijkertijd ook sterk de kwaliteit van het donatieproces verhoogd. Op de nieuwe site zijn nieuwe mogelijkheden tot donatie ingebouwd, waardoor dit proces volledig is geautomatiseerd. Waar donateurs voorheen nog weken moesten wachten op een reactie van de ledenadministratie van de Partij van de Arbeid, en daarna nog een aantal handelingen moesten verrichten, is het proces nu met een aantal klikken geregeld met iDeal en SEPA-incasso's. De vergemakkelijking van dit proces zal leiden tot meer donaties en vermindert het administratieve werk voor FMS- en PvdA-medewerkers. Daarnaast is de 'donateurslijst' volledig geüpdatet. Alle donateurs van de FMS staan nu op een centrale lijst in de nieuwsbrieftool 'Mailchimp', waarbinnen ze snel gecontacteerd kunnen worden. Aan het einde van 2023 is deze lijst dan ook gebruikt voor een dankwoord en terugblik op 2023. Op deze manier worden de donateurs meer en structureler betrokken bij ons werk.

Communicatie vernieuwingen

In het afgelopen jaar zijn we blijven werken aan de verdergaande professionalisering van onze communicatiestrategie en sociale media. We zijn begonnen met het vastleggen van onze evenementen zoals politieke cafés, waarbij we livestreams en terugblikvideo's hebben ingezet om een breder publiek te betrekken op ons YouTube-kanaal. De mogelijkheden van dit platform hebben we verder ingezet door online interviews, Q&A's en gesprekken. Veel van de eerdergenoemde politieke café's en verkiezingsupdates staan dan ook online.

Ter ere van ons tienjarig bestaan hebben we zoals gezegd een video geproduceerd. Deze belicht niet alleen onze geschiedenis, maar dient ook als een krachtig communicatiemiddel om onze missie te delen en een breder publiek in enkele minuten te informeren over de activiteiten van de FMS. Deze video staat daarom ook prominent op de FMS website.

Op sociale media hebben we onze aanwezigheid versterkt en ons bereik vergroot. Vooral in de Instagramkanalen van Afrikadag en Building Change is veel tijd geïnvesteerd. Er is bescheiden groei van ons volgersbestand en een toegenomen betrokkenheid van ons publiek, vooral als we samenwerken met andere organisaties en online de krachten bundelen.

Financieel jaaroverzicht

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(na resultaatbestemming)

ACTIVA

	<u>2023</u>		<u>2022</u>
	€		€
Vlottende activa			
Overheidssubsidie (1)	10.403		9.981
Overige vorderingen en vooruitbetaald (2)	227.611		72.399
Liquide middelen (3)	<u>155.396</u>		<u>275.776</u>
Totaal activa		<u><u>393.410</u></u>	<u><u>358.156</u></u>

PASSIVA

	<u>2023</u>		<u>2022</u>
	€		€
Eigen vermogen (4)			
Continuïteitsreserve	192.024		93.082
De Born Vrouwenfonds	<u>26.997</u>		<u>26.997</u>
		219.021	120.079
Schulden			
Partij van de Arbeid rekening-courant (5)	122.536		143.919
Nog te betalen en vooruitontvangen (6)	33.682		79.414
Reservering vakantiedagen en verlofuren	7.843		7.359
Reservering vakantiegeld	<u>10.328</u>		<u>7.385</u>
		174.389	238.077
Totaal passiva		<u><u>393.410</u></u>	<u><u>358.156</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023

	Begroting 2023	Resultaat 2023	Resultaat 2022
	€	€	€
Baten			
Overheidssubsidie (7)	345.028	321.654	345.031
Bijdragen European Forum (8)	90.000	120.857	151.290
Bijdrage partij van de Arbeid (9)	88.300	88.300	88.300
Fondsenwerving	70.000	68.203	67.510
Partner bijdragen Afrikadag en andere (10)		83.360	83.546
Foundation European Progressive studies		-	2.909
Project met Olof Palme International Center		-	165.877
Solidariteitsactie Oekraïne		-	22.482
Projecten in Nederland (11)		32.577	
Bijzondere bate (12)		123.231	
Overige ontvangsten	-	10.205	313
	<u>593.328</u>	<u>848.387</u>	<u>927.258</u>
Lasten			
Organisatiekosten			
Personeelslasten (13)	275.000	255.297	215.784
Overige organisatiekosten (14)	83.000	81.289	74.848
	<u>358.000</u>	<u>336.586</u>	<u>290.632</u>
Projecten			
Projecten uit WFPP, MATRA & Shiraka(15)	170.000	232.830	230.419
Internationale Projecten European Forum (16)	30.000	60.996	121.744
Projecten De Born	-	-	4.800
Projecten in Nederland (17)	5.000	36.871	5.154
Foundation European Progressive studies (18)	6.000	82.161	82.583
Project met Olof Palme International Center	-	-	165.877
Building Change	3.000	-	-
	<u>214.000</u>	<u>412.859</u>	<u>610.576</u>
Totaal	<u>572.000</u>	<u>749.445</u>	<u>901.208</u>
Resultaat vóór bestemming	<u>21.328</u>	<u>98.942</u>	<u>26.050</u>
Onttrekking bestemmingsfonds De Born	-15.000		-7.379
Toevoeging bestemmingsfonds De Born	-	-	-
Onttrekking uit continuïteitsreserve	-	-	-
Toevoeging aan continuïteitsreserve	36.604	98.942	33.429
Totaal bestemd	<u>21.604</u>	<u>98.942</u>	<u>26.050</u>

Toelichting behorende bij de jaarrekening 2023

De Stichting Foundation Max van der Stoep for Democracy, Development and Dialogue (hierna: FMS), gevestigd te Den Haag is op 1 juli 2013 ontstaan als een juridische fusie tussen Evert Vermeer Stichting (de blijvende stichting, welke thans de huidige naam heeft) en de Alfred Mozer Stichting (verdwijnde stichting). De operationele samenvoeging heeft plaatsgevonden op 1 januari 2013.

Doelstelling van FMS is een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van (sociaal-)democratie in internationaal verband.

Verslaggevingsperiode

De verslaggevingsperiode is gelijk aan het kalenderjaar.

Vergelijking met voorgaand boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens Rijk C1 Organisaties zonder winststreven. FMS kwalificeert als een kleine rechtspersoon. Waar wenselijk wordt gebruik gemaakt van de vrijstellingen die van toepassing zijn. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling

Algemene grondslagen bepaling resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. Een activum wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

FMS is niet belastingplichtig voor vennootschapsbelasting en omzetbelasting.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan banktegoeden en creditcard(s). Schulden op creditcards per jaareinde worden bij de kortlopende schulden opgenomen. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen uit hoofde van subsidies- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd FMS maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan marktrisico (inclusief reële waarde- en renterisico), kredietrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft FMS een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van FMS te beperken. FMS zet geen afgeleide financiële instrumenten in.

Kredietrisico

De FMS loopt kredietrisico over leningen opgenomen onder financiële vaste activa, subsidie- en overige vorderingen en liquide middelen.

Renterisico

FMS loopt renterisico over de liquide middelen en rentedragende vorderingen en schulden.

Liquiditeitsrisico

FMS bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat FMS steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten die deel uitmaken van de te vorderen subsidies benadert de boekwaarde daarvan.

Vorderingen uit hoofde van subsidies en overige vorderingen

Vorderingen uit hoofde van subsidies en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Overige financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve rentemethode.

Financiële vaste activa

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Vorderingen en effecten

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofdstuk Financiële instrumenten.

Reserves en fondsen

Reserves (hier: de continuïteitsreserve) de betreffen gelden ter vrije besteding van de stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending voor een specifiek doel.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, baten en lasten betrekking tot deze financiële instrumenten worden in staat van baten en lasten verantwoord. De continuïteitsreserve is

bedoeld als een buffer bij tegenvallende baten of lasten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Personeelsbeloningen / pensioenen

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

De FMS heeft zich vrijwillig aangesloten bij pensioenfonds ABP.. Op grond van de uitvoeringsovereenkomst en RJ 271 is het de stichting toegestaan de pensioenregeling te verwerken overeenkomstig de verplichting aan de pensioenuitvoerder. Uit dien hoofde worden de over een jaar verschuldigde pensioenpremie als pensioenlast in de staat van baten en lasten verwerkt.

Nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord tegen de reële waarde, indien de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de uiteindelijke (financiële) omvang van de nalatenschap kan worden gemaakt. Deze beoordeling vindt per nalatenschap plaats. De organisatie verwerkt uitbetalingen in de vorm van voorschotten in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen.

TOELICHTING JAARREKENING

Balans

	2023 €	2022 €
Overheidssubsidie (1)		
NFRP-MATRA	7.614	2.316
NFRP SHIRAKA	2.789	7.665
	<u>10.403</u>	<u>9.981</u>

Het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP) ondersteunt de ontwikkeling van de rechtsstaat en de democratie. Het richt zich op Oost-Europa, de Westelijke Balkan en de Arabische regio. Het NFRP bestaat uit 2 onderdelen, het NFRP-Matra programma voor de (Oost-) Europese regio en Shiraka voor de Arabische regio.

Voor de NFRP-MATRA en NFRP-SHIRAKA geldt dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken de FMS rechtstreeks een voorschot verstrekt van 95%, het daaropvolgende jaar wordt de subsidie definitief vastgesteld en ontvangt de FMS het resterende deel.

De subsidies tot en met 2022 zijn definitief vastgesteld door beide ministeries.

Inzake de vordering WFPP, zie (2)

Overige vorderingen en vooruitbetaald (2)

PvdA inzake subsidie WFPP	36.232	47.360
<i>Projecten European Forum</i>		
SPD	25.000	-
<i>Partner bijdragen publieksactiviteiten</i>		
FEPS : Bijeenkomst Skopje	-	21.043
FEPS : Afrikadag	37.819	
	<u>37.819</u>	<u>21.043</u>
<i>Projecten met zusterpartijen in Europa</i>		
SD Platform Armenie	290	
Udruzenje forum lijeve inicijative/Bosnie-Herzegovina	247	-
Societe 5 C Consultin/Tunesë	294	-
Centar Modernih vestina/Servië	1.760	121
Socialdemokraterna	364	
Progres	-	40
NVO fonds za progresivne politieke/Montenegro	-	335
Totaal Projecten	<u>2.955</u>	<u>496</u>
<i>Overige</i>		
Nog te ontvangen donaties	790	
Nalatenschap	123.231	
Licenti Spotler	1.431	
Groenlinks	153	-
Creditcard	-	360
Verzuimverzekering	-	3.140
	<u>125.605</u>	<u>3.500</u>
	<u>227.611</u>	<u>72.399</u>

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Balans (vervolg)

	2023 €	2022 €
Overige vorderingen en vooruitbetaald (2)		
<p>De FMS ontvangt krachtens de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP) en het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP) van respectievelijk het Ministerie van Binnenlandse Zaken en het Ministerie van Buitenlandse Zaken jaarlijks subsidie. De subsidie voor de WFPP wordt middels een voorlopige beschikking en slechts voor 80%, gelijk met van de aan de partij verbonden wetenschappelijke bureau en jongerenorganisatie, overgemaakt aan de politieke vereniging die de ontvangen bedragen ter beschikking dient te stellen aan de genoemde organisaties. In het 4e kwartaal van het daaropvolgende jaar ontvangt de politieke vereniging de definitieve beschikking over het voorafgaande jaar en wordt het resterende deel van de subsidie (20%) die de politieke vereniging ontvangt, volledig ter beschikking gesteld aan de organisaties. Deze vordering wordt niet meer vermeld onder overheidssubsidie maar onder overige vorderingen. Op de balans van de politieke vereniging staat de totale vorderingen aan subsidie Wet Financiering Politieke Partijen w.o. ook het deel van de verbonden instellingen.</p>		
Liquide middelen (3)		
Rabobank 394546121	155.396	251.161
Rabobank 346715407	-	24.615
	<u>155.396</u>	<u>275.776</u>
<p>Rekening 346715407 is januari 2024 opgeheven. Het saldo van rekening 394546121 is vrij besteedbaar.</p>		
Eigen vermogen (4)		
Continuïteitsreserve		
Beginstand per 1 januari:	93.082	59.653
Toevoeging:	98.942	33.429
Onttrekking:	-	-
Eindstand 31 per december	<u>192.024</u>	<u>93.082</u>
De Born Vrouwenfonds		
Beginstand per 1 januari:	26.997	34.376
Toevoeging:	-	-
Onttrekking:	-	-7.379
Eindstand per 31 december	<u>26.997</u>	<u>26.997</u>
Dit jaar zijn er geen trainingen voor vrouwen geweest.		
Totaal	<u>219.021</u>	<u>120.079</u>

De continuïteitsreserve wordt gebruikt in het geval zich onvoorziene uitgaven voordoen of dat er een tegenvaller is in de baten.

De Born was een stichting voor vrouwenemancipatie die trainingen verzorgde voor vrouwen. In 2016 heeft de stichting zichzelf opgeheven en heeft de daarbij geld geschonken aan de FMS met de voorwaarde om het te gebruiken voor trainingen voor vrouwen.

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Balans (vervolg)

	2023 €	2022 €
Schulden op korte termijn		
Partij van de Arbeid rekening-courant (5)		
Rekening courant PvdA - FMS per 01-01	143.919	44.044
Ontvangen van PvdA	660.116	739.006
Af: betaald aan PvdA	-681.499	-639.131
Rekening courant PvdA - FMS per 31-12	<u>122.536</u>	<u>143.919</u>
Nog te betalen en vooruitontvangen (6)		
Societe 5C Consultin	-	166
Progres / Noord-Macedonië	1.551	-
	<u>1.551</u>	<u>166</u>
<i>European forum</i>		
Labour	7.513	5.586
FEPS	-	41.397
Olof Palme Stichting Zweden 2022		7.739
<i>Overige</i>		
Bankkosten	28	30
Reisbureau	-	260
Verzuimverzekering	624	-
Terug te betalen subsidie jongerentraject Afrikadag	6.200	-
Accountantskosten	2.880	9.063
Af te dragen Loonheffingen	11.260	11.002
Af te dragen pensioenpremie ABP	3.626	4.172
	<u>24.618</u>	<u>24.526</u>
	<u>33.682</u>	<u>79.414</u>

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten

Baten	Begroting 2023 €	Realisatie 2023 €	Realisatie 2022 €
Overheidssubsidie (7)			
WFPP	€ 148.500	129.604	142.882
WFPP Def.vaststelling voorafgaand jaar.		-16.014	2.528
NFRP-MATRA	€ 44.253	55.788	46.315
NFRP-SHIRAKA	€ 152.275	152.276	153.306
	<u>345.028</u>	<u>321.654</u>	<u>345.031</u>
Bijdragen European Forum (8)			
FEPS		-	21.043
Olof Palme International Center		1.629	32.683
Sociaal democraten Denemarken		6.000	6.000
Sociaal democraten Zweden		27.000	27.000
SPD Duitsland		25.000	25.000
SPOE/Karl Renner Instituut Oostenrijk		6.000	6.000
Labour Party/Westminster Foundation.		37.228	33.150
Partij van de Arbeid		18.000	6.000
	<u>90.000</u>	<u>120.857</u>	<u>156.875</u>

Bijdrage partij van de Arbeid (9)

De FMS krijgt jaarlijks een bijdrage van € 18.300 van de Partij van de Arbeid ter ondersteuning van haar werk .

Op 19 september 2019 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen van de heer Jetten om de politieke partijen structureel meer te ondersteunen.
 Daar er geen kaders zijn vastgesteld waaraan deze gelden besteed moeten worden staat het de politieke partijen vrij om dat zelf te bepalen naar eigen inzicht. Zo mag een partij de gelden ook gebruiken om de aan de partij verbonden organisaties te versterken. Te denken valt aan de jongerenorganisatie, het wetenschappelijk instituut en de organisatie die zich bezig houdt met buitenlandse activiteiten. De FMS heeft om deze redenen € 70.000 ontvangen.
 Zij zal dit verantwoorden aan de PvdA die het op haar beurt verantwoordt aan het ministerie van Binnenlandse Zaken.

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten

Baten	Begroting 2022 €	Realisatie 2023 €	Realisatie 2022 €
Partner bijdragen Afrikadag en andere (10)			
Zweedse Arbeiders partij		363	-
Stichting Adamfo Ghana		250	-
Nederlands Instituut voor Meerpartijen Democratie		1.000	-
Woord en Daad		1.000	-
Solidar		2.800	-
Netherlands International Cooperation Collection		100	-
Save the Children NL		1.200	-
Stichting Stedebank Haarlem Mutare		-	450
Amref Flying Doctors		-	600
Women engage for a Common Future (WECF)		1.500	750
FNV		1.350	1.150
Universiteit Leiden		-	300
Action Aid		5.000	5.000
European Centre for DEVE		-	600
Stichting Cordaid		2.500	800
Stichting Tear fund Nederland		-	950
Albert Schweitzer Fonds Nederland		-	1.000
Oxfam Novib		2.500	5.000
Ministerie van Buitenlandse Zaken		5.000	6.500
Paradise and Wilderness		-	300
FEPS		58.797	50.993
FEPS		-	1.729
Storringen donateurs en kaartverkoop		-	7.424
		<u>83.360</u>	<u>83.546</u>
Projecten in Nederland (11)			
Democratie onder druk		7.424	-
Jongerentraject Afrikadag		25.000	-
Politiek Cafe Oekraïne		153	-
		<u>32.577</u>	-
Bijzondere bate (12)			
		123.231	-

De FMS kreeg op 21 december bericht dat zij een van de erfgenamen is inzake de nalatenschap van mevrouw Lighart uit Amsterdam. Het erfdeel is vastgesteld op 123.231, vrij van belasting maar exclusief kosten notaris.

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

	Begroting 2023 €	Realisatie 2023 €	Realisatie 2022 €
Lasten			
Personeelslasten (13)			
Salarissen	275.000	232.151	195.702
Sociale lasten		42.559	36.684
Pensioenpremies		31.061	31.444
Overwerk		1.391	6.533
Werkgeversverzekering		-	3.309
Cafetariaregeling		80	-
Reservering vakantiegeld/verlofuren		17.697	15.174
Reiskosten woon - werk		10.551	9.907
Thuiswerkvergoeding		798	763
Overige personeelskosten		-	-
Doorberekend aan projecten		-69.074	-83.732
Doorberekend aan PvdA t.b.v. Prov.Statenvierkiezingen		-11.917	-
	<u>275.000</u>	<u>255.297</u>	<u>215.784</u>
Gemiddeld FTE 2022 en 2023: 3,5 resp. 4,1			
Overige organisatiekosten (14)			
Huisvestingskosten	20.000	13.825	13.167
Bureaunkosten	15.000	17.419	17.413
Computerkosten	10.000	15.576	16.900
Reis- en verblijfkosten medewerkers	2.500	1.883	4.038
Abonnementen en lidmaatschappen	7.500	8.758	6.097
Accountantskosten	5.000	13.915	8.652
Vergaderkosten	2.000	1.205	1.868
Fondsenwerving	11.000	12.739	12.613
Overige kosten	5.000	-	1.886
Kosten vrijwilliger		950	-
	<u>78.000</u>	<u>86.271</u>	<u>82.633</u>
Overige personeelskosten			
Personeelsfestiviteiten	-	2.093	7.725
Jubilea en afscheid personeel	-	29	96
Overige kosten	-	3.085	-96
	-	<u>5.208</u>	<u>7.725</u>
Totaal overige organisatiekosten	5.000	91.479	90.358
AF: doorberekend aan projecten		-10.190	-15.510
	<u>83.000</u>	<u>81.289</u>	<u>74.848</u>

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

Lasten (vervolg)

	Realisatie 2023 €	Realisatie 2022 €
Projecten uit WFPP, MATRA & Shiraka (15)		
Regio Zuidoost Europa (gefinancierd uit WFPP)		
Albanië	-	394
Bosnië & Herzegovina		5.245
Macedonië	15.937	15.126
Montenegro	7.902	4.920
Servië	-	-
Conferentie Servië 12-14/11/2021	-	-
Lidmaatschappen: FEPS Solidar, TJN Partos	927	2.000
Turkije onderzoek diaspora	-	-
Regio Midden-Oosten & Noord Afrika (gefinancierd uit NFRP SHIRAKA)		
Libanon (act.B1)	17.919	10.542
Toegerekende salariskosten	10.000	4.800
Jordanië (act.A1-A3)	39.851	43.968
Toegerekende salariskosten	15.000	14.400
Tunesië (act.D1-D3)	39.316	33.491
Toegerekende salariskosten	20.000	19.200
Zweden (act.D1)		4.800
Toegerekende salariskosten	-	4.800
Informatieproject (Act. E1)	-	-
Toegerekende salariskosten	-	9.600
Toegerekende overige organisatiekosten	10.190	15.510

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

Lasten (vervolg)

	Realisatie 2023 €	Realisatie 2022 €
Regio Oost-Europa (gefinancierd uit NFRP-MATRA)		
Bosnië & Herzegovina	3.994	
Toegerekende salariskosten	1.579	
Armenië (act.A1-A2)	14.995	10.185
Toegerekende salariskosten	1.578	1.000
Moldavië	-	1.441
Toegerekende salariskosten	-	1.000
Wit Rusland (Act.B1)	10.007	9.451
Toegerekende salariskosten	1.578	1.000
Oekraïne (Act.C1-C3)	20.479	20.346
Toegerekende salariskosten	1.578	2.000
	232.830	230.419

Projecten uit WFPP, MATRA & Shiraka(15)

Totale subsidiabele lasten conform de Wfpp, zijnde alle lasten van de stichting exclusief eventuele uitgaven die echt niet passen binnen de subsidiabele activiteit 'het onderhouden van contacten met zusterpartijen buiten Nederland.	749.445	901.208
Af: subsidiabele lasten opgevoerd binnen Matra (ter voorkoming van dubbele subsidie)	-55.788	-46.423
Af: subsidiabele lasten opgevoerd binnen Shiraka (ter voorkoming van dubbele subsidie)	-152.276	-156.311
Af: Ontvangen projectbijdragen voor specifieke projecten, waarbij lasten volledig/ grotendeels worden gedekt door projectbijdragen:		
Project met Olof Palme Stichting International Center	-	-165.877
Projecten De Born	-	-4.800
Foundation European Progressive studies	-82.161	-82.583
Internationale Projecten European Forum	-60.996	-121.744
	398.224	323.471

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

Lasten (vervolg)

	Realisatie 2023 €	Realisatie 2022 €
Internationale Projecten European Forum (16)		
Algemene kosten	2.091	8.137
News Service	6.496	18.436
Conferentie Skopje	-	28.595
Conferentie Bosnië-Herzegovina	7.462	
Summerschool Kroatië	1.000	
Regional Best Practise in the Western Balkans: LGBTI	37.228	31.358
Factfinding Moldavië	-	1.898
Factfinding Georgië	4.788	-
Factfinding Litouwen	302	-
Training met Friederich Ebert Stiftung	-	1.737
Training Leadership Academy, Tunesië	1.629	
	60.996	90.161

Projecten in Nederland (17)

Democratie onder druk	1.880	-
Fair politics	724	297
Politieke café's	3.294	4857
Jongerentraject Afrikadag	30.974	-
	36.871	5.154

"Democratie onder Druk" betreft een initiatief van Nederlandse non-profitorganisatie w.o. de FMS die contateren dat autoritarisme in opkomst is en daarmee de democratie onder druk komt te staan.

Jongerentraject Afrikadag is tot stand gekomen middels een eenmalige subsidie van Erasmus+, een EU-programma voor onderwijs, opleiding, jeugd en sport in Europa

Foundation European Progressive studies (18)

De FMS doet in samenwerking met Foundation European Progressive Studies (FEPS) een aantal projecten. De kosten worden betaald door FEPS. De FMS levert een percentuele bijdrage aan ieder project. Het percentage dat de FMS betaalt, wordt contractueel vastgelegd. Het betreft de volgende projecten:

Afrikadag

Externe kosten	79.411	50.971
eigen bijdrage betaald aan FEPS	-	29.890

Progressive path to rebuild Ukrain

Externe kosten	1.250	-
----------------	-------	---

Challenges for social Democracy

Externe kosten	1.500	-
Eigen bijdrage betaald aan FEPS	-	-

EU-Russia Relations

eigen bijdrage aan FEPS	-	1.722
	82.161	82.583

Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te Den Haag op 05-06-

Bert Koenders (voorzitter)

Kirsten Meijer (vicevoorzitter)

Hayte de Jong (Panningmeester)

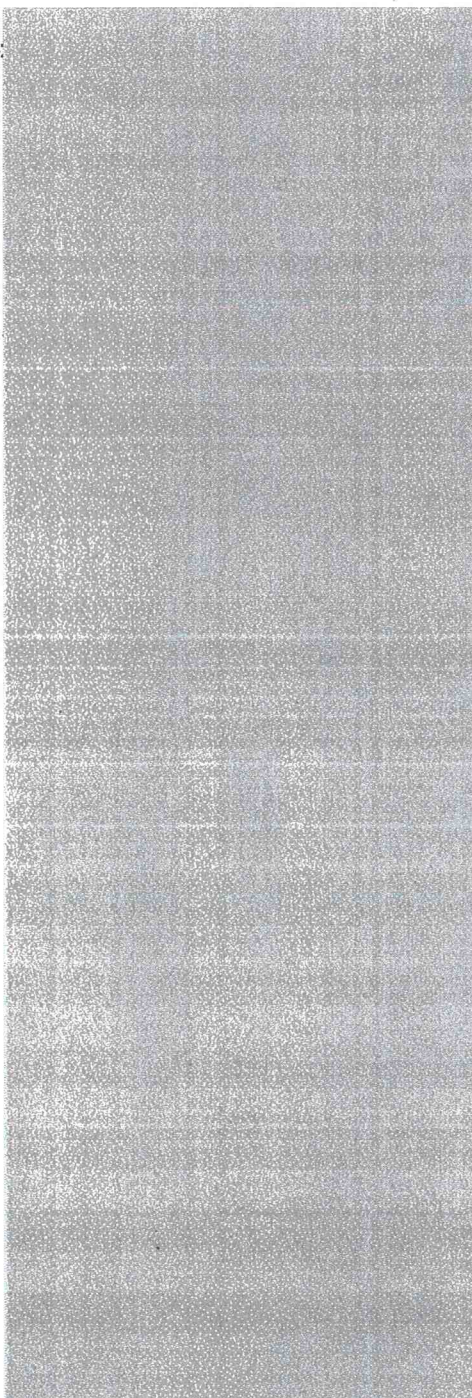
Ties Huis in 't Veld (qq algemeen bestuurslid,
intl. secretaris PvdA).

Lau Schulpen (algemeen bestuurslid)

Yannick du Pont (algemeen bestuurslid)

Milka Yemane (algemeen bestuurslid)

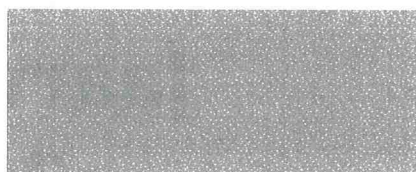
KIZA MAGENDANE
(ALGEMEENBESTUURLID)

Ondertekening Jaarrekening FMS 2023

Vastgesteld en goedgekeurd te Nijmegen op 26 juni 2024

Lau Schulpen (algemeen bestuurslid)

WIARDI
WETENSCHAPPELIJK BUREAU
BECKMAN
VOOR DE SOCIAAL-DEMOCRATIE
STICHTING

EMMAPARK 12 2595 ET DEN HAAG
E-MAIL info@wbs.nl TELEFOON [070]2629720

Jaarverslag 2023

Inhoud

1.	De opdracht van de Wiardi Beckman Stichting.....	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Functies WBS.....	4
1.3	Vervroegde Tweede Kamerverkiezingen	4
2	Analyse, agendering en programmatisch werk.....	5
2.1	Samen onze toekomst in handen nemen	5
2.2	Van winst naar waarde	5
2.3	Biografie Wim Kok.....	5
2.4	Dr J.M. Den Uyl-leerstoel	6
2.5	S&D jaaroverzicht.....	6
3	Forum en netwerkfunctie	8
3.1	Bijeenkomsten en lezingen	8
3.2	Media, radio- en tv-optredens	9
3.3	Netwerk en werkgroepen	11
5	Programmatisch werk voor PvdA.....	13
5.1	PvdA en PvdA-netwerk	13
5.2	Verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen	13
6	Curatorium, staf en fellows.....	14
6.1	Curatorium	14
6.2	Staf.....	14
6.3	Fellows.....	14
7	Jaarrekening 2023.....	15

1. De opdracht van de Wiardi Beckman Stichting

1.1 Inleiding

De Wiardi Beckman Stichting (WBS) stelt zich ten doel om urgente maatschappelijke vraagstukken te signaleren en deze wetenschappelijk te analyseren vanuit een langetermijnperspectief. Door een sociaal-democratische lens en middels haar onderzoek te toetsen aan de noden en wensen van burgers, adviseert de WBS toekomstgericht. Dat doet ze aan de Partij van de Arbeid in het bijzonder en de samenleving in het algemeen.

De WBS kan haar taak alleen vervullen met de hulp van een uitgebreide kring van vrijwilligers uit de wereld van de wetenschap, politieke en maatschappelijke organisaties en openbaar bestuur. De WBS is niet zozeer het kantoor maar die gemeenschap. Het kantoor initieert, selecteert, faciliteert en organiseert en is als zodanig de spin in het web van een kring van betrokkenen.

Om haar doelstelling te kunnen vervullen is de onafhankelijke positie van de WBS essentieel. Haar onafhankelijkheid kenmerkt zowel de programmering, werkwijze, als inhoud van de WBS-activiteiten. De WBS is in die zin een kritische vriend die oog heeft voor maatschappelijke problemen en tegenstrijdigheden in beleid en ontvankelijkheid voor nieuwe inzichten stimuleert. Een gezonde afstand van bestaand beleid, politieke omstandigheden op een bepaald moment en beleidsmakers is daarvoor een vereiste.

1.2 Functies WBS

De Wiardi Beckman Stichting vervult ten minste drie functies: (1) zelfstandige analyse, agendering en programmatisch werk; (2) een forum- en netwerkfunctie en (3) ondersteuning van programmatisch werk in partij- en verkiezingsprogrammacommissies van de PvdA. Hieronder wordt langs deze functies verslag gedaan van de WBS-activiteiten in 2023.

1.3 Vervroegde Tweede Kamerverkiezingen

De vervroegde Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023 hebben een grote stempel gedrukt op de werkzaamheden van de WBS in 2023. De discussienotitie 'Samen onze toekomst in handen nemen' die in februari werd gepresenteerd, en de discussies met leden in het land over de inhoud van linkse samenwerking naar aanleiding hiervan, kwamen al snel in het teken van deze verkiezingen te staan. De directeuren van de Wiardi Beckman Stichting en van het wetenschappelijk bureau GroenLinks namen gezamenlijk het voorzitterschap van de programmacommissie op zich.

2 Analyse, agendering en programmatisch werk

2.1 Samen onze toekomst in handen nemen

In de Tweede en Eerste Kamer werkten de fracties van PvdA en GroenLinks in 2023 steeds nauwer samen. Veel aandacht ging bij de samenwerking uit naar de vorm, weinig aandacht was er voor de inhoud. In 2022 is de Wiardi Beckman Stichting samen met het wetenschappelijk bureau GroenLinks begonnen aan een verkenning voor een ideologisch fundament onder de samenwerking. Op het congres van februari 2023 is het resultaat hiervan gepresenteerd: het discussiestuk 'Samen onze toekomst in handen nemen'.

In de maanden die daarop volgden zijn diverse ledengesprekken in het land georganiseerd met leden van GroenLinks en PvdA om over de inhoud van de discussienota te discussiëren, en verscheen een negendelige podcast waarin met experts onderwerpen van de discussienota verder werden uitgediept.

Coördinatie: Tim 'S Jongers (in nauwe samenwerking met Noortje Thijsen, directeur van het wetenschappelijk bureau van GroenLinks)

Medewerker WBS: Arjan Reurink en Janneke Holman

Eindproduct: Discussienotitie 'Samen onze toekomst in handen nemen'

Planning Afgerond in 2023

2.2 Van winst naar waarde

De samenleving heeft meer dan ooit behoefte aan een bedrijfsleven dat bijdraagt aan oplossingen voor maatschappelijke problemen. Daarom doen de WBS, het wetenschappelijk bureaus GroenLinks en de Van Mierlo-stichting in een gezamenlijk manifest een aantal hoognodige voorstellen om het leveren van een maatschappelijke bijdrage tot de kern van het bedrijfsmodel te maken.

Medewerker WBS: Arjan Reurink

Eindproduct: Online publicatie Van winst naar waarde

Planning Afgerond in 2023

2.3 Biografie Wim Kok

Wim Kok heeft gedurende dertig jaar grote invloed uitgeoefend op de sociale en politieke verhoudingen in Nederland. Marnix Krop werkte tot aan zijn plotselinge overlijden op 28 juli 2022 als fellow van de WBS aan een politieke biografie die de grote lijnen, beheersende thema's en beslissende momenten in Koks leven behandelt, als vakbondsvoorzitter, als PvdA-leider, als minister van Financiën en als voorman van twee 'paarse' kabinetten. Joop van den Berg en Dick Benschop nemen de begeleiding van de biografie op zich. Diederik Smit is bereid gevonden de biografie te schrijven.

Coördinatie: Annemarieke Nierop (coördinatie vanuit WBS), Joop van den Berg & Dick Benschop (inhoudelijke begeleiding)

Auteur: Diederik Smit

Eindproduct: De volledige biografie staat gepland voor 2024

2.4 Dr J.M. Den Uyl-leerstoel

Aan de Universiteit van Amsterdam is sinds 1988 de Dr. J.M. den Uyl-leerstoel ingesteld in samenwerking met en gefinancierd door de WBS, die zich richt op de ontwikkelingen in het democratisch socialisme, in relatie tot wetenschap en samenleving. Per 1 juli 2023 is Femke Roosma benoemd tot bijzonder hoogleraar op de Den Uyl-Leerstoel. De komende jaren zal Femke Roosma binnen deze leerstoel onderzoek doen naar de verzorgingsstaat en sociaal beleid en hoe deze voor betere bestaanszekerheid en meer sociale binding in de samenleving kunnen zorgen.

2.5 S&D jaaroverzicht

In 2023 hebben we ons georiënteerd op het verder ontwikkelen van het tijdschrift, o.a. door (theoretische) essays te verbinden met korte artikelen met voorbeelden uit de praktijk, en door vaker te werken met themanummers waarin één vraagstuk centraal staat dat relevant is voor de WBS. Het doel van deze manier van werken is om S&D veel effectiever te gaan gebruiken ter ondersteuning van het programmatische werk van de WBS. Aan het einde van het jaar zijn we begonnen met het opruisen van de opmaak, waarvan de eerste resultaten in de jaargang 2024 te zien zijn.

Socialisme & Democratie (S&D) bestaat sinds 1939 en verschijnt zes keer per jaar. De redactie bestond in 2023 uit: Paul de Beer, Nik de Boer, Meike Bokhorst, Wimar Bolhuis, Josette Daemen, Patricia Dinkela (eindredactie), Janneke Holman (eindredactie), Ruud Koole, Marijke Linthorst, Kiza Magendane, Annemarieke Nierop (hoofdreductie), Tim 'S Jongers, Arjan Reurink en Bram van Welie

Nummer 1: Veel onbegrip over het demonstratierecht

Waar liggen de plichten van de overheid als burgers willen protesteren? Die vraag wordt steeds relevanter met demonstraties van Extinction Rebellion, anti-abortus demonstranten en boerenprotesten, en daarop geven Manar El Amrani en Henk Kummeling het antwoord. Verder schrijven Tim 'S Jongers en Noortje Thijssen in dit nummer over het discussiestuk 'Samen onze toekomst in handen nemen', en reconstrueerde Ruud Koole de debatten en standpuntbepalingen rond het CETA-handelsverdrag met Canada.

Nummer 2: Over het minimumloon, personeelstekorten en deeltijdwerk als klassenprobleem

Waarom is het belangrijk dat het minimumloon nog verder stijgt? Op die vraag geeft Wiemer Salverda in dit nummer een antwoord. Verder betoogt Paul de Beer dat de regering werkgevers moet stimuleren om zittend personeel aan zich te binden en nieuw personeel te werven onder degenen die nu niet werken. Anja Meulenbelt zet uiteen dat we de klassenongelijkheid alleen kunnen tegengaan als we vrouwen in deeltijdbanen zoals de schoonmaak en kinderopvang beter gaan waarderen. Europarlementariër Agnes Jongerius schrijft over de Europese Richtlijn voor Toereikende Minimumlonen.

Nummer 3: Naar een groene welzijnseconomie

Wat betekent die 'groene welzijnseconomie' die de Wiardi Beckman Stichting en het wetenschappelijk bureau GroenLinks als gezamenlijk ideaal formuleren nu eigenlijk precies? Dat diepen we in dit nummer uit. Willem van der Deijl en Dick Timmer denken dat ecologische, sociale en democratische doelen elkaar onherroepelijk soms in de weg zullen zitten. Zij betogen dat politieke partijen daarom niet alleen het ideaal moeten schetsen, maar ook aangeven hoe zij zullen kiezen als deze belangen botsen. Annemarieke Nierop interviewde Tine de Moor over 'commons' (burgercollectieven), en waarvoor dit wel of geen oplossing is voor uitdagingen in de

samenleving. Bernard ter Haar betoogt dat de weg naar de groene welzijnseconomie begint met het eerlijk erkennen van de kwetsbaarheid van het huidige openbaar bestuur en het organiseren van het herstel daarvan.

Nummer 4: Democratische vernieuwing

Wat is er nodig om onze democratie te vernieuwen en te versterken? Meike Bokhorst analyseert in dit nummer dat de opkomst bij verkiezingen in bepaalde wijken in Den Haag veel lager is dan elders. Het gevolg: politieke partijen komen daar nauwelijks meer, want er is voor hen minder te halen. Sarah de Lange roept in een column op om 16-jarigen het recht te geven om te stemmen, zodat ze kunnen meebeslissen over belangrijke thema's die hun toekomst raken. Hans Vollaard ziet dat directe participatie logisch is, maar beperkt werkt omdat sommige groepen inwoners oververtegenwoordigd zijn.

Nummer 5: Hoe verder in Europa?

In dit nummer blikken we vooruit op de Europese Verkiezingen op 6 juni 2024. De Europese Richtlijn voor Toereikende Minimumlonen is aangenomen, dus ook Nederland moet aan de bak. Daarover schrijft Elmar Smid. Ties Huis in 't Veld pleit voor een gelijkwaardige relatie tussen Europa en het mondiale zuiden. Agnes Jongerius blikt terug op haar tien jaar in het Europese Parlement, en zag ze de focus verschuiven van marktwerking, begrotingsdiscipline en bedrijfsbelangen naar een socialer Europa waarin er meer oog is voor de noden en wensen van mensen.

Nummer 6: Gidsland België

In dit nummer gingen we gluren bij de burens: is België ons nieuwe gidsland? Janneke Holman interviewde Léonie de Jonge over de vraag hoe het kan dat uiterst rechtse partijen geen voet aan de grond krijgen in Wallonië, in tegenstelling tot in Vlaanderen en Nederland. Gloria Ghéquièrre schrijft over de inzet van België tijdens het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie: het oplossen van medicijntekorten die ook landen in Europa teisteren. Stan De Spiegelaere zet uiteen hoe de automatische loonindexering in België werkt, en waarom het een goed exportproduct zou zijn in tijden van inflatie.

3 Forum en netwerkfunctie

3.1 Bijeenkomsten en lezingen

Presentatie discussienotitie 'Samen onze toekomst in handen nemen'

Tim 'S Jongers en Noortje Thijssen presenteerden de discussienotitie op het partijcongres van 4 februari.

Discussie met leden over 'Samen onze toekomst in handen nemen'

Na de presentatie van de discussienotitie 'Samen onze toekomst in handen nemen' in februari, organiseerde de WBS samen met het wetenschappelijk bureau GroenLinks en de partijbureaus diverse ledengesprekken in het land met leden van GroenLinks en PvdA om over de inhoud van de discussienota te discussiëren.

In de volgende steden werd een ledengesprek georganiseerd:

- Den Haag (8 mei)
- Eindhoven (17 mei)
- Sittard (21 mei)
- Enschede (26 mei)
- Rotterdam (1 juni)
- Groningen (9 juni)
- Almere (12 juni)
- Arnhem (17 juni)
- Utrecht (21 juni)
- Leeuwarden (24 juni)
- Amsterdam (26 juni)

Daarnaast organiseerden 35 afdelingen zelf een ledengesprek, waarvan de uitkomsten werden teruggekoppeld aan de wetenschappelijke bureaus.

Denkgroepen

Tot aan de verkiezingen heeft de WBS drie denkgroepen geïnitieerd. Deze zijn: Taal en Politiek, Een Rechtvaardige Duurzaamheidstransitie en Tegensprekers. De input van de denkgroepen is voeding geweest voor WBS-standpunten ten aanzien van deze thema's. De denkgroep Taal en Politiek heeft bovendien een versie van het verkiezingsprogramma in heldere taal geschreven.

Podcast 'Samen onze toekomst in handen nemen'

In aanvulling op de discussienota en de ledengesprekken publiceerde de WBS samen met het wetenschappelijk bureau GroenLinks in de zomer een negendelige podcastreeks waarin onderwerpen uit de discussienotitie in gesprek met experts verder werden uitgediept. Te gast waren o.a. Merijn Oudenampsen en Naomi Woltring over afnemend collectief welzijn, Vera Vrijmoeth en Rodrigo Fernandez over brede welvaart en Sieger Sloot over klimaatrechtvaardigheid.

In gesprek met Bernie Sanders over alternatieven voor het kapitalistische systeem

Op 11 oktober organiseerde de Wiardi Beckman Stichting samen met het wetenschappelijk bureau GroenLinks een gesprek tussen Bernie Sanders en Frans Timmermans en met vertegenwoordigers van Greenpeace en FNV. Locatie: Tivoli in Utrecht.

Dreeslezing door Tim 'S Jongers en Noortje Thijssen

Op 27 november hielden Tim 'S Jongers en Noortje Thijssen de Dreeslezing onder de titel 'Een machtige Stroom'. De lezing is uitgegeven bij Van Genneep.

3.2 Media, radio- en tv-optredens

Hieronder volgt een selectie van media, radio- en tv-optredens.

Televisie

De Kloofdichters (VPRO Tegenlicht, 26 januari 2023)

Er loopt een kloof door Nederland tussen arm en rijk. Onze directeur Tim 'S Jongers heeft het liever over de kloof tussen 'hoopvollen' en 'hooplozen'. Hoe kunnen we die kloof overbruggen? VPRO Tegenlicht ging op zoek naar mensen die beide werelden kennen: de kloofdichters. Het verhaal van 'S Jongers stond centraal in deze aflevering.

Talkshow De Sociëteit (NRT, 12 maart 2023)

Waar komt de kloof tussen de leefwereld en systeemwereld van ambtenaren vandaan? Tim 'S Jongers was te gast bij de talkshow De Sociëteit, uitgezonden op NPO2, om te reageren op het SCP-rapport over ongelijkheid in Nederland.

Talkshow De Afspraak (Canvas, 9 oktober 2023)

'Ga lekker broccoli eten en de armoede verdampt! Maar als frikandellen goedkoper zijn van broccoli, dan ga je toch vooral voor die frikandellen kiezen in armoede'. Tim 'S Jongers schoof aan bij de Vlaamse talkshow De Afspraak, uitgezonden op Canvas.

Podcasts & Radio

Podcast Studio Tegengif (21 februari 2023)

Waarom laten wij ons beleid toch telkens maken door mensen die gezond, tevreden en gelukkig zijn? Tim 'S Jongers ging in de podcast Studio Tegengif in gesprek met Wimar Bolhuis en Wouter Welling over hoe we de leefwereld van mensen meer in de systeemwereld van de overheid kunnen krijgen.

Podcast Het Uur van NRC (10 maart 2023)

'Armoede kruipt onder je ziel en laat je nooit meer los'. Pieter van der Wielen ging in de podcast Het Uur van NRC in gesprek met Tim 'S Jongers over de groeiende kloof tussen 'hoopvollen' en 'hooplozen', en hoe dat kan leiden tot het aanbieden van een 'beledigende broccoli' aan kinderen die niet eens ontbijt hebben gehad.

Brainwash Zomerradio (Omroep Human, 18 juli 2023)

In Brainwash Zomerradio interviewt Floortje Smit denkers aan de hand van muziek. In tien afleveringen spreekt ze met filosofen, wetenschappers, theatermakers en schrijvers over de muziek die vormend is geweest voor hun identiteit en voor hun denken. Op 18 juli was Tim 'S Jongers een uur lang te gast.

Interviews in dagbladen en magazines

'Falen is geen eigen keuze' (De Telegraaf, 12 februari 2023)

'Maak geen sociaal beleid op basis van modellen, maak gebruik van ervaringskennis.' De Telegraaf interviewde Tim 'S Jongers onze sociale grondrechten in crisis, het belang van ervaringskennis in beleid en de bijstand als wielklem in plaats van trampoline.

Tim 'S Jongers, de Belg die op de Nederlandse politiek weegt: 'Arm zijn, is een fulltime job' (De Tijd, 21 april 2023)

"Flatscreens zijn nog zoets. 'Als ik arm was, zou ik een betere arme zijn', zeggen al die mensen. Wel, ik denk het niet. Ze begrijpen niet dat mensen aan de onderhand wel geld uitgeven aan de flatscreen. Wel, als je mensen sociaal compleet wil uitsluiten, pak dan vooral hun flatscreen af," aldus Tim 'S Jongers in het interview in de Vlaamse krant De Tijd.

'Nederland is een gidsland, maar helaas in heel negatieve zin' (Knack, 13 juni 2023)

"Van straatvechter uit Antwerpen naar directeur van de Wiardi Beckman Stichting: als Tim 'S Jongers – nog altijd met een licht Antwerps accent – over armoede praat, dan luistert politiek Nederland." Het Vlaamse magazine Knack interviewde Tim 'S Jongers over Nederland én België.

'Mensen zijn niet afgehaakt, maar weggeduwd' (Trouw, 23 juni 2024)

Wat is het linkse antwoord op de kloof die Nederland verdeelt? Daarover interviewde Trouw Tim 'S Jongers: 'Laat me maar zeggen zoals het is: hoogopgeleiden hebben belachelijk goed voor zichzelf weten te zorgen'.

Deze Belg weegt op het sociaal beleid van Nederland: 'Dat het volk geregeerd wordt door de elite, is toch gewoon zo?' (De Morgen, 21 oktober 2023)

"In de duisternis van stelt een mens zich andere vragen dan voor het laptoplicht. In het schijnsel van een laptop ben jij als lid van de 15% bezig met een technische operatie. In de duisternis van armoede leef je onder stress en ontbering." De Vlaamse krant De Morgen interviewde Tim 'S Jongers over zijn visie op de kloof in de samenleving.

Partijdenkers GroenLinks en PvdA reageren op PVV-winst: 'Links moet feller de strijd aangaan en minder zichzelf kastijden' (NRC, 10 december 2023)

"We mogen ons verhaal wel met wat meer bravoure vertellen. Ik las vorige week dat klimaatschade ervoor zorgt dat de verzekering van huizen duurder wordt. Daar hebben ze in Wassenaar geen last van, maar in de Schilderswijk wel. Dus bestaanszekerheid staat toch al op de helling." NRC interviewde Tim 'S Jongers en Noortje Thijssen over het gezamenlijke ideologische fundament voor de linkse samenwerking.

Essays Tim 'S Jongers

Een selectie van verschenen essays van Tim 'S Jongers, naast zijn essays als Correspondent Samenleven voor De Correspondent.

- *Wat de allerkwetsbaarsten nodig hebben: bijzondere behandeling van een Bijzondere Overheid (De Correspondent, 5 maart 2023).*
Nederland heeft een efficiënt, maar star voorzieningssysteem. Een ondoorgrondelijk moeras, waarin de allerkwetsbaarste bewoners én overheidsmedewerkers vastzitten. Met een speciale overheidsorganisatie kunnen we dit veranderen, schreef Tim 'S Jongers met Albert Jan Kruijter van het Instituut voor Publieke Waarden voor de Correspondent.
- *Nederland is geen 'hartstikke gaaf land' voor de mensen die het vuile werk doen (Vrij Nederland, 22 februari 2023).*
Stilaan begint het te dagen dat Nederland geen hartstikke gaaf land is voor mensen die telkens de maatschappelijke kastanjes uit het vuur halen. Dat is niet het gevolg van een natuurwet. Er werd ons een meritocratisch walhalla wijsgemaakt. Wat daar niet bij werd

gezegd: geen politiek zonder sociale klasse, betogen Tim 'S Jongers en Ron Meyer in dit essay voor Vrij Nederland.

3.3 Netwerk en werkgroepen

Werkgroep Partijpolitieke Processen

De werkgroep Partijpolitieke Processen fungeert als een discussieplatform over onderwerpen die direct of indirect strategische, machtspolitieke en institutionele aspecten betreffen van het politieke en bestuurlijke bedrijf. Ruud Koole is voorzitter, Arie de Jong secretaris. De werkgroep heeft een ledenbestand van ongeveer 40.

In 2023 kwam de werkgroep zes maal bijeen. De behandelde thema's werden een enkele maal door een lid van de werkgroep en overigens door gastsprekers ingeleid.

- Op 9 februari 2023 werd gesproken over de democratisering van het lokaal bestuur en de positie van lokale partijen. Jantine Kriens, oud-wethouder van Rotterdam en oud hoofddirecteur van de VNG, verzorgde de inleiding.
- Op 23 maart 2023, vlak na de verkiezingen van Provinciale Staten en de effecten daarvan op de samenstelling van de Eerste Kamer schetste Tom van der Meer, hoogleraar politicologie, de achtergronden van de verkiezingsuitslag en de kiezersvoorkeuren. Hij gaf weer dat gaandeweg het politieke landschap een driedeling kent, nadat lange tijd sprake was van een tweedeling.
- Op 14 juni 2023 was Esther-Mirjam Sent, de voorzitter van de PvdA, te gast. Zij gaf weer hoe in haar visie de PvdA er voorstaat, organisatorische en electoraal, en welke weg ze wil volgen om het traject van samenwerking met GroenLinks te lopen.
- Op 12 september 2023 was NRC-journalist Tom-Jan Meeus de inleider. Hij had een jaar of tien een wekelijks artikel in de krant over de achtergronden van hoe het er in politiek en ambtelijk Den Haag aan toe gaat. Hij schetste een aantal rode draden in deze bevindingen.
- Op 24 oktober 2023 werd met de nieuw aangetreden directeur van de Wiardi Beckman Stichting, Tim 'S Jongers, gesproken over zijn visie op de toekomst van de WBS, in het bijzonder als door een fusie van PvdA en GroenLinks ook de wetenschappelijke bureaus zullen samensmelten. Speciale aandacht was er daarbij voor het behoud van specifieke aandacht voor het sociaaldemocratisch gedachtegoed.
- Op 14 december 2023 werd teruggekeken op de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023 en geanalyseerd hoe deze ruk naar extreemrechts moet worden beoordeeld. Inleider was Marcel ten Hooven, parlementair journalist van de Groene Amsterdammer.

Werkgroep Arbeid

De werkgroep arbeid heeft in 2023 geparticipeerd in het project 'Goed werk in een groene economie' samen met het wetenschappelijk bureau van GroenLinks. In 2023 zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd. Op 23 februari over het vergroenen van de economie en de gevolgen voor werk. Op 16 september over het Plan van de Arbeid met Michiel Zonneveld.

Jong WBS

Het bestuur van Jong WBS bestond in 2023 uit: Valentijn Dymphnus van de Beek (voorzitter), Bart Breekveldt (penningmeester), Nils Warsen (secretaris), Jasper Maurice Oenema (communicatie) en Wietze Gerfen. JongWBS heeft 210 leden.

Activiteiten Jong WBS 2023

- 17 februari heeft Jong WBS een kijkavond georganiseerd op het WBS-pand waar de documentaire "Edge of Democracy" over de Braziliaanse politiek is gekeken en besproken door de leden.
- 2 maart is een gezamenlijk bezoek aan de Waterschapsdag van Stichting Rijnlanden over het werk van het waterschap, belangen van verschillende actoren binnen het waterschap en uitdagingen in de komende periode.
- 15 maart is er een verkiezingsnacht georganiseerd met vrouwelijke kandidaten van de drie verschillende lijsten (provincie, waterschap en Eerste Kamer). Deze activiteit vond plaats op het WBS-kantoor in Den Haag met samenwerking van Jong WB, JS DHL & Dwars Leiden-Haaglanden.
- 11 april is JongWBS op uitnodiging van het Nexus Instituut aanwezig op het podium bij de lezing van Franse President Emmanuel Macron. Hier mochten leden van JongWBS vragen indienen en (geselecteerde) vragen stellen aan Macron. De lezing werd gehouden in Amare Den Haag.
- 14 mei is er een verkiezingsnacht gehouden voor de Turkse verkiezingen met een lezing van een sociaal-democratische politieke vluchteling uit Turkije. Na de lezing werden live de verkiezingen in Turkije gevolgd en besproken. Hier werd een locatie voor gehuurd in Utrecht, Café Joost, door middel van een bargarantie.
- 25-27 augustus heeft JongWBS zijn jaarlijkse zomerschool georganiseerd, ditmaal zonder JS vanwege budgettaire restricties vanuit hun kant. Het onderwerp was de relatie tussen overheid en burger, met als doel een representatief beeld te bieden over de op diverse plekken gebroken relatie (denk aan alle affaires en muren waar burgers tegenaan lopen) uit meerdere perspectieven te schetsen. Hiervoor hadden we een divers palet aan sprekers; ervaringsdeskundigen, wethouders, een journalist en een landelijke politicus. Hierbij werden zowel de ideologische en praktische kant, als de perspectieven van burgers belicht. De zomerschool vond plaats in Putten.
- 27 augustus is tegelijk met de zomerschool een middag georganiseerd over linkse samenwerking met JongWB, DWARS en GL. Dit vond plaats op het terrein van de zomerschool en mochten zomerschool deelnemers ook aan meedoen.
- 14 september heeft JongWB, CDJA & JongWBS een avond gehouden over de houdbaarheid van het zorgstelsel, de lange termijn en hoe we ons stelsel progressiever en toekomstbestendiger kunnen maken. Dit werd gedaan door middel van expertlezingen en een discussiepanel. De avond werd gehouden in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam.

5 Programmatisch werk voor PvdA

5.1 PvdA en PvdA-netwerk

De directeur van de Wiardi Beckman Stichting vertegenwoordigt de WBS (q.q.) in het Partijbestuur en in het periodieke directeuren- overleg van de neveninstellingen van de PvdA.

Internationaal vertegenwoordigt de directeur de WBS binnen de FEPS, het EU-samenwerkingsverband van wetenschappelijke instituten die zijn gelieerd aan de PES.

De directeur van de WBS maakt q.q. deel uit van het bestuur van de Stichting die de Den Uyl-lezing organiseert.

5.2 Verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen

Tim 'S Jongers was als directeur van de WBS, en samen met Noortje Thijssen, directeur van het wetenschappelijk bureau GroenLinks, voorzitter van de commissie die het verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen van november 2023 schreef. Arjan Reurink was een van de secretarissen van de commissie. Het opstellen van het verkiezingsprogramma legde een groot beslag op de beschikbare capaciteit van de WBS vanaf de zomer van 2023. Alle medewerkers van de WBS hebben bijgedragen aan deze werkzaamheden, maar Arjan Reurink en Tim 'S Jongers hebben hiervoor ook hun zomervakantieplannen opzij gezet.

6 Curatorium, staf en fellows

6.1 Curatorium

Het curatorium bestond in 2023 uit de volgende leden: Alptekin Akdogan, Heleen de Coninck, Ferd Crone (voorzitter), Menno Hurenkamp, Sarah de Lange, Marjolein Moorman, Songül Mutluer, Tim 'S Jongers (secretaris) en Hans Schenk (penningmeester). De leden van het curatorium worden voor hun werk niet geremunereerd.

Afscheid van het curatorium namen in 2023: Jopie Nooren.

6.2 Staf

De leden van de staf in 2023 waren: Patricia Dinkela, Janneke Holman Tim 'S Jongers, Annemarieke Nierop en Arjan Reurink. Stagiairs waren Joachim Cornielje en Wouter Schipper.

6.3 Fellows

De WBS had in 2023 6 fellows aan zich verbonden: Jacky Bax, Bert Otten, Leen Hoffman, Camiel Hamans, Jan Marinus Wiersma en Arie de Jong. Ze werken op incidentele basis met of voor de WBS aan uiteenlopende projecten.

7. Jaarrekening 2023

Rapport

Aan het Curatorium van de
Dr. Wiardi Beckman Stichting, Den Haag
inzake de jaarrekening 2023

Jaarrekening 2023

Den Haag, 13 juni 2024

WITH accountants
in non-profit

Inhoudsopgave

	Pagina
Jaarrekening 2023	
Balans op 31 december 2023	17
Staat van baten en lasten 2023	18
Grondslagen voor waardering en resultaat	19
Toelichting van posten op de balans	21
Toelichting van baten en lasten 2023	25
Overige gegevens	31
Overige bijlagen	32

BALANS OP 31 DECEMBER 2023
(na verwerking van het resultaat)

	2023		2022	
	€	€	€	€
Activa				
Materiële vaste activa				
Inventaris (1)	9.010		13.150	
Bibliotheek	1		1	
		9.011		13.151
Financiële vaste activa (2)		0		14.400
Vlottende activa				
Subsidie (3)	81.427		67.568	
Vorderingen en vooruitbetaalde kosten (4)	60.271		86.477	
Liquide middelen (5)	212.629		135.078	
		354.327		289.123
Totaal activa		363.338		316.674
Passiva				
Reserves (6)				
Continuïteitsreserve		284.847		285.311
Fondsen (7)		5.000		5.000
Kortlopende schulden en overlopende passiva (8)				
		73.491		26.363
Totaal passiva		363.338		316.674

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	Begroting 2023	Uitkomsten 2023	Uitkomsten 2022
	€	€	€
B a t e n			
Subsidie	262.400	291.280	273.438
Subsidie voorgaande jaren	0	-13	12
Bijdrage Partij van de Arbeid	133.000	133.000	133.000
Bijdragen en donaties	70.000	52.417	116.282
Publicaties	3.000	4.042	3.100
Ontvangen onderhuur	66.000	56.450	65.486
Overige	2.500	267	4.139
	<u>536.900</u>	<u>537.443</u>	<u>595.457</u>
L a s t e n			
Organisatiekosten			
Personeelskosten (9)	363.500	349.824	380.867
Huisvestingskosten (10)	110.750	104.781	104.741
Bureaunkosten (11)	16.800	14.084	20.187
Reis- en verblijfkosten (12)	16.000	15.096	16.202
Accountants-, advies- en administratiekosten (13)	24.000	22.746	23.640
Overige kosten (14)	5.500	1.859	7.777
	<u>536.550</u>	<u>508.390</u>	<u>553.414</u>
Kosten activiteiten			
Donateursactie	12.000	11.107	12.488
Werkgroepen	1.000	2.475	1.231
Den Uyl - leerstoel	5.000	2.500	3.333
Conferenties (15)	4.000	2.922	5.198
Uitgave geschriften (16)	4.000	4.794	3.193
Overige projecten (17)	12.700	5.719	25.659
	<u>38.700</u>	<u>29.517</u>	<u>51.102</u>
Totaal lasten	<u>575.250</u>	<u>537.907</u>	<u>604.516</u>
Exploitatiesaldo	<u>-38.350</u>	<u>-464</u>	<u>-9.059</u>
Dit wordt als volgt verdeeld:			
Ten gunste cq. ten laste van de continuïteitsreserve		-464	-9.059
		<u>-464</u>	<u>-9.059</u>

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAAT

Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijn C1 “Kleine organisaties-zonder-winststreven”. De jaarrekening is opgesteld in euro’s.

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. Wel zijn de vergelijkende cijfers voor enkele

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de Wiardi Beckmanstichting zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen van waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de Stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

De pensioenpremies worden afgedragen aan de pensioenmaatschappij. Op grond van de uitvoeringsovereenkomst en RJ 271 is het de stichting toegestaan de pensioenregeling te verwerken overeenkomstig de verplichting aan de pensioenuitvoerder. Uit dien hoofde worden de over een jaar verschuldigde pensioenpremies als pensioenlasten in de winst- en verliesrekening verwerkt.

TOELICHTING VAN POSTEN OP DE BALANS

	Inventaris	Totaal
	€	€
Activa		
Materiële vaste activa		
<i>Inventaris (1)</i>		
Aanschafwaarde	77.921	77.921
Afschrijving tot en met boekjaar	-64.771	-64.771
Boekwaarde per 1 januari 2023	13.150	13.150
Investerings	0	0
Desinvesteringen	0	0
Afschrijving boekjaar	-4.140	-4.140
Boekwaarde 31 december 2023	9.010	9.010
Cumulatieve aanschafwaarde	77.921	77.921
Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeverminderingen per 31 december	-68.911	-68.911
Boekwaarde 31 december 2023	9.010	9.010
De inventaris wordt afgeschreven in 5 jaar.		
	2023	2022
	€	€
Financiële vaste activa (2)		
ING Bank zakelijke spaarrekening	0	14.400

Dit betreft een aan de verhuurder van het pand aan het Emmapark 12 afgegeven bankgarantie. De stichting kan derhalve niet vrij beschikken over de gelden op deze bankrekening.

Vlottende activa	€	€
Subsidie (3)		
Te ontvangen subsidie oude jaren		0
Boekjaar 2023	291.280	
Af: voorschot 2023	<u>209.853</u>	
		<u>81.427</u>
Te ontvangen		<u><u>81.427</u></u>

De subsidie over 2023 is berekend op basis van de jaarrekening 2023 en de Wet Financiering Politieke Partijen.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Vorderingen en vooruitbetaalde kosten (4)		
Vooruitbetaald project FEPS	0	0
Te ontvangen bijdrage PvdA	40.000	0
Vooruitbetaalde verzekeringspremies	0	122
Waarborgsommen	640	640
Vooruitbetaalde huur	19.185	18.306
Vooruitbetaalde automatiseringskosten	0	138
Te veel betaald op loonaangiften	0	7.187
Te ontvangen legaat A.E. Mutsaers	0	60.000
Overige	446	84
Saldo per 31 december	<u><u>60.271</u></u>	<u><u>86.477</u></u>

De stichting zal uit de nalatenschap van mevrouw A.E. Mutsaers een legaat ontvangen welke door de stichting is aanvaard. Echter door vertraging in de afhandeling van de nalatenschap is het legaat nog niet ontvangen en is ook het te ontvangen bedrag uit hoofde van het legaat nog onzeker. Het als te ontvangen verantwoorde bedrag is gebaseerd op een beste schatting. De uiteindelijke omvang van het legaat kan dus nog beperkt afwijken.

Liquide middelen (5)		
ING Bank 30603, rekening-courant	115.219	20.170
ING Bank 66.50.84.536	159	317
ING Bank 30603 Spaarrekening	14.295	14.182
ING bank zakelijk kwartaalspaarrekening	5.058	5.018
ING Bank zakelijke spaarrekening	14.514	0
Rabobank	63.384	95.391
	<u><u>212.629</u></u>	<u><u>135.078</u></u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting, behalve het saldo van de zakeleijke spaarrekening bij de ING. Dit bedrag is geblokkeerd vanwege een bankgarantie ten behoeve van de verhuurder van Emmapark 12. Deze bankgarantie verloop in 2024.

Passiva

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Reserves (6)		
<i>Continuïteitsreserve</i>		
Stand per 1 januari	285.311	294.370
Bij: dotatie bestemming overschot boekjaar	<u>-464</u>	<u>-9.059</u>
Stand per 31 december	<u><u>284.847</u></u>	<u><u>285.311</u></u>

De stichting is voor haar financiering grotendeels afhankelijk van de subsidie uit hoofde van de Wet financiering politieke partijen. Omdat de hoogte van deze subsidie sterk afhankelijk is van het aantal zetels van de PvdA-fractie in de Tweede Kamer acht het curatorium van de stichting het van belang om een continuïteitsreserve te vormen die groot genoeg is om de lasten van mogelijk tegenvallende verkiezingsresultaten op te vangen.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Fondsen (7)		
<i>Legaat:</i>		
Stand per 1 januari	5.000	5.000
Mutaties	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december	<u><u>5.000</u></u>	<u><u>5.000</u></u>

Betreft een in 2010 ontvangen legaat van mevrouw M.W. Losecaat Vermeer. Dit legaat is toegewezen onder de last om slechts de opbrengsten jaarlijks te besteden, maar het saldo zelf intact te laten, behoudens bij ontbinding van de stichting.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Kortlopende schulden en overlopende passiva (8)		
<i>Handelscrediteuren</i>		
Crediteuren per 31 december	<u>14.864</u>	<u>3.453</u>
<i>Te betalen en vooruitontvangen posten</i>		
Te betalen vakantiegeld/-dagen	13.311	7.275
Te betalen loonaangiften	12.330	0
Te betalen accountants- en administratiekosten	12.073	11.924
Te betalen kosten projecten	2.500	0
Te betalen schoonmaakkosten	0	0
Te betalen verzekeringspremies	0	0
Vooruitontvangen onderhuur	13.650	0
Te betalen pensioenkosten	4.476	3.711
Overige	287	0
Saldo per 31 december	<u>58.627</u>	<u>22.910</u>

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Huurverplichting

De Wiardi Beckman Stichting huurt een pand aan Emmapark 12 in Den Haag van Emmapark Holding B.V.. De huurovereenkomst is aangegaan voor een periode tot en met 31 maart 2024 waarbij een opzegtermijn geldt van 12 maanden. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt circa € 73.300 per jaar. De overeenkomst is inmiddels per 31 maart 2024 opgezegd.

Uit hoofde van de huurovereenkomst is een bankgarantie afgegeven van € 14.400.

Inkomsten uit onderverhuur

De stichting is onderverhuurovereenkomsten aangegaan met een tweetal onderhuurders.

De eerste overeenkomst is aangegaan voor de periode dat de stichting het pand aan het Emmapark 12 huurt. Voor beide partijen geldt een opzegtermijn van 6 maanden. De jaarlijkse onderhuursom bedraagt circa € 48.000. Vanaf 1 april 2023 wordt de huur verlaagd naar € 39.600 op jaarbasis.

De tweede overeenkomst is aangegaan voor de periode dat de stichting het pand aan het Emmapark 12 huurt. Voor beide partijen geldt een opzegtermijn van één maand. De jaarlijkse onderverhuursom bedraagt € 15.000. Deze overeenkomsten zijn ook per 31 maart 2024 opgezegd.

TOELICHTING VAN BATEN EN LASTEN

B a t e n

Subsidie

De door de stichting ontvangen subsidie betreft een subsidie op basis van de Wet financiering politieke partijen. Volgens deze wet heeft de stichting recht op een subsidie van € 142.034 (basisbedrag) en vervolgens een bedrag van € 14.559 voor elke zetel die de PvdA in de Tweede Kamer heeft. In deze op dit moment geldende bedragen is nog geen rekening gehouden met de jaarlijkse indexering van de subsidiebedragen.

De PvdA had in dit boekjaar 9 zetels in de Tweede Kamer.

Alle in de jaarrekening verantwoorde lasten zijn subsidiabel in het kader van de WFPP.

De subsidie is vastgesteld tot en met het boekjaar 2022.

Bijdrage Partij van de Arbeid

Vanaf begin 2020 ontvangt de PvdA als gevolg van de motie-Jetten extra subsidie. Het bestuur van de PvdA besloot op 2 maart 2020 een deel van die subsidie uit te keren aan de neveninstellingen. Voor het boekjaar 2022 betrof dit een bedrag van € 93.000. Ook voor het boekjaar 2023 is inmiddels door de Partij van de Arbeid vanuit de "Jetten-gelden" € 93.000 aan de stichting toegekend. Deze bedragen komen bovenop de eerder toegezegde jaarlijkse bijdrage van € 40.000.

L a s t e n

Organisatiekosten

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€

Personeelskosten (9)

Salarissen

Salarissen	265.070	291.864
af: doorbelaste salarissen aan projecten	0	-15.224
	<u>265.070</u>	<u>276.640</u>

Sociale lasten en pensioenpremies

Sociale lasten	40.643	46.646
Ziekengeldverzekering en overige verzekeringen	5.077	5.430
Pensioenpremie	36.854	44.866
	<u>82.574</u>	<u>96.942</u>

Overige personeelskosten

Vrijwilligersvergoedingen	0	1.140
Overige personeelskosten	2.180	6.145
	<u>2.180</u>	<u>7.285</u>
	<u>349.824</u>	<u>380.867</u>

Aantal personeelsleden

Bij de stichting waren in het boekjaar gemiddeld 4,8 personeelsleden (2022: 6,1) in dienst op basis van FTE. Dit is als volgt verdeeld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Staf	4,3	4,6
Stagiairs	0,5	1,5
	<u>4,8</u>	<u>6,1</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Huisvestingskosten (10)		
Huur Emmapark	75.860	72.237
Onderhoud	298	1.646
Verzekeringen	591	1.252
Gas, elektra en water	5.120	8.014
Vaste lasten	1.856	1.324
Schoonmaakkosten	18.747	18.834
Overige	2.309	1.434
	<u>104.781</u>	<u>104.741</u>
Bureaunkosten (11)		
Kantoorbenodigdheden	313	2.228
Portiekosten	333	1.225
Telefoonkosten	1.139	869
Contributies	68	1.094
Bibliotheek	0	233
Automatisering en website	8.055	10.561
Afschrijvingen inventaris	4.140	3.977
Overige	36	0
	<u>14.084</u>	<u>20.187</u>
Reis- en verblijfkosten (12)		
Consumptiekosten	5.248	3.206
Reis- en verblijfkosten medewerkers	9.848	12.996
	<u>15.096</u>	<u>16.202</u>
Accountants-, advies- en administratiekosten (13)		
Accountantskosten controle jaarrekening	10.104	9.892
Administratiekosten	12.642	11.392
Advieskosten	0	2.356
	<u>22.746</u>	<u>23.640</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Overige kosten (14)		
<i>Rente</i>		
Bankrente en -kosten	<u>1.353</u>	<u>2.346</u>
<i>Diverse kosten</i>		
Relatiegeschenken	54	468
Advertentiekosten	0	4.415
Overige kosten	<u>452</u>	<u>548</u>
	<u>506</u>	<u>5.431</u>
	<u>1.859</u>	<u>7.777</u>
Kosten activiteiten		
Conferenties (15)		
Jong WBS	2.922	2.909
Diversen	<u>0</u>	<u>2.289</u>
	<u>2.922</u>	<u>5.198</u>
Uitgave geschriften (16)		
Redactiekosten S&D	4.794	2.365
Diverse kosten publicaties	<u>0</u>	<u>828</u>
	<u>4.794</u>	<u>3.193</u>

Overige projecten (17)	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Internationale contacten	0	2.500
Actieonderzoeken en -projecten	0	565
Samenwerking Groenlinks	673	18.828
Nieuwsbrieven	5.046	3.766
Overige kosten activiteiten	0	0
	<u>5.719</u>	<u>25.659</u>

Verklaring van verschillen met de begroting

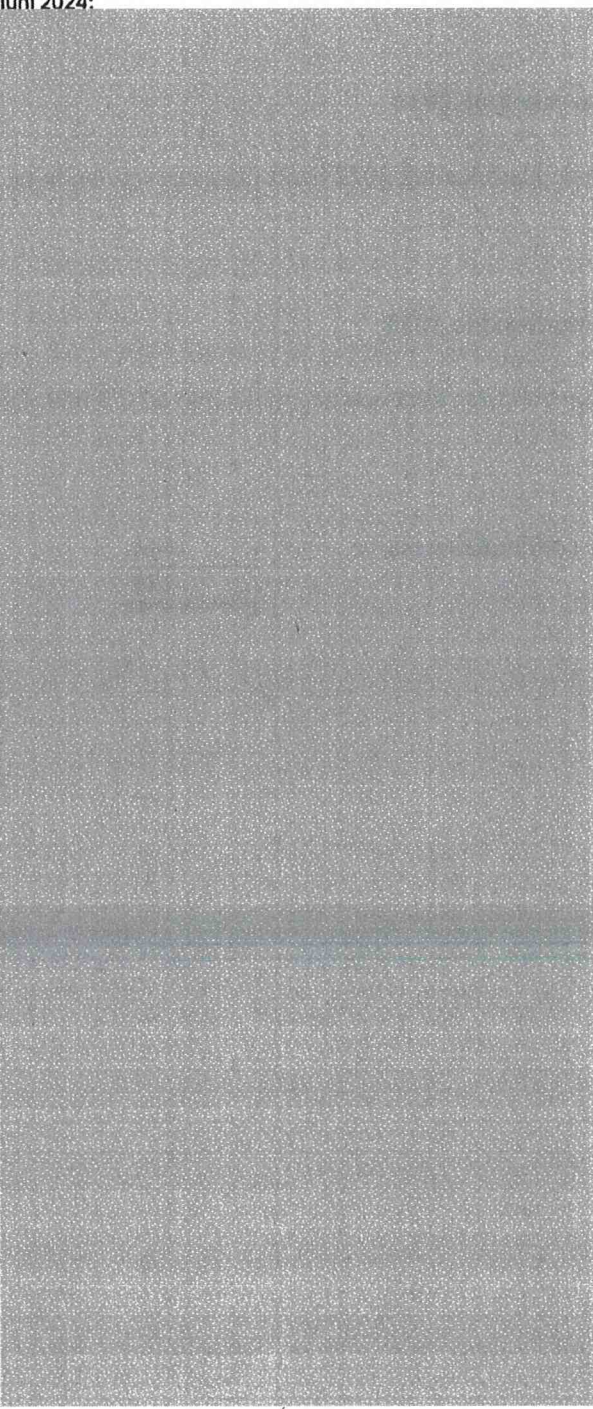
De baten van de stichting waren in het boekjaar min of meer gelijk aan de begrote baten. Enerzijds waren er lagere ontvangsten van donaties (€ 17.500) en lagere ontvangsten van onderverhuur door gewijzigde afspraken met één van de onderhuurders (€ 9.500). Anderzijds vielen de subsidiebaten door indexering hoger uit (€ 29.000).

De organisatiekosten zijn ca. € 28.000 lager uitgevallen dan begroot. Dat wordt met name veroorzaakt door lagere personeelskosten (ca. € 14.000), energielasten (€ 6.000), bureaunkosten (€ 4.000) en overige kosten (€ 4.000).

De kosten van activiteiten bleken uiteindelijk ca. € 9.000 lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de externe kosten van de Denkgroepen in 2023 lager uitvielen dan begroot (€ 10.700).

Vastgesteld door het curatorium op 13 juni 2024:

Naam curatoriumlid
Marjolein Moorman (voorzitter)
Tim 'S Jongers (secretaris)
Hans Schenk (penningmeester)
Songül Mutluer
Menno Hurenkamp
Heleen de Coninck
Alptekin Akdogan
Sarah de Lange
Maurits Meijers

OVERIGE GEGEVENS

Vaststelling jaarrekening 2022

Vaststelling van de jaarrekening 2022 heeft plaats gevonden in de curatoriumvergadering gehouden op 25 juni 2023.

Verdeling exploitatiesaldo 2023

De staat van baten en lasten kent een negatief saldo ad € 9.059. Dit saldo wordt als volgt verwerkt:

	€
Ten laste van de continuïteitsreserve	-464
	<u>-464</u>

OVERIGE BIJLAGEN

Bijdragen van € 1.000 en hoger

De stichting ontving in 2023 zes bijdragen van € 1.000 of hoger.

Bijdragen van € 4.500 en hoger

De stichting ontving in 2023 de volgende bijdragen van € 4.500 of hoger:

Nalatenschap Mutsaers	€ 68.535
Atlantische Commissie	€ 41.450
Centrum voor Lokaal Bestuur	€ 15.000

De bijdragen van de Atlantische Commissie en het Centrum voor Lokaal Bestuur werden ontvangen uit hoofde van met hen afgesloten onderhuurovereenkomsten.

Schulden van € 25.000 en hoger

De stichting had in 2023 geen schulden voor een bedrag van € 25.000 of hoger.

**VERENIGING JONGE SOCIALISTEN IN DE
PARTIJ VAN DE ARBEID, DEN HAAG**

**VERANTWOORDING SUBSIDIE 2023
VERENIGING JONGE SOCIALISTEN IN DE PVDA**

**With accountants
in non-profit**

Bestuursverslag

In 2023 werd het landelijk bestuur van de Jonge Socialisten in de PvdA in verschillende samenstelling gevoerd. In de periode Januari-Juni was het bestuur als volgt samengesteld.

Voorzitter: Bob den Ouden

Secretaris: Rolf Hidding

Penningmeester: Tim Nellen

Bestuurslid communicatie: Renske Heringa

Bestuurslid Politiek en campagne (tot maart): Mahmoud Al Nassr

Internationaal secretaris: Kiki Lemmens

De tweede periode, Juli-December was er een bestuurswissel die plaatsvond waarna het bestuur als volgt werd samengesteld.

Voorzitter: Bob den Ouden

Secretaris: Rolf Hidding

Penningmeester: Tim Nellen

Bestuurslid communicatie: Ytim Engelaar

Bestuurslid Leden: Jasmijn Hofman

Bestuurslid Scholing: Iris Vrolijk

Internationaal secretaris: Anne-Marèl Onstenk

Op 25 november vond er een voorzitterswissel plaats waarna Iris Vrolijk de positie van Bob den Ouden overnam. Bob den Ouden is toen uit het bestuur getreden.

Dit Jaarverslag beschrijft wat er op de onder genoemde doelen van de vereniging is gebeurd en gerealiseerd.

Introductie

(Nieuwe) Ledenweekend en activiteiten

In 2023 hebben wij als bestuur twee ledenweekenden georganiseerd. Dit ten behoeve van de ledenbinding en een weekend te organiseren waarbij ze door middel van sprekers en leuke activiteiten samen zouden komen. Dit is in het voorjaar (28-30 april) gelukt en hebben wij een ledenweekend in Lunteren verzorgd, onder het thema toekomst van de politiek. In het Najaar (27-29 oktober) werd het weekend afgelast vanwege een te lage opkomst bij aanvang van het weekend. Hierdoor zijn er kosten gemaakt voor het huren van het huisje; echter is die niet gerealiseerd . Hierbij hebben we het eerste ledenweekend in Lunteren georganiseerd met onze nieuwe ledencommissie. Door het afgelasten van het tweede weekend zijn er minder kosten gemaakt dan verwacht. Daarnaast zijn er nog kleine kosten gemaakt voor het bedanken van de commissie en het voorzien van vergaderingen.

Verder zijn er op deze portefeuille ook een winterborrel georganiseerd op 22 december te Utrecht.

Congres

Er zijn in 2023 twee congressen georganiseerd; 14-15 juni te Groningen en een te Arnhem 25-26 november. Op deze dagen zijn er verschillende sprekers langs gekomen en zijn er HR-wijzigingen en

politiek programma van de Jonge Socialisten besproken. Hierbij zijn er hostels geboekt, een feestlocatie in Arnhem en avondeten geregeld.

Doordat het congres tweemaal buiten de Randstad georganiseerd was, waren de kosten hiervoor lager dan gerealiseerd. Het eerste congres had het thema 'Vooruit' waarbij we ons richtten op de nieuwe toekomst van de JS, hierbij kwam eerste kamerlid Randy Martens langs om te praten over zijn werk en Julian Bushoff om te spreken over zijn ervaringen als jong kamerlid. Het tweede congres stond in het thema van identiteit en diversiteit. Hierbij kwam er een panel om te spreken, burgemeester Marcouch en Barbara Kathmann als vervanging van Esmah Lahlah. Wij kijken terug op twee congressen waarin wij de leden hebben voorzien van een leuk en inhoudelijk programma en zijn blij dat er in deze congressen ook een politieke agenda is besproken.

Communicatie

Op het gebied van communicatie zijn er voornamelijk kosten aan de website gemaakt. Dit komt door een situatie waarin de oudere website is vervangen door een nieuw format. Hiervoor zijn investeringen gemaakt om het functioneren van de website te bestendigen aangezien er functionaliteiten ontbraken. Verder zijn er kosten voor hosting betaald en flyers voor de zomertour waarbij we de JS hebben willen uitdragen..

Ledenwerving

Ledenwerving heeft vooral plaatsgevonden door middel van de campagne en jongeren in de buurt bewust te maken van het bestaan van een politieke jongerenorganisatie. Dit heeft plaatsgevonden door de campagne; naar aanleiding van de verkiezingen hebben wij veel nieuwe leden mogen ontvangen.

Zomertour

De zomertour is voornamelijk op zich genomen door de afdelingen. Hierbij zijn op meerdere introductieweken van onderwijsinstellingen kraampjes bezet door de JS. Dit was voornamelijk in regio Zuid Holland en Brabant zijn we actief geweest in steden als Den Haag, Leiden, Den Bosch, Tilburg en Eindhoven. Hierbij zijn kosten gemaakt door de afdelingen die vervolgens zijn gedeclareerd.

Permanente Campagne

Permanente campagne heeft niet plaatsgevonden aangezien er onverwachts een Tweede Kamerverkiezing was. We hebben daarom met de JS volop ingezet op de verkiezingen en aangezien deze naast veel zichtbaarheid voor de moederpartij ook de PJO in het zonnetje zet. Hiervoor hebben we de "Geen spelletje" campagne opgezet met DWARS. Dat heeft geresulteerd in gezamenlijke posters, campagnemateriaal, acties, debatten en flyer acties. Daarvoor zijn kosten gemaakt op de post verkiezingen.

Ledendagen

In 2023 zijn er helaas geen ledendagen georganiseerd. Er zijn wel verscheidene (nieuwe) ledenborrels georganiseerd door de respectievelijke afdelingen. Ook heeft het landelijk bestuur ipv een nieuwe ledendag een winterborrel georganiseerd en daar specifiek nieuwe leden voor uitgenodigd.

Bestuurskosten

De bestuurskosten bestaan voornamelijk uit de vrijwilligersvergoeding die wordt betaald aan bestuurders. Deze is vanwege de hoge schuld en gelimiteerde eigen vermogen teruggezet naar een

som van 200,- bruto per bestuurder per maand. Deze is gerealiseerd, er is lichte overbesteding geweest op deze post door het toekennen van een reisvergoeding aan een bestuurder.

Beroepscommissie

Hier zijn geen uitgaven aan verbonden geweest.

Afdracht afdelingen

De afdracht aan de afdelingen is gerealiseerd en naar de actieve afdelingen over gemaakt; met dit geld zijn door de respectievelijke afdelingen diverse activiteiten georganiseerd zoals lezingen, borrels en bezoeken aan gevarieerde campagneacties en protesten. Hierbij is er ook een afdelingendag georganiseerd waarbij de afdelingen kennis met elkaar konden maken en tezamen ideeën op konden stellen.

Internationale activiteiten in Nederland

In 2023 heeft het huidige bestuur drie activiteiten georganiseerd over internationale politiek. In oktober lag de focus op de Poolse verkiezingen, waarvoor we een Q&A hebben georganiseerd met een Poolse politicus in samenwerking met de FMS. Deze samenwerking hebben we voortgezet met een politiek café over de verkiezingen in Servië, samen met de FMS, IFG en Thijs Reuten. Daarnaast hebben we een actieve rol gespeeld tijdens Afrikadag. Hierbij is zijn er ook nog twee interne discussie avonden gehouden in het thema van Israël-Palestina.

Internationale bezoeken

In 2023 heeft de internationaal secretaris drie buitenlandse reizen gemaakt. In september maakte de internationaal secretaris kennis met Europarlementariërs en het onderzoeksbureau FEPS in Brussel. In oktober nam de internationaal secretaris samen met een groep JS'ers deel aan het YES Congres in Barcelona, dat in het teken stond van de nieuwe richtlijnen voor Europese sociaaldemocratische partijen. In december woonde de internationaal secretaris de Bureauvergadering in Londen bij, waar de Europese verkiezingsplannen werden afgestemd en resoluties werden opgesteld voor een socialer Europa, en voor het opbouwen van internationale relaties.

Verkiezingen

In Juli werd bekend dat er in November 2023 verkiezingen uitgeschreven zouden worden. Hierdoor hebben we veel kosten gemaakt aan de 'Het is geen spelletje'-campagne die samen met DWARS werd georganiseerd. Deze actie was georiënteerd op het naar de stembus krijgen van jongeren. Centraal hierin stond het kaartspel dat we uitdeelde aan mensen op straat waarin vragen stonden die aan elkaar gesteld konden worden en waar de antwoorden op de site hetisgeenspelletje.nl. Hierin werd toegesneden op onderwerpen die voor jongeren belangrijk zijn zoals wonen, klimaat, loon en (jeugd)zorg. Hiermee zijn we door het land gegaan en zijn onze kaartspellen bij veel niet-leden onder de aandacht gebracht.

Hiernaast zijn er ludieke activiteiten georganiseerd zoals een campagneaftrap met sprekers, is er campagnekunst gemaakt en is er in Rotterdam geflyerd. Ook zijn er andere goodies als posters en stickers geproduceerd die onder leden zijn verdeeld en die op ramen en deuren zijn verschenen. Het resultaat van de verkiezingen was; naast meer zetels ook een toename in leden.

Kantoor en Administratie

Kantoor- en administratiekosten waren aan de hoge kant door het afhandelen van de accountantscontrole van het voorgaande boekjaar.

Lava

De Lava heeft het jaar grotendeels stil gelegen waardoor hier geen kosten zijn gemaakt, slechts hostingkosten van de site hebben hier plek gehad..

Onvoorzien

Er zijn weinig onvoorziene kosten gemaakt.

Reservering

In 2023 is er ingezet op het aflossen van de rekening courant schuld; het geld dat naar de reservering gaat stroomt door naar de schuld die we bij de PvdA hebben.

Verantwoording Subsidie 2023

Eigen vermogen per 1 januari 49.541

BATEN

Overheidssubsidie (7)	90.632
Vaststelling subsidie voorafgaand jaar	<u>-35.277</u>
	55.355
Bijdrage Partij van de Arbeid (8)	50.000
Donateursactie	6.156
Contributies	20.231
Deelnemersbijdragen	4.732
Overige ontvangsten	<u>428</u>
	<u>136.903</u>

LASTEN

Congres	27.795
Verenigingsactiviteiten	6.979
Ledenwerving /promotie	4.540
Communicatie en website	4.828
Afdelingen en activiteiten (13)	9.148
Internationale betrekkingen (14)	3.630
Verkiezingen	10.696
Lava	<u>74</u>
	<u>67.689</u>

Eigen vermogen 31 december 118.755

Continuïteit

De continuïteit van de Jonge Socialisten is gehavend, maar op de goede weg terug. Er is in 2023 een goed begin gemaakt met aflossing op de rekeningcourantschuld die staat bij de Partij van de Arbeid. Doordat er wederom subsidies zijn binnengekomen bij de Jonge Socialisten heeft dit de continuïteit versterkt waarbij we als vereniging weer activiteiten en een campagne hebben kunnen realiseren. Dit heeft geleid tot een toename in leden wat zowel de inkomsten uit subsidie als de inkomsten uit contributie ten goeden is gekomen. Echter heeft er in 2023 een flinke afschrijving plaats gevonden op de tekorten die zijn gecreëerd door het voorgaande bestuur. De grond hiervoor is om voorzichtig te zijn en deze als incidenteel verlies op te nemen. Hier is voor gekozen het onzeker is of er uit de aangifte die is gedaan tegen meerdere voormalig bestuurders er baten zullen ontstaan. De Jonge Socialisten is voornemens om de uitstaande rekeningcourantschuld door te zetten om over vijf jaar schuldenvrij te zijn en een nieuwe reserve op te kunnen gaan bouwen. De mogelijkheid tot aflossing is verkleint aangezien de nieuwe Wet Financiering Politieke Partijen (WfPP) vanaf 2024 de Jettengelden een fractie verplicht naar de PJO moet worden doorgestort waardoor deze niet meer in samenspraak met de PvdA aangewend kunnen worden. Hierdoor zijn contributies, ledenbijdragen en donateurs van groter belang geworden. Echter het feit dat er een rentevrije rekeningcourantschuld is die afbetaald kan worden waarborgt de continuïteit van de vereniging.

Liquide middelen per 1 januari	11.739
Baten	136.903
Lasten	<u>177.825</u>
Saldo 31 december	<u>70.831</u>

Schulden w.o. rekening-courant per 31 dec 101.785

Leden aantallen Jonge Socialisten per 1 januari 2023: 1.244

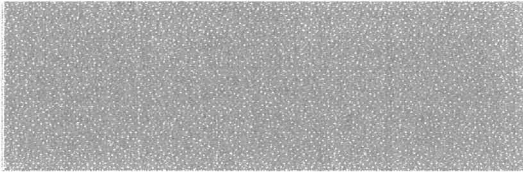

Den Haag, 30 juni 2024

Namens het bestuur van de Jonge Socialisten

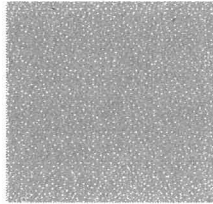
Voorzitter

I. Vrolijk:

Secretaris

Rolf Hidding:

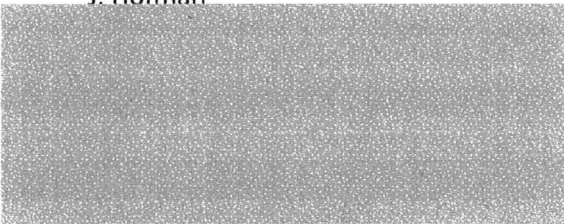
Penningmeester

T.Nellen

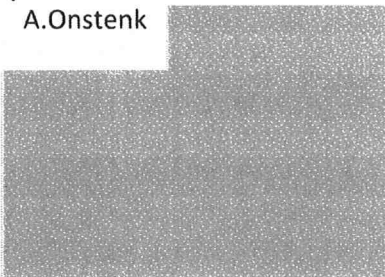
Bestuurslid Leden

J. Hofman

Internationaal Secretaris

A.Onstenk

Partij van de Arbeid:

Het subsidiabele ledental per peildatum 1-1-2023 bedraagt: 36.825

Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid:

Het subsidiabele ledental per peildatum 1-1-2023 bedraagt: 1.244

WITH accountants
in non-profit

Bijdragen > Boven € 4.500,- 2023

CLB***	datum	PVDA	datum	Subtotaal 2023	Adres	Woonplaats
Jan Hamming	-4.490,64 *	-355,08 *		-4.845,72		ZAANDAM
Jan Smeets		-5.000,00	26-10-2023	-761,40 *		SITTARD
Jannewietske de Vries	-1.602,87	27-1-2023	-200,00 *			RAERD
	-1.102,87	28-4-2023				
	-1.102,87	28-7-2023				
	-1.102,87	27-10-2023		-5.111,48		
Thijs Reuten		-1.690,09	27-1-2023			ZAANDAM
		-1.133,13	27-1-2023			
		-1.133,13	30-1-2023			
		-1.133,13	9-2-2023			
		-2.860,76 *		-7.950,24		
Leen Verbeek	-4.602,50 *	-119,06 *		-4.721,56		LELYSTAD
Jeroen Dijsselbloem		-1.403,81	27-1-2023	-4.941,91 *		EINDHOVEN
Paul Depia	-1.122,65	27-1-2023	-205,00 *			BREDA
	-1.122,65	28-4-2023				
	-1.122,65	28-7-2023				
	-1.122,65	27-10-2023		-4.695,60		
Paul Tang		-6.620,91 *		-6.620,91		AMSTERDAM
Eric van Oosterhout	-1.048,18	27-1-2023	-416,04 *			EMMEN
	-1.048,18	28-4-2023				
	-1.048,18	28-7-2023				
	-1.048,18	27-10-2023		-4.608,76		
Sharon Dijkma	-4.490,64 *	-622,32 *		-5.112,96		UTRECHT
Agnes Jongerius		-1.588,08	10-2-2023			UTRECHT
		-1.761,49	29-5-2023			
		-1.761,49	1-8-2023			
		-1.761,49	5-11-2023	-6.872,55		
Frans Timmermans		-7.834,64 *		-7.834,64		TERVUREN
Janita Tabak	-1.588,93	26-1-2023	-1.629,31	16-3-2023	-1.981,41 *	KAMPEN
Henk Nijboer		-5.803,71 *		-5.803,71		GRONINGEN
Jacobus Bakker		-25.000,00	14-10-2023	-735,96 *		BENTVELD
Ahmed Aboutaleb	-1.202,15	10-2-2023	-1.593,43 *			ROTTERDAM
	-1.202,15	22-6-2023				
	-1.202,15	24-11-2023		-5.199,88		
Rob van Muijik	-3.591,36 *	-1.048,56 *		-4.639,92		AMERSFOORT
Mohammed Chahim		-6.833,55 *		-6.833,55		HELMOND
Attje Kuiken		-6.370,13 *		-6.370,13		BREDA
Mohammed Mohandis		-6.321,00 *		-6.321,00		GOUDA
Barbara Kathmann	-6.930,87 *	-177,77 *		-8.115,86		ROTTERDAM
	-1.007,22	29-12-2023				
Kati Piri		-6.336,00 *		-6.336,00		'S-GRAVENHAGE
Songül Mutluer		-6.122,52 *		-6.122,52		ZAANDAM
Vera Tax		-6.541,47 *		-6.541,47		VENLO
Esther-Mirjam Sent		-5.363,60 *		-5.363,60		NIJMEGEN

WITH accountants
in non-profit

Bijdragen > boven € 4.500,- 2023

	CLB***	datum	PVDA	datum	Subtotaal 2023	Adres	Woonplaats
Lara Wolters			-1.445,02	17-2-2023			
			-1.445,02	11-4-2023			
			-1.618,43	21-7-2023			
			-1.618,43	10-10-2023			
			-391,36 *		-6.518,26		BRUSSEL
H. Luyks			-10.000,00	9-11-2023			
			-395,99 *		-10.395,99		SOEST
Joram Rafalowicz			-5.000,00	16-11-2023	-5.000,00		AMSTERDAM
Julian Bushoff	-6.043,32 *		-45,86 *		-6.089,18		GRONINGEN
Stichting The Dreamery Foundation**			-20.000,00	19-10-2023	-20.000,00	Hof van Zevenbergen 1A,	5211HB 'S HERTOGENBOSCH
Habtam de Hoop	-6.043,32 *		-15,60 *		-6.058,92		WOMMELS
Joris Thijssen	-6.043,32 *		-192,96 *		-6.236,28		MUIDERBERG
E.W. Wolfensperger			-6.000,00	5-10-2023			
			-204,96 *		-6.204,96		GRONINGEN
Joyce Sylvester	-2.570,00 *		-1.000,00	17-3-2023			
			-1.062,46	31-10-2023			
			-248,45 *		-4.880,91		HUIZEN
Ton Heerts	-4.490,64	27-1-2023	-1.000,00	27-1-2023			
			-416,04 *		-5.906,68		APELDOORN
Victor Molkenboer	-1.373,77	27-1-2023	-1.141,48 *				
	-3.346,64 *				-5.861,89		WOERDEN
J. Lambrechtsen			-4.000,00	5-12-2023			
			-916,02 *		-4.916,02		UTRECHT
TOTAAL					-257.133,88		

* Bijdragen die optellen tot dit bedrag zijn enkelvoudig onder drempelbedrag (a € 1.000,- cf. art 25 lid 1b wet financiering politieke partijen), ter volledigheid van totale bijdragen
 ** UBO (cf. artikel 10a, lid van de wet ter voorkoming van witwassen en financierieren van terrorisme) is natuurlijk persoon Schuurman, adres Julianalaan 156 te 2628BL in Delft.
 *** Deze bijdragen zijn ontvangen door de Vereniging Partij van de Arbeid ten behoeve van het Centrum voor Lokaal Bestuur

INSTELLING

Jonge Socialisten		
Bijdragen > € 4.500	NIHIL	
Stichting Dr.J.M. Den Uyl Lezing		
Bijdragen > € 4.500	NIHIL	
Foundation Max van der Stoel		
Bijdragen > € 4.500	NIHIL	
CLB		
Bijdragen > € 4.500	NIHIL	
Wiardl Beckmanstichting		
Bijdragen > € 4.500	-68.535,00	A.E.M. Mutsaers vanuit een nalatenschap

Geén Bijdragen in natura ontvangen voor de:

PvdA
 CLB
 FMS
 JS
 WBS
 Stichting Dr.J.M. Den Uyl Lezing

Partij van de Arbeid, jaar 2023
Schulden groter dan EUR 25.000

Datum	Naam crediteur	Bedrag	Adres	Postcode	Vestigingsplaats
5-1-2023	1931 congrescentr. Brabanthallen	59.610,65	Oude Engelseweg 403	5222 AA	S-Hertogenbosch
8-3-2023	1932 congrescentr. Brabanthallen	30.656,33	Oude Engelseweg 403	5222 AA	S-Hertogenbosch
15-8-2023	AHOY Arena B.V.	74.793,73	Ahoyweg 10	3084 BA	Rotterdam
20-11-2023	AHOY Arena B.V.	74.905,05	Ahoyweg 10	3084 BA	Rotterdam
25-1-2023	Ditmeijers Group B.V.	33.295,57	Oudezijdse Voorburgwal 57	1012 EJ	Amsterdam
14-2-2023	Ditmeijers Group B.V.	40.361,24	Oudezijdse Voorburgwal 57	1012 EJ	Amsterdam
31-10-2023	Ditmeijers Group B.V.	50.440,67	Oudezijdse Voorburgwal 57	1012 EJ	Amsterdam
22-11-2023	Ditmeijers Group B.V.	35.726,46	Oudezijdse Voorburgwal 57	1012 EJ	Amsterdam
14-3-2023	DPG media	29.442,08	Jacob Bontiusplaats 9	1018 LL	Amsterdam
28-11-2023	DPG media	35.885,55	Jacob Bontiusplaats 9	1018 LL	Amsterdam
5-12-2023	GroenLinks	29.528,63	Sint Jacobsstraat 12	3511 BS	Utrecht
31-12-2023	GroenLinks	54.162,63	Sint Jacobsstraat 12	3511 BS	Utrecht
31-10-2023	Hexspoor fulfilment	42.179,55	Ladonkseweg 7	5281 RN	Boxtel
6-11-2023	M2 OC B.V.	694.540,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
10-11-2023	M2 OC B.V.	59.947,62	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
13-11-2023	M2 OC B.V.	48.400,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
13-11-2023	M2 OC B.V.	39.930,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
4-12-2023	M2 OC B.V.	186.836,41	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
7-12-2023	M2 OC B.V.	60.500,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
7-12-2023	M2 OC B.V.	79.860,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
7-12-2023	M2 OC B.V.	48.400,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
14-12-2023	M2 OC B.V.	32.887,80	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
31-12-2023	M2 OC B.V.	120.903,20	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
7-9-2023	M2 OC B.V.	145.200,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
29-9-2023	Max.nl	26.257,00	Roggestraat 44	7311 CD	Apeldoorn
15-11-2023	Max.nl	47.976,50	Roggestraat 44	7311 CD	Apeldoorn
20-2-2023	OOHA Media	55.055,00	Anthonie Fokkerstraat 39 A	3772 MP	Barneveld
1-2-2023	Platinastaete events Business Comp	31.701,80	Maanweg 174	2516 AB	S-Gravenhage
1-5-2023	Platinastaete events Business Comp	34.226,50	Maanweg 174	2516 AB	S-Gravenhage
1-8-2023	Platinastaete events Business Comp	34.226,50	Maanweg 174	2516 AB	S-Gravenhage
1-11-2023	Platinastaete events Business Comp	34.226,50	Maanweg 174	2516 AB	S-Gravenhage
11-10-2023	Projects bv	34.305,13	Wasaweg 16 C	9723 JD	Groningen
16-12-2023	Saar van Bueren	26.722,92			Brussel BELGIE
1-2-2023	Stroom mediacommunicatie b.v.	122.815,00	Vasteland 40	3011 BM	Rotterdam
24-2-2023	Stroom mediacommunicatie b.v.	39.277,81	Vasteland 40	3011 BM	Rotterdam
28-2-2023	Stroom mediacommunicatie b.v.	96.987,55	Vasteland 40	3011 BM	Rotterdam
14-3-2023	Stroom mediacommunicatie b.v.	109.305,35	Vasteland 40	3011 BM	Rotterdam
17-8-2023	Zaakado	32.730,50	Veldkersweg 18 A	3053 JR	Rotterdam
		2.834.207,23			
31-1-2023	Belastingdienst	62.325,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
28-2-2023	Belastingdienst	89.884,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-3-2023	Belastingdienst	73.428,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
30-4-2023	Belastingdienst	76.809,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-5-2023	Belastingdienst	151.681,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
30-6-2023	Belastingdienst	74.833,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-7-2023	Belastingdienst	122.550,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-8-2023	Belastingdienst	73.129,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
30-9-2023	Belastingdienst	73.749,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-10-2023	Belastingdienst	73.462,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
30-11-2023	Belastingdienst	77.408,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-12-2023	Belastingdienst	115.986,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
		1.065.244,00			

Partij van de Arbeid, jaar 2023
Schulden groter dan EUR 25.000

Datum	Naam crediteur	Bedrag	Adres	Postcode	Vestigingsplaats
31-1-2023	ABP Pensioenfonds	33.043,64	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
28-2-2023	ABP Pensioenfonds	37.162,85	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-3-2023	ABP Pensioenfonds	47.521,92	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
30-4-2023	ABP Pensioenfonds	40.052,25	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-5-2023	ABP Pensioenfonds	39.418,44	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
30-6-2023	ABP Pensioenfonds	38.544,02	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-7-2023	ABP Pensioenfonds	38.858,47	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-8-2023	ABP Pensioenfonds	37.135,73	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
30-9-2023	ABP Pensioenfonds	39.208,67	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-10-2023	ABP Pensioenfonds	39.228,06	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
30-11-2023	ABP Pensioenfonds	39.827,47	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-12-2023	ABP Pensioenfonds	36.967,61	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
		<u>466.969,13</u>			
		<u>4.366.420,36</u>			
INSTELLINGEN					
	Stichting Dr.J.M. Den Uyl Lezing Schulden > € 25,000	NIHIL			
	Wiardi Beckmanstichting Schulden > € 25,000	NIHIL			
	Centrum lokaal bestuur Schulden > € 25,000	NIHIL			
	Foundation Max van der Stoel Schulden > € 25,000				
8-12-2023	zalen pakhuis de zwijger	31.945,39	Piet Heinkade 181 B	1019 HC	Amsterdam

Partij van de Arbeid, jaar 2023
Schulden groter dan EUR 25.000

Datum	Naam crediteur	Bedrag	Adres	Postcode	Vestigingsplaats
5-1-2023	1931 congrescentr. Brabanthallen	59.610,65	Oude Engelseweg 403	5222 AA	S-Hertogenbosch
8-3-2023	1932 congrescentr. Brabanthallen	30.656,33	Oude Engelseweg 403	5222 AA	S-Hertogenbosch
15-8-2023	AHOY Arena B.V.	74.793,73	Ahoyweg 10	3084 BA	Rotterdam
20-11-2023	AHOY Arena B.V.	74.905,05	Ahoyweg 10	3084 BA	Rotterdam
25-1-2023	Ditmeijers Group B.V.	33.295,57	Oudezijdse Voorburgwal 57	1012 EJ	Amsterdam
14-2-2023	Ditmeijers Group B.V.	40.361,24	Oudezijdse Voorburgwal 57	1012 EJ	Amsterdam
31-10-2023	Ditmeijers Group B.V.	50.440,67	Oudezijdse Voorburgwal 57	1012 EJ	Amsterdam
22-11-2023	Ditmeijers Group B.V.	35.726,46	Oudezijdse Voorburgwal 57	1012 EJ	Amsterdam
14-3-2023	DPG media	29.442,08	Jacob Bontiusplaats 9	1018 LL	Amsterdam
28-11-2023	DPG media	35.885,55	Jacob Bontiusplaats 9	1018 LL	Amsterdam
5-12-2023	GroenLinks	29.528,63	Sint Jacobsstraat 12	3511 BS	Utrecht
31-12-2023	GroenLinks	54.162,63	Sint Jacobsstraat 12	3511 BS	Utrecht
31-10-2023	Hexspoor fulfilment	42.179,55	Ladonkseweg 7	5281 RN	Boxtel
6-11-2023	M2 OC B.V.	694.540,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
10-11-2023	M2 OC B.V.	59.947,62	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
13-11-2023	M2 OC B.V.	48.400,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
13-11-2023	M2 OC B.V.	39.930,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
4-12-2023	M2 OC B.V.	186.836,41	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
7-12-2023	M2 OC B.V.	60.500,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
7-12-2023	M2 OC B.V.	79.860,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
7-12-2023	M2 OC B.V.	48.400,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
14-12-2023	M2 OC B.V.	32.887,80	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
31-12-2023	M2 OC B.V.	120.903,20	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
7-9-2023	M2 OC B.V.	145.200,00	Johan van Hasseltweg 27	1021 KN	Amsterdam
29-9-2023	Max.nl	26.257,00	Roggestraat 44	7311 CD	Apeldoorn
15-11-2023	Max.nl	47.976,50	Roggestraat 44	7311 CD	Apeldoorn
20-2-2023	OOHA Media	55.055,00	Anthonie Fokkerstraat 39 A	3772 MP	Barneveld
1-2-2023	Platinastaete events Business Comp	31.701,80	Maanweg 174	2516 AB	S-Gravenhage
1-5-2023	Platinastaete events Business Comp	34.226,50	Maanweg 174	2516 AB	S-Gravenhage
1-8-2023	Platinastaete events Business Comp	34.226,50	Maanweg 174	2516 AB	S-Gravenhage
1-11-2023	Platinastaete events Business Comp	34.226,50	Maanweg 174	2516 AB	S-Gravenhage
11-10-2023	Projects bv	34.305,13	Wasaweg 16 C	9723 JD	Groningen
16-12-2023	Saar van Bueren	26.722,92			Brussel BELGIE
1-2-2023	Stroom mediacommunicatie b.v.	122.815,00	Vasteland 40	3011 BM	Rotterdam
24-2-2023	Stroom mediacommunicatie b.v.	39.277,81	Vasteland 40	3011 BM	Rotterdam
28-2-2023	Stroom mediacommunicatie b.v.	96.987,55	Vasteland 40	3011 BM	Rotterdam
14-3-2023	Stroom mediacommunicatie b.v.	109.305,35	Vasteland 40	3011 BM	Rotterdam
17-8-2023	Zaakado	32.730,50	Veldkersweg 18 A	3053 JR	Rotterdam
		2.834.207,23			
31-1-2023	Belastingdienst	62.325,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
28-2-2023	Belastingdienst	89.884,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-3-2023	Belastingdienst	73.428,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
30-4-2023	Belastingdienst	76.809,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-5-2023	Belastingdienst	151.681,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
30-6-2023	Belastingdienst	74.833,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-7-2023	Belastingdienst	122.550,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-8-2023	Belastingdienst	73.129,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
30-9-2023	Belastingdienst	73.749,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-10-2023	Belastingdienst	73.462,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
30-11-2023	Belastingdienst	77.408,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
31-12-2023	Belastingdienst	115.986,00	JF Kennedylaan 512	2595 BL	S-Gravenhage
		1.065.244,00			

WITH accountants
in non-profit

Partij van de Arbeid, jaar 2023
Schulden groter dan EUR 25.000

Datum	Naam crediteur	Bedrag	Adres	Postcode	Vestigingsplaats
31-1-2023	ABP Pensioenfonds	33.043,64	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
28-2-2023	ABP Pensioenfonds	37.162,85	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-3-2023	ABP Pensioenfonds	47.521,92	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
30-4-2023	ABP Pensioenfonds	40.052,25	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-5-2023	ABP Pensioenfonds	39.418,44	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
30-6-2023	ABP Pensioenfonds	38.544,02	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-7-2023	ABP Pensioenfonds	38.858,47	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-8-2023	ABP Pensioenfonds	37.135,73	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
30-9-2023	ABP Pensioenfonds	39.208,67	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-10-2023	ABP Pensioenfonds	39.228,06	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
30-11-2023	ABP Pensioenfonds	39.827,47	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
31-12-2023	ABP Pensioenfonds	36.967,61	Oude Lindestraat 71	6412 EJ	Heerlen
		466.969,13			
		4.366.420,36			

INSTELLINGEN

	Vereniging Jonge Socialisten in de PvdA Schulden > € 25,000	NIHIL			
	Stichting Dr.J.M. Den Uyl Lezing Schulden > € 25,000	NIHIL			
	Wiardi Beckmanstichting Schulden > € 25,000	NIHIL			
	Centrum lokaal bestuur Schulden > € 25,000	NIHIL			
	Foundation Max van der Stoel Schulden > € 25,000				
8-12-2023	zalen pakhuis de zwijger	31.945,39	Piet Heinkade 181 B	1019 HC	Amsterdam